

REPUBLIKA HRVATSKA

**PROJEKT SREĐIVANJA ZEMLJIŠNIH
KNJIGA I KATASTRA**

IBRD Zajam br. 4674-HR

UREĐENA ZEMLJA

Nacionalni program sređivanja
zemljišnih knjiga i katastra

**ZAVRŠNO IZVJEŠĆE
PROJEKTA**

rujan, 2010.

**ZAVRŠNO IZVJEŠĆE
PROJEKTA SREĐIVANJA ZEMLJIŠNIH KNJIGA I KATASTRA**

IZDAVAČ:

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo pravosuđa
Državna geodetska uprava

Za izdavača :

Dražen Bošnjaković, ministar pravosuđa
Prof.dr.sc.Željko Bačić, ravnatelj Državne geodetske uprave

Izvješće izradili:

Sanja Vurin, voditeljica projekta, Jedinica za provedbu projekta (JPP)
Igor Kreitmeyer, zamjenik voditeljice projekta, JPP
Davorka Bogović, stručnjakinja za nabavu, JPP
Zvonimir Bilić, stručnjak za financijsko upravljanje, JPP
Violeta Ajhner Bolfan, stručnjakinja za zemljišne knjige, JPP
Mario Josić, stručnjak za trening i edukaciju, JPP
Ivan Lež, voditelj projekta uspostave ZIS-a, JPP

Nazorova 50 – 10 000 Zagreb
piu@zikprojekt.hr, www.uredjenazemlja.hr

Suradnici:

Zoran Avramović, načelnik, Ministarstvo pravosuđa (MP)
Mirela Fučkar, načelnica, MP
Damir Pahić, pomoćnik ravnatelja, Državna geodetska uprava (DGU)
Zlatko Medić, pomoćnik ravnatelja, DGU
Zoran Vujić, pomoćnik ravnatelja, DGU
Antonio Šustić, načelnik, DGU
Ljerka Rašić, načelnica, DGU
Irena Magdić, načelnica, DGU
Maja Pupačić, voditeljica Zajedničke radne grupe za uspostavu ZIS-a
Svjetlana Sredić-Krnic, pomoćnica pročelnice, Gradski ured za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba
Blanka Lozo, načelnica, Gradski ured za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba

Print:

LDK promet d.o.o.
2010. godina

Naklada: 500

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 742473

ISBN: 978-953-293-515-8

Popis skraćenica

Banka	Međunarodna banka za obnovu i razvoj
BPDKP	Baza podataka digitalnih katastarskih planova
BZP	Baza zemljišnih podataka
CARDS	Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju
DGU	Državna geodetska uprava
EU	Europska unija
GIS	Geoinformacijski sustav
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvoj
IM	Informacijsko upravljanje
IT	Informacijska tehnologija
JLS	Jedinice lokalne samouprave
JPP	Jedinica za provedbu projekta
KO	Koordinacijski odbor Projekta
LPIS	Sustavi identifikacije zemljišnih čestica
MP	Ministarstvo pravosuđa
MMPI	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
MVPEI	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
MZOPUG	Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
NIPP	Nacionalna infrastruktura prostornih podataka
PR	Odnosi s javnošću
Projekt	Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra
RH	Republika Hrvatska
SZKP	Sektor za zemljišnoknjižno pravo
TDU	Tijela državne uprave
VRH	Vlada Republike Hrvatske
ZIS	Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra
z.k.	Zemljišnoknjižni
ZKO	Zemljišnoknjižni odjel

Sadržaj

1.	SAŽETAK.....	5
2.	OPIS PROJEKTA.....	6
2.1.	O sustavu zemljišne administracije u Republici Hrvatskoj.....	6
2.2.	Pozadina Projekta	6
2.3.	Sveukupni ciljevi Projekta	8
2.4.	Razvojni cilj Projekta	9
2.5.	Projektno upravljanje / ključni korisnici	9
3.	POSTIGNUĆE CILJEVA I OCJENA REZULTATA PO KOMPONENTAMA	11
3.1.	Komponenta A: razvoj zemljišnoknjižnog sustava	11
3.2.	Komponenta B: razvoj katastra	20
3.3.	Komponenta C: međuinstitucionalne aktivnosti i informacijska tehnologija	27
3.4.	Komponenta D: Upravljanje projektom, obuka i praćenje provedbe	35
3.4.1.	Kampanja informiranja javnosti	35
3.4.2.	Praćenje i ocjena uspješnosti Projekta	37
3.4.3.	Izgradnja institucionalnih kapaciteta	38
4.	UTJECAJ PROJEKTA NA TRŽIŠTE NEKRETNINA, KORISNIKE SUSTAVA I DRUŠTVO U CJELINI (STUDIJE I OCJENE).....	41
4.1.	Tržište nekretnina	41
4.2.	Studija društvenog utjecaja	43
4.3.	Ispitivanje zadovoljstva korisnika i opće predodžbe	45
5.	NABAVA I FINACIJSKO UPRAVLJANJE.....	47
5.1.	Nabava	47
5.2.	Financijsko upravljanje	51
5.3.	Glavni izazovi tijekom provedbe i naučene lekcije	54
6.	ZAKLJUČCI I ODRŽIVOST PROJEKTA	56
6.1.	Novi Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije.. ..	56
6.2.	One Stop Shop	57
6.3.	Direktna organizacija za upravljanje ZIS-om	57
7.	DODACI	58
7.1.	Međunarodna suradnja	58
7.2.	Uvjeti zajma.....	61
7.3.	Promjene zakonskog okvira za zemljišnu administraciju u Republici Hrvatskoj (2003.-2010.)	64
7.4.	Ključni pokazatelji uspješnosti	67
7.5.	Srednjoročni pregled Projekta	75
7.6.	Tijela Projekta.....	76
7.6.1.	Koordinacijski odbor	76
7.6.2.	Jedinice za podršku provedbi Projekta	77
7.6.3.	Jedinica za provedbu Projekta	78
7.6.4.	Tijela za provedbu ZIS Projekta	79

1. SAŽETAK

U posljednjih petnaest godina zabilježen je veliki rast tržišta nekretnina u tranzicijskim zemljama. Rast tržišta nekretnina uz promjene zakonodavne regulative stvorio je snažan pritisak na sustav registracije nekretnina u Republici Hrvatskoj (RH), katastar i zemljišne knjige, koji je s obzirom na povijesno nasljeđe stanja evidencije i nizak stupanj tehnološke opremljenosti, postao prepreka nesmetanom razvoju tržišta nekretnina.

Prepoznajući potrebe i značaj reforme za osiguranje pravne države i razvoj hrvatskog gospodarstva, Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava u posljednjih 8 godina zajednički i sustavno provode aktivnosti u cilju sređivanja stanja registracije nekretnina i modernizacije zemljišne administracije u Republici Hrvatskoj. Pored redovnih aktivnosti te brojnih bilateralnih projekata svakako najznačajniji dio reforme je sam **Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra** (Projekt) čiji je osnovni cilj izgradnja učinkovitog sustava zemljišne administracije u svrhu razvoja učinkovitog tržišta nekretnina.

Tijekom 2001. i 2002. godine za pripremu Projekta osigurana je podrška međunarodnih konzultanata uz pomoć darovnice Vlade Ujedinjenog Kraljevstva (DFID) kada su izrađene stručne procjene i Plan implementacije Projekta.

Projekt se provodi od 15. siječnja 2003., te je planirani rok provedbe Projekta produžen s 30. rujna 2008. na 15. prosinca 2009. Zatim je odobren dodatni produžetak do 30. lipnja 2010. za aktivnosti vezane uz dovršetak uspostave Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (ZIS). Ministarstvo pravosuđa (MP) i Državna geodetska uprava (DGU) zajednički su upravljali Projektom i imali jednake nadležnosti nad njim. Projekt je financiran sredstvima zajma Svjetske banke, državnog proračuna RH i darovnicama CARDS Europske unije (EU).

Tablica 1. Izvori financiranja Projekta

Izvor financiranja	Iznos (EUR)	Isplaćeno do 30.6.2010.
Državni proračun RH	10.800.000	96%
TF051781 - CARDS 2002 darovnica	5.018.127	100%
TF052657 - CARDS 2003 darovnica	1.960.000	100%
TF055104 - CARDS 2004 darovnica	4.410.000	100%
IBRD Zajam br. 4674-HR	26.000.000	96%
Ukupno Projekt:	48.188.127	97%

Do 30. lipnja 2010. godine, u okviru Projekta sklopljeno je 420 ugovora te ukupne obveze Projekta (ugovorne i neugovorne) iznose 48,19 milijuna eura (od 48,19 milijuna eura tj. 100% ukupnih sredstava Projekta).

Program hrvatske Vlade da modernizira sustav zemljišne administracije na državnoj razini bio je planiran da se provede u periodu od 15 godina. Projektom je planirano obuhvatiti prvih pet godina ovog programa, te da se usredotoči na odabrana gradska i ruralna područja. Nakon prve dvije godine provedbe Projekta, odlučeno je izraditi preduvjete (IT strategija) za nov i sveobuhvatan IT sustav koji će nakon testiranja biti uspostavljen na državnoj razini u kratkom vremenskom periodu. Ovaj je pristup promijenio strategiju djelomičnih poboljšanja i djelomičnog informatičkog povezivanja pojedinih ureda katastra i zemljišnih knjiga te je potaknuo promjene na srednjoročnom pregledu Projekta 2006. godine. Zadani ključni ciljevi Projekta su postignuti, planirane aktivnosti uspješno provedene od kojih su neke postale primjeri dobre prakse u regiji.

Hrvatska Vlada želi izraziti zahvalnost na pomoći i podršci koju su tim Svjetske banke i europski partneri pružali tijekom posljednjih 10 godina. Ovo Izvešće sažima postignute rezultate i sredstva korištena u provedbi **Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra** do sredine 2010. godine, kao i postignuća cjelovite reforme zemljišne administracije u Republici Hrvatskoj, te predstavlja ključne zaključke zajmoprimca i naučene lekcije.

2. OPIS PROJEKTA

2.1. O sustavu zemljišne administracije u Republici Hrvatskoj

Hrvatski sustav registriranja nekretnina i prava na njima zasniva se na dva registra - katastru i zemljišnoj knjizi. U katastarskim uredima DGU (20 područnih ureda za katastar s njihove 92 ispostave i Gradskom uredu za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba) nekretnine se opisuju po njihovim tehničkim karakteristikama. Katastarski podaci o nekretninama (katastarskim česticama) temelj su za osnivanje, obnovu, vođenje i održavanje zemljišnih knjiga koje se vode u 109 zemljišnoknjižnih odjela 65 općinskih sudova. U zemljišnim se knjigama podacima o katastarskim česticama, utvrđenima po katastru, pridružuju podaci o nositeljima prava na katastarskim česticama. Hrvatski sustav registriranja nekretnina i prava na njima ima višestruke zadaće, od kojih su najvažnije uspostava sigurnosti u pravnome prometu nekretnina i zaštita prava upisanih u registre. Kao takvi, katastar i zemljišna knjiga jedni su od temeljnih registara na kojima počiva pravna država. Tradicionalno, kao i u mnogim srednjoeuropskim zemljama (Austrija, Njemačka itd.), hrvatski model registriranja nekretnina i prava na njima nije institucionalno objedinjen. Republika Hrvatska povezuje katastarske i zemljišnoknjižne podatke, kroz uspostavu Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (ZIS).

2.2. Pozadina Projekta

Kao i u mnogim drugim zemljama Srednje i Istočne Europe, zbog povijesnih okolnosti više od pola stoljeća, zemljišnoknjižni i katastarski sustav u Hrvatskoj loše je usklađivan sve do 1996. godine kada je donesen novi Zakon o vlasništvu. Katastarski sustav je zbog porezne uloge koju je imao, ipak ažurnije prikazivao stanje na terenu, no širom Hrvatske većina katastarskih planova koji su se koristili su još uvijek bili oni koji su nastali u 19. stoljeću i razumljivo je da su oni često netočni, zastarjeli i fizički lomljivi, a održavali su se u analognom obliku.

U fazi pripreme projekta posebno su uočene velike poteškoće na tržištu nekretnina zbog **sporog i nepouzdanog** sustava registracije nekretnina i prava na njima.

- Postupak utvrđivanja vlasničkih prava, stjecanja vlasništva i njegovog upisa bio je i sporiji u usporedbi s ostalim zemljama. U Argentini je za upis nekretnine u 2000. godini bilo potrebno 5 do 25 tjedana, u Bugarskoj 6 do 36 tjedana, dok je u Hrvatskoj bilo potrebno između 2 i 120 tjedana ili dulje, ovisno o lokaciji i o vrsti upisa. Neka istraživanja nudila su i gori scenarij kao primjerice istraživanja Doing Business-a po kojem je za transakciju nekretnine u Zagrebu bilo potrebno i preko 900 dana.
- Opće stanje registara bilo je loše zbog neusklađenosti podataka u katastru i zemljišnim knjigama. Dodatni problem bio je nedostatak informacijskih sustava koji bi mogli zajednički, brzo i učinkovito odgovoriti na veliki porast broja transakcija otkako je 1992. otpočela privatizacija.

S obzirom na snažan rast potreba za stanogradnjom nakon ratnog perioda opisano stanje registara posebice se odrazilo na probleme razvoja tržišta nekretnina koji su uz dugotrajan i složen postupak pribavljanja građevinskih dozvola uzrokovale i poteškoće u izvršenju prava hipotekarnih vjerovnika (**ovrhe**) uslijed dugotrajnog postupka.

Što se tiče izvršenja ovrha, teškoće su uglavnom bile vezane uz značajne zaostatke u rješavanju predmeta na sudovima i dugotrajne žalbene postupke.

Također, nesigurnost vlasničkih prava i dugotrajna kašnjenja u njihovom upisu, bili su glavna zapreka razvoju **hipotekarnog sustava** kreditiranja u graditeljstvu i plodno tlo za razvoj **korupcije**.

Još je nekoliko problema stvaralo loš utjecaj na sustav registracije nekretnina i samo tržište nekretnina, ali oni su proizašli zbog drugih čimbenika poput složenog prelaska s državnog na privatno vlasništvo i ratnih zbivanja (denacionalizacija, privatizacija, povrat imovine, ratom uništene evidencije, teškoće prognanika i izbjeglica i sl.)

2.3. Sveukupni ciljevi Projekta

S obzirom na čitav niz uočenih problema u sustavu zemljišne administracije u suradnji sa Svjetskom bankom Projekt je bio osmišljen da utječe na sljedeća sektorska pitanja:

- *Poboljšati upravljanje omogućivši efikasnu provedbu vlasničkih prava u sudovima*
- *Smanjiti korupciju poboljšanjem funkcioniranja javnih institucija koje se bave katastrom i zemljišnim knjigama*
- *Podržati razvoj privatnog sektora razvijajući učinkovitost zemljišnih knjiga te, prema tome, pomoći u razvoju funkcioniranja tržišta nekretnina i djelotvornog financijskog posredovanja temeljenog na značajnim kolateralima*

Ključni pokazatelj uspješnosti u odnosu na sektorska pitanja:

Učinkovitost tržišta nekretnina mjerljiva u smislu pravovremenih i sigurnih transakcija te povećanih domaćih i stranih direktnih ulaganja iskazanih kroz povećanje broja i vrijednosti hipoteka:

Postignuti rezultati:

- U 2009. godini povećan je priliv predmeta u odnosu na 2003. za 43,09% što u odnosu na 2003. kada je godišnji priliv bio 357.914 zemljišnoknjižnih (z.k.) predmeta, u 2009. iznosi 512.131 novih z.k. predmeta.
- Broj riješenih z.k. predmeta u 2009. godini iznosio je 524.726 što je u odnosu na 2003. kada je riješeno 351.293 z.k. predmeta predstavlja povećanje za 49,37 %.
- Broj izdanih z.k. izvadaka u 2009. godini iznosio je 1.636.356 što je u odnosu na 2003. godinu povećanje za 34,45% kada je izdano 1.217.041.
- Od ukupnog broja neriješenih predmeta iz 2003. godine (> 359.000) broj neriješenih predmeta godine je smanjen za 77.71% (lipanj 2010.) i iznosi 55.278 zaostalih predmeta (prema kriteriju mjesečne ažurnosti).
- Provedena je digitalizacija svih ručno vođenih zemljišnih knjiga tako da su svi alfanumerički podaci zemljišnih knjiga i katastra dostupni na internetu 24 sata dnevno - bez posebne naknade za izvršenu uslugu uvida. Internet preglednik osigurava transparentnost sustava, a izvanredan interes i potreba za ovom uslugom razvidna je u više od 75 milijuna upita na bazu e-zemljišna knjiga i preko 31 milijun upita na bazu e-katastar.
- Katastarski planovi prevedeni su postupkom skeniranja i vektorizacije u digitalni oblik i u lipnju 2010. njih 98% je u službenoj uporabi i nalaze se u Središnjoj bazi podataka digitalnog katastarskog plana.
- Na početku projekta prema podacima kojima je raspolagala Svjetska banka (dokument *Registering Property – Compare all Economies - 2003. godina*) koji je predstavljao ulazni podatak za ocjenu uspješnosti projekta, procijenjeni prosječan broj dana za provođenje transakcije nekretninama u Republici Hrvatskoj iznosio je 956 dana.
- Prema podacima elektronske pisarnice koja se sada vodi za sve sudove u Republici Hrvatskoj prosječan broj dana za pojedinu transakciju u lipnju 2010. godine je:
 - o 5 dana za uknjižbu hipoteka
 - o 46 dana za uknjižbu vlasništva
- U lipnju 2010. u 75 zemljišnoknjižna ureda nema zaostataka, odnosno radi se o sudovima koji rješavaju predmete unutar jednog mjeseca, a 44 zemljišnoknjižna ureda rješava predmete u trajanju unutar 7 dana

2.4. Razvojni cilj Projekta

Cilj Projekta je izgradnja učinkovitog sustava zemljišne uprave u svrhu doprinošenja razvoju učinkovitog tržišta nekretnina.

To se je trebalo postići rješavanjem aspekata pomoćne infrastrukture, posebice zemljišnoknjižnog sustava pri općinskim sudovima (OS), katastarskog sustava kojim upravlja Državna geodetska uprava na razini područnih ureda i ispostava te Gradskog ureda za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba, uz podršku akademskih institucija i stručnjaka iz privatnog sektora.

Detaljna postignuća pri ispunjavanju Razvojnog cilja Projekta opisana su u poglavlju 3. (Postignuća ciljeva i ocjena rezultata po komponentama) i poglavlju 7. (Dodaci).

2.5. Projektno upravljanje / ključni korisnici

Upravljačka struktura Projekta sastoji se od: Koordinacijskog odbora Projekta (KO), Jedinice za podršku provedbi pri MP i DGU i Jedinice za provedbu projekta (JPP).

Koordinacijski odbor Projekta sastoji se od imenovanih predstavnika MP-a, DGU-a, Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Ministarstva financija, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Ureda za zakonodavstvo Vlade RH, Središnjeg ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju EU fondova, Vrhovnog suda, Državnog odvjetništva RH, Agencije za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama (APIS IT d.o.o.) i voditeljice projekta koja je tajnica KO-a.

Kako bi se osigurala dobra koordinacija i kontinuitet u radu, supredsjedatelji KO-a su predstavnici MP-a i DGU-a.

S obzirom da u provedbi Projekta sudjeluju dva velika partnera jednakih odgovornosti čije aktivnosti je nužno koordinirati, uspostavljena je nezavisna Jedinica za provedbu projekta kojoj je bio nadređen Koordinacijski odbor. JPP je bila odgovorna za upravljanje i podršku provedbi Projekta i služila je kao tajništvo KO-a te koordinirala aktivnosti vezane uz poboljšanje sustava zemljišnih knjiga i katastra koje je provodio MP odnosno DGU.

U MP-u i DGU-u imenovan je po jedan tim u svakoj od institucija zadužen za usmjeravanje, praćenje i nadziranje rada JPP-a. Tijekom provedbe Projekta, ova dva institucionalna tima jačala su svoje potencijale za postizanje operativnog, cjelovitog zemljišnoknjižnog i katastarskog sustava. Na strani MP-a tijelo odgovorno za podršku provedbi projekta bio je Sektor za zemljišnoknjižno pravo. Na strani DGU-a tim je bio sastavljen od stručnjaka iz raznih Sektora DGU-a.

Na strani zajmodavca Banke za koordinaciju i nadzor provedbe Projekta nadležan je Projektini tim s voditeljicom projektnog tima.

Realizacija Projekta je određena i pravilima Banke za područje provedbe projekta, nabave, upravljanja ugovorima, korištenja sredstava Zajma i darovnica, revizije i izvještavanja prema Banci i EU.

Ukupna izvedba primatelja vrlo je uspješna. Vlada Republike Hrvatske pokazala je svoju predanost Projektu kroz redovito pružanje podrške iz proračuna te nije bilo značajnijih promjena u provedbenim institucijama. To je omogućilo dosljedno upravljanje aktivnostima

posebno s obzirom na činjenicu da Projekt provode dvije institucije. Primateelj i timovi Banke odredili su da su aktivnosti darovnica Europske unije iz programa CARDS usklađene i integrirane u Projektu, kao i u program sveobuhvatne reforme. Sporazumom između Europske unije i Svjetske banke definirano je da se sredstva iz CARDS programa za Projekt administriraju procedurama Svjetske banke. Temeljem takvog sporazuma između RH i IBRD-a potpisivane su darovnice tako da su se nabava i financije provodile po procedurama Svjetske banke. Koordinacijski odbor Projekta djelovao je kao Koordinacijski odbor za darovnice Europske unije u okviru provedbe ukupnog Projekta što se pokazalo uspješnim.

Provedbene institucije – Ministarstvo pravosuđa i Državna geodetska uprava – također su morale upravljati s pet drugih donatora koji su doprinijeli programu reforme zemljišne administracije. Pokazali su dosljedno dobro upravljanje i kapacitet institucija rastao je zajedno s provedbom.

Tijekom ovog Projekta JPP se razvila u pouzdani upravljački tim odgovoran za ukupno 48 milijuna € iz sredstava darovnica, zajma i sredstava državnog proračuna.

EU je također od samog početka prepoznala značaj reforme sređivanja zemljišnih knjiga i katastra kao zamašnjaka bržeg protoka kapitala, ubrzanja investicijskih procesa te nadasve doprinosa u podizanju pravne sigurnosti. EU je, kroz usmjeravanje svojih pretpristupnih fondova u Projekt, kroz značajan doprinos angažiranja najbolje europske prakse u dijelu registracije nekretnina te aktivnim angažmanom i naporima uložanim u implementaciju darovnica i koordiniranje programa, u mnogome pridonijela uspjehu ovog Projekta. Ovakvim odgovornim postupanjima u procesu registracije imovine, Republika Hrvatska značajno se približava modernom europskom društvu.

Ključni korisnici

Pored važnih razvojnih ciljeva koji utječu na razvoj sustava zemljišne administracije, direktni korisnici projekta su građani Republike Hrvatske, a posebice stvarni i potencijalni vlasnici nekretnina, investitori, stručnjaci i tvrtke koje sudjeluju u poslovima vezanim uz nekretnine, banke, jedinice lokalne samouprave i druga tijela državne uprave, te drugi korisnici informacija o nekretninama.

3. POSTIGNUĆE CILJEVA I OCJENA REZULTATA PO KOMPONENTAMA

3.1. Komponenta A: razvoj zemljišnoknjižnog sustava

Cilj ove komponente je bio izgraditi kapacitete Ministarstva pravosuđa (MP) i 109 zemljišnoknjižnih odjela (ZKO) pri općinskim sudovima kako bi se implementirao učinkovit zemljišnoknjižni sustav koji bi imao značajke predvidljivog vremenskog okvira za obradu transakcije te niže troškove transakcije. Krajnji cilj bio je potpuno smanjiti zaostatke putem poboljšanog upravljanja, boljeg radnog tijeka, korištenja IT tehnologije te izgraditi nadzor sustava u MP-u kroz Sektor za zemljišnoknjižno pravo.

Ova komponenta bila je usredotočena na poboljšanje i razvoj zemljišnoknjižnog sustava pri općinskim sudovima u skladu sa Zakonom o zemljišnim knjigama, Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima kao i poboljšanim pravnim okvirom donesenim u svrhu povećanja sigurnosti imovinskih prava na nekretninama i transakcija koje se obavljaju u okviru tog sustava. Kroz provedene aktivnosti pružena je podrška ustrojavanju i izobrazbi djelatnika Sektora za zemljišnoknjižno pravo, sudaca i zemljišnoknjižnih djelatnika. Komponenta se bavila zaostacima u upisu nekretnina i bila usredotočena na poboljšanje i racionalizaciju obrade transakcija. Bavila se analizama, te pružala podršku u poslovnim procesima zemljišnoknjižnih odjela kako u digitalizaciji pri čemu je obuhvaćena cijela Republika Hrvatska, tako i kroz program pružanja pomoći građanima vezanim uz upis nekretnina.

Postignuća

Ustrojavanje Sektora za zemljišnoknjižno pravo

Održivost zemljišnoknjižne funkcije značajno je osigurana uspostavom i radom Sektora za zemljišnoknjižno pravo (SZKP) u Upravi za građansko, trgovačko i upravno pravo Ministarstva pravosuđa. Sektor je smješten zajedno s JPP-om tijekom cjelokupnog perioda implementacije projekta s 11 djelatnika od predviđenih 17 radnih mjesta. Prije Projekta, poslove vezane za zemljišnoknjižni sustav u MP je obavljala jedna osoba unutar Odjela za građansko pravo uz podršku samostalnog IT stručnjaka MP-a.

SZKP uz aktivnosti na Projektu u svom redovnom poslovanju radi na izradi godišnjih planova, osiguranju resursa (uključujući i privremeno osoblje), organizira osposobljavanje djelatnika u zemljišnoknjižnom sustavu, obavlja nadzor, praćenje i ocjenu sustava uknjižbe nekretnina u 109 ZKO.

Racionalizacija mreže sudova

U cilju učinkovitijeg i efikasnijeg pravosuđa kako bi ojačali pravnu sigurnost, koja neposredno utječe na ekonomsku, socijalnu i radnu sigurnost građana prihvaćen je proces racionalizacije sudova. Do 2008. godine hrvatska mreža sudova se sastojala od 217 prvostupajskih sudova, od kojih 107 općinskih sudova. U cilju učinkovitijeg i boljeg funkcioniranja, postizanja ravnomjernijeg opterećenje sudaca, bržeg rješavanja zaostalih predmeta, bolje organizacija rada, ujednačene sudske prakse, veće fleksibilnosti i ekonomičnosti sustava i povećane sigurnosti građana od siječnja 2009. godine, broj općinskih sudova smanjen je sa 107 na 65. Broj zemljišnoknjižnih odjela je za sada 109, ali se za 42 zemljišnoknjižna odjela promijenila nadležnost općinskog suda.

Digitalizacija zemljišnih knjiga

Uvođenjem nekoliko modula Standardne programske podrške Ministarstva pravosuđa postignuta je integracija poslovnih procesa od urudžbiranja z.k. podnesaka do provedbe upisa u zemljišnu knjigu. Izvršeno je povezivanje zemljišnoknjižnih odjela (ZKO) sa Centralnim registrom MP te omogućen uvid u status z.k. predmeta kao i uvid u stanje upisa u zemljišnim knjigama. Provedene su edukacije z.k. djelatnika kroz modul PIS (pisarnice), modul GK (glavna knjiga), modul KPU (knjiga položenih ugovora), modul SIFARNIK (dodjeljivanje ovlaštenja) i modul ISP (ispravni postupak), što je rezultiralo skraćivanju vremena zaprimanja i rješavanja predmeta.

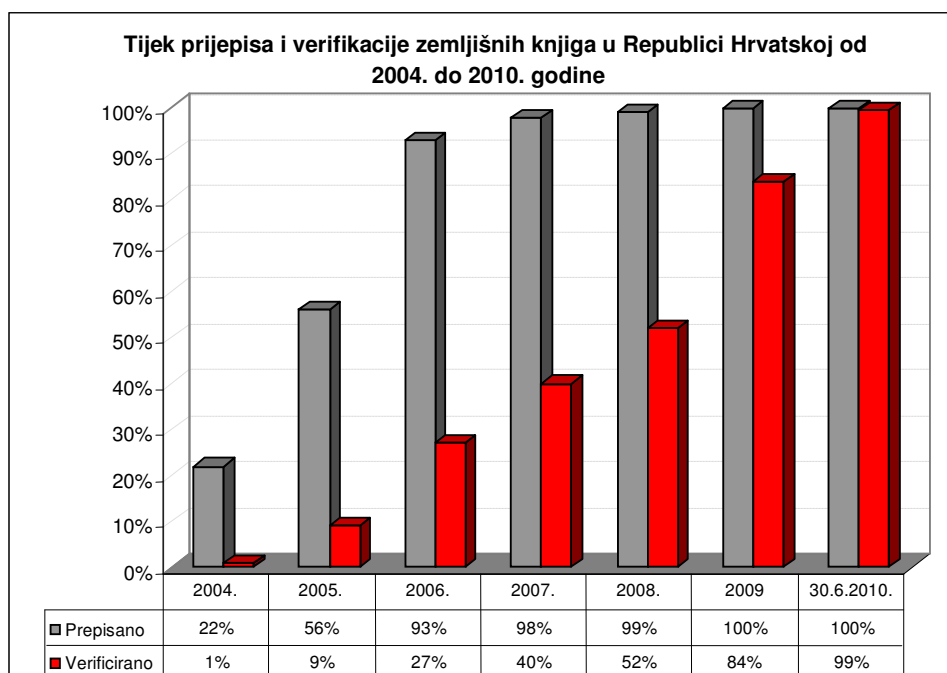
Digitalizacijom zemljišne knjige postignuto je da su svi aktivni upisi iz ručno vođene zemljišne knjige prevedeni u digitalni oblik, provjerom prepisanih z.k. uložaka izvršena je verifikacija. Do 30. lipnja 2010. verificirano je 99,4% z.k. podataka i oni se vode i održavaju u digitalnom obliku..

Provedena je potpuna digitalizacija zemljišne knjige osim oštećenih z.k. uložaka koji se nalaze u rekonstrukciji ili u pojedinačnom ispravnom postupku.

Slika 1. Digitalizacija zemljišnih knjiga u Zemljišnoknjižnom odjelu Općinskog građanskog suda u Zagrebu

Grafikon 1.

Svi referenti i suci u ZKO-ima prema dodijeljenim ovlaštenjima mogu provoditi određene aktivnosti (na primjer: provedba upisa u zemljišnu knjigu), te sa svojih računala vršiti uvid na lokalnoj bazi podataka.

Verificiran zemljišnoknjižni uložak je provjeren i službeno zatvoren u ručno vođenoj zemljišnoj knjizi. Nastavni upisi vezani za nekretnine u tom zemljišnoknjižnom ulošku nastavno se vode samo u elektronskoj zemljišnoj knjizi.

Predmeti u radu i zaostaci

Problem brzine rješavanja z.k. predmeta u općinskim sudovima kulminirala je tijekom 2004. godine do kada je, priljev novih z.k. predmeta bio veći od broj riješenih predmeta. Od tada se bilježi pozitivan trend rješavanja i uz manje oscilacije taj je ritam smanjivanja zaostataka zadržan do kraja Projekta unatoč rastu tržišta nekretnina i samim time povećanom priljevu novo zaprimljenih predmeta i ostalih zahtjeva za informacijama iz zemljišne knjige.

Broj predmeta u radu (neriješeni predmeti) smanjio se od kolovoza 2004. do lipnja 2010. za 77,71% odnosno za 279.564 z.k. predmeta. U istom vremenskom razdoblju ukupno je riješeno 3.307.314 z.k. predmeta, zaprimljeno novih 3.010.373 z.k. predmeta, te izdano 9.761.098 z.k. izvadaka.

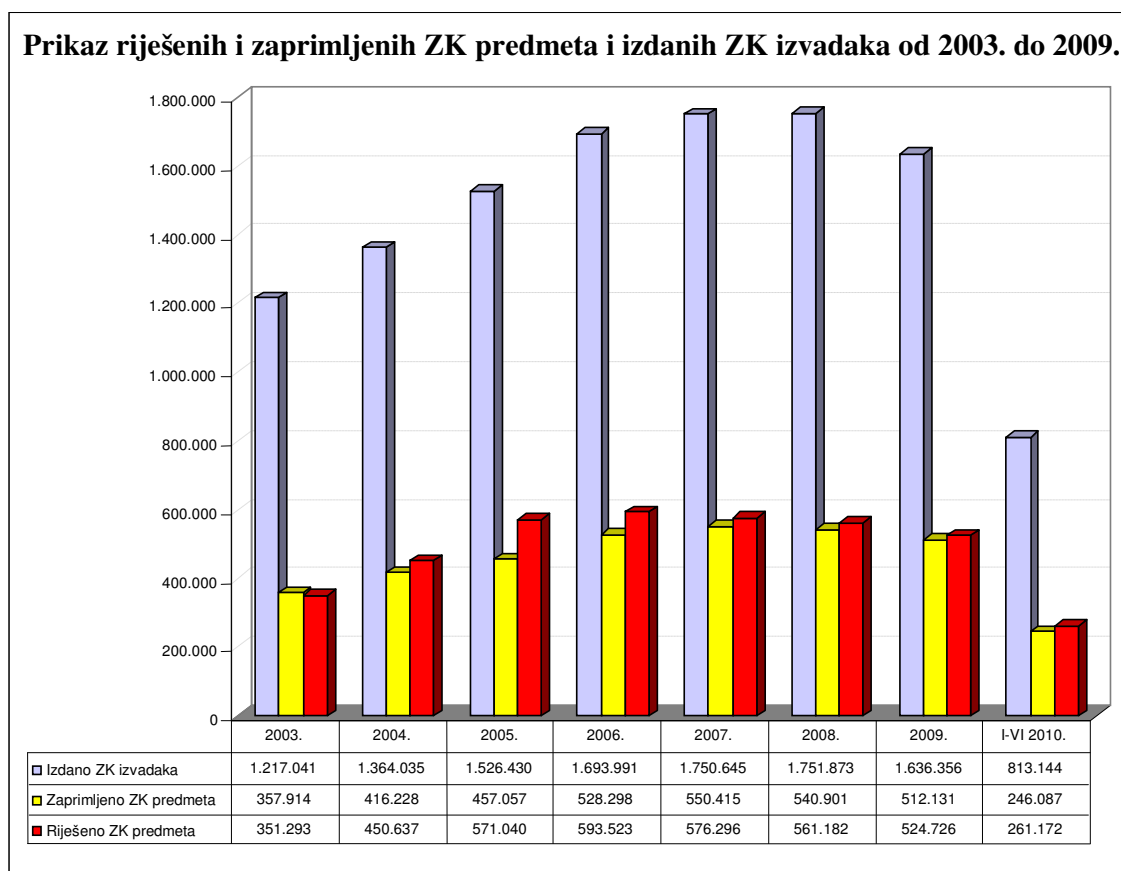
U ZKO Zagreb broj predmeta u radu se smanjio sa 141.029 (kolovoz 2004.) na 13.360 (lipanj 2010.).

Osim preuzimanja uloge čvrstog nadzora rada u ZKO općinskih sudova, MP je Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama (srpanj 2004.), uvelo ovlaštene zemljišnoknjižne referente i omogućilo da iskusni z.k. referenti, koji su za to dobili ovlaštenje autonomno rješavanje predmeta bez pregleda z.k. suca. Dodatno uvedene su stroge norme za rješavanje predmeta i omogućen je plaćeni prekovremeni rad.

Slika 2. Stanje pojedinih zemljišnih knjiga

Grafikon 2.

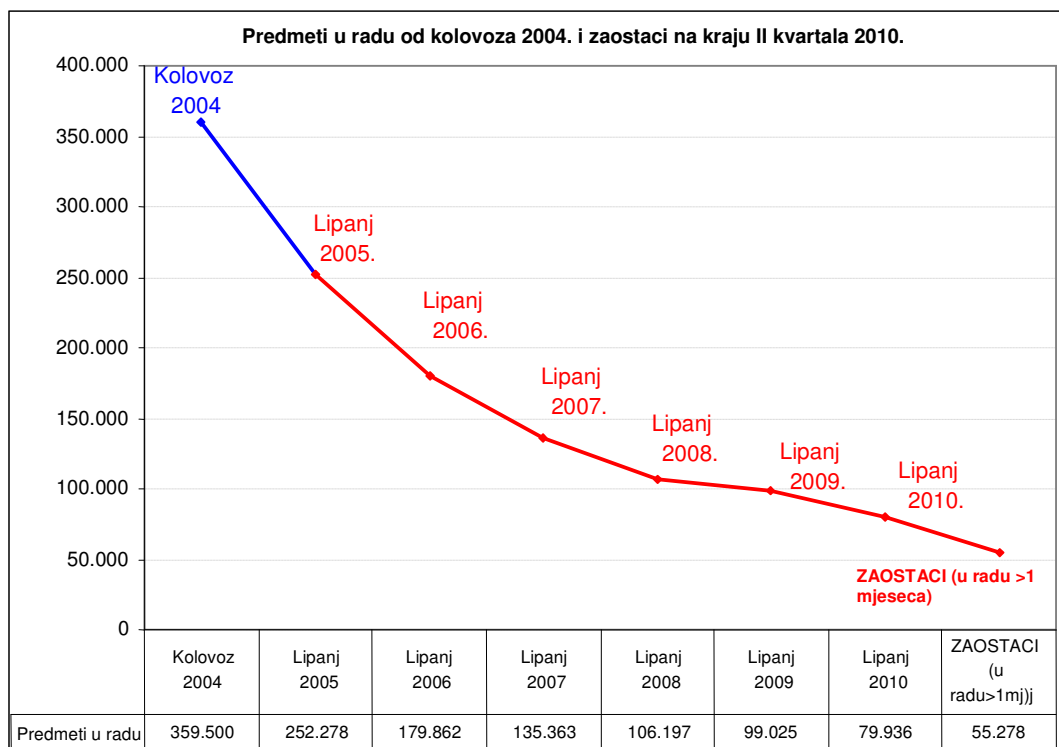
U 2009. godine u odnosu na 2003. broj novih z.k. predmeta veći je za 43,09%, broj riješenih z.k. predmeta veći je za 49,37%, a broj izdanih z.k. izvadaka za 34,45%.

Navedeni naponi u rješavanju predmeta indirektno su utjecali na smanjenje vremena za uknjižbu, a posebno na važne uknjižbe kupoprodaja i hipoteka. Na početku Projekta bilo je potrebno procijenjenih 956 dana za uknjižbu vlasništva. Do 30. lipnja 2010. ovaj vremenski okvir je smanjen na samo 52 dana za uknjižbu vlasništva i 6 dana za upis hipoteke diljem Hrvatske, te 106 dana za uknjižbu vlasništva i 11 dana za hipoteku u ZKO Zagreb. 42 od 108 odjela sada obrađuje uknjižbu vlasništva za 7 dana ili manje. ZK izvadcima se izdaju odmah u cijeloj zemlji.

Pod zaostacima se podrazumijevaju svi zemljišnoknjižni predmeti u radu (neriješeni predmeti) koji se u ZKO-ima nalaze dulje od mjesec dana. Na dan 30. travanj 2010. predmeta u radu ima 82.124, a zaostalih zemljišnoknjižnih predmeta u Republici Hrvatskoj ima ukupno 57.745. Cilj je riješiti sve zaostatke do kraja 2010. godine.

U 75 ZKO-a nema zaostatka u rješavanju z.k. predmeta, a 44 ZKO-a rješava predmete za manje od 7 dana.

Grafikon 3.

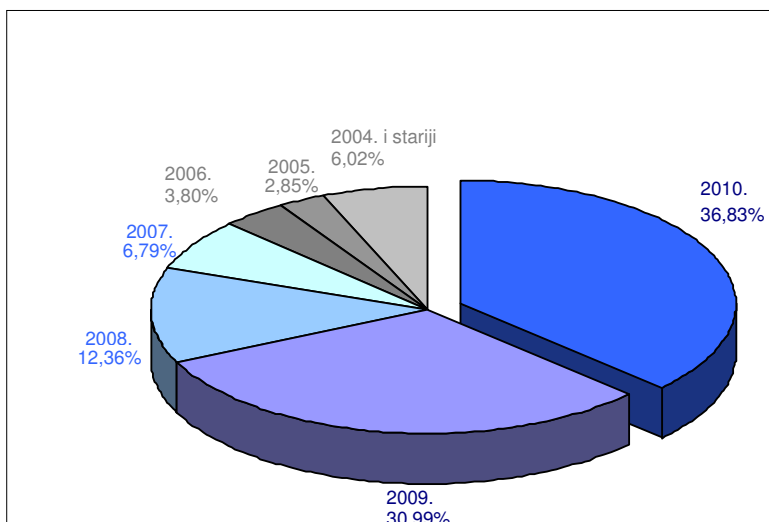
U 11 zemljišnoknjižnih odjela sa više od 1000 z.k. predmeta u radu nalazi se 57.412 predmeta, odnosno 71,82% od ukupnog broja u Republici Hrvatskoj.

Tablica 2. Predmeti u radu u zemljišnoknjižnim odjelima

Broj predmeta u radu	Broj z.k. odjela	Udio u ukupnom broju z.k. predmeta u radu	Broj z.k. predmeta u radu
1000<	11	71,82%	57.412
800-1000	7	7,72%	6.172
400-800	14	9,57%	7.653
100-400	32	9,02%	7.211
0-100	45	1,86%	1.488

Izvor: Obradeni službeni podaci Ministarstva pravosuđa, ažurirano 08.07.2010.

Grafikon 4.

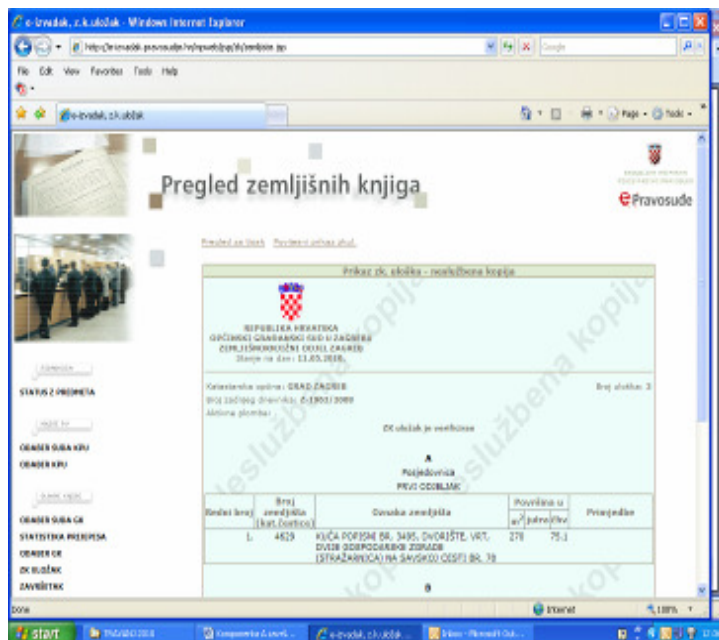

Pregledom strukture neriješenih predmeta po godinama vidljiv je veliki udjel z.k. predmeta novijeg datuma koji su još u radu. Neriješeni predmeti stariji od 3 godine su u pravilu „teži“ predmeti povezani s prethodnim rješavanjem nekog drugog pravosudnog procesa. Prioriteti rješavanja i dalje ostaju predmeti stariji od 3 godine.

Suradnja sa strankama

Broj potrebnih posjeta ZKO od strane građana, odvjetnika i drugih stranaka pri obavljanju transakcija vezanih uz nekretnine i prava na njima smanjen je s prosječno 6 na 2 posjeta uglavnom zbog dostupnosti informacija zemljišnih knjiga i katastra na Internetu. Time su značajno smanjeni vezani troškovi i vrijeme pri obavljanju poslova vezanih uz registraciju nekretnina.

Web portal MP-a e-zemljišna knjiga, otvoren za javnost u 2005. godini, izazvao je izvanredan interes te se broj upita na bazu svake godine povećavao do nešto više od 20 milijuna u posljednje dvije godine. Ukupan broj upita od 2005. godine do 30. lipnja 2010 godine je veći od 86 milijuna. Osim mogućnosti pregleda podataka zemljišne knjige, odnosno statusa nekretnine (vlastite ili neke za koju je građanin zainteresiran), usluga također omogućuje građanima praćenje statusa svog prijedloga za registraciju (z.k. predmeta) na osnovu urudžbenog broja.

Slika 3. Web portal Ministarstva pravosuđa: e-zemljišna knjiga

Dostupnost informacija zemljišne knjige posebno koristi sudionicima na tržištu nekretnina koji su izrazili veliko zadovoljstvo ovom uslugom te bi voljeli vidjeti dodatna poboljšanja u vidu ishođenja službenih informacija putem Interneta.

Troškovi uknjižbe prava na nekretninama nisu se mijenjali od početka Projekta unatoč inflaciji te su tarife ocjenjene kao primjerene od većine ispitanika u analize zadovoljstva korisnika (2006. i 2009.).

Tablica 3. Cijene usluga z.k. odjela

Cijena uknjižbi	Pristojba (HRK)	Pristojba (EUR)
Darovanje	250,00	35
Fiducijarni prijenos (solemnizacija kod javnog bilježnika)	0,00	0
Hipoteka (ako nije javnobilježnički solemnizirana)	250,00	35
Kupoprodaja	250,00	35
Ostavina	50,00	7
Privremena mjera (stranka)	50,00	7
Zamjena	250,00	35
Parcelacija	50,00	7
Dioba - razvrgnuće suvlasništva	50,00	7
Upis objekta	250,00	35
Etažiranje	250,00	35
Pretvorba	250,00	35
Brisanje doživotnog uživanja	50,00	7
Brisanje malodobnosti	50,00	7
Brisanje zabilježbe spora	50,00	7
Brisanje hipoteke	50,00	7
Brisanje privremenih mjere (službenim putem)	0,00	0
Brisanje dražbi (službenim putem)	0,00	0
Brisanje dražbenog ročišta (službenim putem)	0,00	0
Zabilježba spora	100,00	14
Zabilježba starateljstva	50,00	7
Zabilježba ugovora o doživotnom uzdržavanju	100,00	14
Izdavanje z.k. izvataka	20,00	3

S obzirom da je u RH samo 50 % korisnika Interneta (2008.), a kako bi se široj javnosti približile informacije o zemljišnoj knjizi u svibnju 2008. započeo je pilot projekt telefonske linije za pomoć strankama *Info-zemljišna knjiga*. Pružane su informacije o statusu zemljišnoknjižnih predmeta, kako pretraživati podatke zemljišnih knjiga na Internetu, o radnim vremenima ZKO, potrebnim dokumentima i tarifama za uknjižbu i ostalim servisnim informacijama.

Informacije su u radno vrijeme pružali vanjski suradnici obučeni u SZKP-u. Za trajanja usluge do kraja 2009. primano je prosječno 1.500 telefonskih poziva mjesečno, a sveukupno je primljeno 17.640 telefonskih poziva.

Slika 4. Informativni letak o telefonskoj liniji za pomoć strankama

Pilot projekt besplatne pravne pomoći za građane s niskim primanjima je bio manje uspješan. Projekt je trajao od lipnja do rujna 2008. godine. U tom je periodu ugovoreno odvjetničko društvo primilo je 200 upita putem telefona, međutim samo ih je 11 ih je obrađeno s obzirom na uvjete za dobivanje pravne pomoći. Ugovor nije produžen s obzirom na zakonska ograničenja oglašavanja odvjetničkih društava, ali i zbog novog Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći koji sustavno regulira besplatnu pravnu pomoć.

Ključni pokazatelji uspješnosti u odnosu na Razvojni cilj projekta:
Smanjena količina zaostataka: Svi zaostaci eliminirani do kraja 2007.;
<ul style="list-style-type: none"> - 78% smanjenje od kraja 2003. - broj zaostataka (predmeta u radu starijih od 1 mjeseca) <ul style="list-style-type: none"> - za cijelu zemlju 55.278 - u ZKO Zagreb: 8.385 <p>Nije u potpunosti ispunjen cilj zbog ostalih prioriteta tijekom provedbe Projekta. Trenutni zaostatak ne predstavlja prepreku normalnom razvoju tržišta nekretnina i prioritet je u 2010. godini.</p>
Smanjeno vrijeme potrebno za provedbu transakcija u projektnim područjima sukladno sljedećim parametrima: ZKO bi, u slučajevima neosporavanog prijenosa vlasništva, trebalo manje od sljedećeg maksimalnog vremena za obradu predmeta za uknjižbu kupoprodaja i hipoteka: do 31. prosinca 2003.: 40 dana; do 31. prosinca 2004.: 20 dana; do 31. prosinca 2005.: 10 dana; do 31. prosinca 2006.: 5 dana;
<ul style="list-style-type: none"> - prosječno vrijeme uknjižbe prava vlasništva u 2010. je 52 dana. - prosječno vrijeme uknjižbe hipoteke u kvartalu i godini je 6 dana. - 44 od 109 ZKO-a rješava predmete u roku od 7 dana ili manje
ZKO bi postigli brzo vrijeme isporuke za izdavanje vlasničkih listova/izvadaka i drugih informacija iz sustava: do 31. prosinca 2003.: 20 dana; do 31. prosinca 2004.: 10 dana; do 31. prosinca 2005.: 5 dana; do 31. prosinca 2006., 2 dana
<ul style="list-style-type: none"> - izdavanje vlasničkih listova/izvadaka obavlja se odmah (1 dan)
Smanjenje troškova transakcija zemljišne knjige
<ul style="list-style-type: none"> - više od 20 milijuna upita na bazu na besplatnom web portalu e-zemljišna knjiga godišnje - u istraživanju zadovoljstva korisnika troškovi upisa u zemljišnoj knjizi su primjereni - tarife za uknjižbu u zemljišnoj knjizi nisu se mijenjale od početka Projekta unatoč inflaciji
Povećan broj upisanih stanova
<ul style="list-style-type: none"> - od kraja 2005. bilježi se upis 690.667 stanova , odnosno 94% povećanje od kada je omogućeno prikupljanje podatka (digitalizacija)
Poboljšan pravni okvir za tržišta nekretnina, posebice vezano uz sustave upisa stanova
<ul style="list-style-type: none"> - izmjene i dopune Zakona o zemljišnim knjigama - davanje referentima ovlaštenje za uknjižbu (07/2004.) - izmjene Zakona o vlasništvu (2006.) - izmjene i dopune Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (2/2009.) - liberalizirano stjecanje prava vlasništva stranih osoba - izmjene i dopune Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (12/2009.) - ovlaštenje i dužnost upravitelja zgrade da podnese zahtjev sudu za povezivanje knjige položenih ugovora i glavne knjige (registraciju stanova) - objavljen je Poslovnik o povezivanju knjige položenih ugovora sa glavnom knjigom (Narodne novine 60/2010)

3.2. Komponenta B: razvoj katastra

Cilj ove komponente je pomoći izgraditi kapacitet DGU-a za uspostavu i provedbu jedinstvenog nacionalnog katastarskog sustava u ruralnim i urbanim područjima. Planirano je da se pruži podrška središnjem uredu DGU-a i područnim uredima za katastar s njihovim ispostavama. Iako nije u sustavu DGU-a, postignuća ove komponente, kroz poboljšane procedure i procese upravljanja katastarskim informacijama, pozitivno su se odrazila i na rad Gradskog ureda za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba. Komponenta B je bila podijeljena u 4 pod-komponente (B1 do B4) kako bi se bolje pratilo korištenje sredstva i ispunjenje ciljeva Zajma (podkomponenta B1) i darovnica: EU CARDS 2002 (podkomponenta B2), EU CARDS 2003 (podkomponenta B3) i EU CARDS 2004 (podkomponenta -B4).

Ova komponenta bila je usredotočena na poboljšanje i razvoj katastarskog sustava. Kroz provedene aktivnosti pružena je podrška uspostavi Višenamjenskog prostornog informacijskog sustava, digitalizaciji katastarskih planova, opremanju Središnjeg ureda DGU, katastarskih ureda, edukacijskih centara DGU i Hrvatskog geodetskog instituta potrebnim namještajem i opremom. U okviru komponente pružena je podrška uspostavi Nacionalne infrastrukture prostornih podataka i proveden pilot projektu registracije pomorskog dobra.

U ostvarivanju ciljeva reforme DGU se oslanjala na vlastite snage, na podršku pruženu kroz ovu Komponentu Projekta, ali i na darovnice EU iz programa PHARE i IPA, te bilateralne projekte tehničke suradnje. Uspješna koordinacija aktivnosti ovih projekata kao dijelova cjeline dovela je do ispunjenja ciljeva reforme katastarskog sustava. U pregledu postignuća razvoja katastarskog sustava navedena su ključna postignuća koja su rezultat kako Projekta, tako i cjelovite reforme.

Postignuća:

Unaprjeđenje zakonskog okvira

Za uspjeh reforme sustava zemljišne administracije značajno je unaprjeđenje zakonskog okvira. Do promjena zakonskog okvira došlo je na strani zemljišnoknjižnog sustava, tako i na strani katastarskog sustava. U siječnju 2007. Sabor je donio novi Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 16/2007). Ovim se Zakonom uređuje državna izmjera, katastar nekretnina, registar prostornih jedinica, geodetski poslovi u lokalnoj samoupravi, geodetski radovi za posebne potrebe, nadležnost nad poslovima državne izmjere i katastra nekretnina te obavljanje tih poslova, ustrojstvo i djelokrug DGU i Hrvatskoga geodetskog instituta, čuvanje i korištenje podataka i nadzor nad poslovima državne izmjere i katastra nekretnina. Zakon uključuje novu odgovornost za DGU vezano uz Nacionalnu infrastrukturu prostornih podataka (NIPP). DGU temeljem navedenog Zakona obavlja poslove tajništva Vijeća NIPP-a, koordinacije svih tijela NIPP-a i tehničke podrške.

Donesen je i Zakon o obavljanju geodetske djelatnosti, kojim se detaljno uređuje obavljanje djelatnosti u skladu sa stečevinama Europske unije. te osnivanje i rad Hrvatske komore ovlaštenih inženjera geodezije, licenciranje i obavljanje poslova od strane stranaca. Ovim se Zakonom uređuje obavljanje stručnih geodetskih poslova iz područja državne izmjere, katastra nekretnina i katastra vodova, stručnih geodetskih poslova za potrebe prostornog uređenja i gradnje, stručnih geodetskih poslova za potrebe komasacije poljoprivrednog zemljišta, stručnih geodetskih poslova za zaštićena i štćena područja, drugih stručnih geodetskih poslova koji se obavljaju kao usluge pravnim i fizičkim osobama te udruživanje u

strukovnu udrugu ovlaštenih inženjera geodezije. Navedene poslove u svojstvu odgovorne osobe obavljaju ovlašteni inženjeri geodezije koji se udružuju u Hrvatsku komoru ovlaštenih inženjera geodezije.

Donošenjem ovih zakona uz promjene koje su ugrađene u Zakon o prostornom uređenju i gradnji iz 2007. odnosno Zakon o poljoprivrednom zemljištu iz 2008. definirane su zadaće katastarskog sustava za buduće razdoblje, koji osim glavne funkcije registracije nekretnina i podrške pravnoj sigurnosti vlasništva nad nekretninama ima višenamjenski karakter i pruža podršku procesima u području prostornog uređenja, gradnje, definiranja režima na zemljištu i uspostave sustava poticaja u poljoprivredi što su sve aktivnosti vezane za proces pristupanja Europskoj uniji.

Cjelovit pregled promjena zakona i propisa u periodu od 2003. do 2010. nalazi se u poglavlju 7.3 *Promjene zakonskog okvira za zemljišnu administraciju u Republici Hrvatskoj.*

Opremanje katastarskih ureda

Katastarski uredi na nekoliko lokacija su renovirani, a 65 lokacija je opremljeno novim uredskim namještajem i opremom. Opremljena su i 4 edukacijska centra DGU opremom i namještaj.

e-katastar

Katastarska baza podataka dostupna je na Internetu od 9. studenog 2005. i do 1. srpnja 2010. bilježi gotovo 30 milijuna upita (vidi www.katastar.hr) koji zajedno s godišnje milijun izdanih prijepisa posjedovnih listova, potvrda koje se izdaju na temelju podataka katastarskog operata i kopija katastarskih planova svjedoči o vrlo aktivnom tržištu nekretnina u Hrvatskoj. Korištenje Internet stranice je besplatno i postalo je jedan od čimbenika uspjeha, a posebice je doprinijelo dostupnosti informacija, transparentnosti i sigurnosti posjedovanja nekretnine.

Slika 5. Web portal Državne geodetske uprave: e-katastar

CROPOS sustav

Slika 6. Web portal Državne geodetske uprave: Cropos (www.cropos.hr)

DGU je 9. prosinca 2008. u službeni rad pustila CROPOS (Hrvatski pozicijski sustav). Svrha CROPOS sustava je omogućiti određivanje položaja u realnom vremenu s točnošću od 2 centimetra u horizontalnom i 4 centimetra u vertikalnom smislu na čitavom području države. Sustav se sastoji od 30 referentnih stanica diljem zemlje. Ovim su sustavom većina zadataka izmjere točnija i učinkovitija. Ovo je velika prednost za Hrvatsku i za katastarske izmjere. Sustav je financiran sredstvima EU PHARE 2005 i sredstvima Vlade Republike Hrvatske.

Razvoj Višenamjenskog prostornog informacijskog sustava

Europska unija je osigurala ukupno tri darovnice za sufinanciranje Projekta. Darovnice CARDS 2002 i 2004 osigurale su potporu uspostavi **Višenamjenskog prostornog informacijskog sustava** (VPIS) uključujući izradu digitalnih ortofoto karata, tehničku pomoć i opremu, izradu digitalnih katastarskih planova, izgradnju podatkovnog centra DGU u kojem je smješten sustav Geoportala. Darovnicama je također financirana obuka i kampanja informiranja javnosti, a rezultati tih aktivnosti detaljnije su obrađena u Komponenti D.

Digitalni katastarski plan

Katastarski operat sastoji se od grafičkog dijela (katastarski planovi) i pisanog dijela. Pisani katastarski podaci koji su temelj za osnivanje, obnovu, vođenje i održavanje zemljišne knjige. Dok se na početku Projekta pisani dio katastarskog operata, već vodio u digitalnom obliku, samo je oko 12% grafičkih podataka bilo u digitalnom obliku.

Hrvatska ima ukupno 3.346 katastarskih općina (KO) i ukupan broj listova katastarskog plana je 55.867. Vektorizirani katastarski planovi pohranjuju se u Središnju bazu podataka digitalnog katastarskog plana u kojoj će do kraja 2010. biti pohranjeno 100% katastarskih planova.

Pored kapitalnih ulaganja u obnovu katastarskog operata katastarskom izmjerom, postojeći podaci katastarskih planova prevode se u digitalnu vektorsku formu.

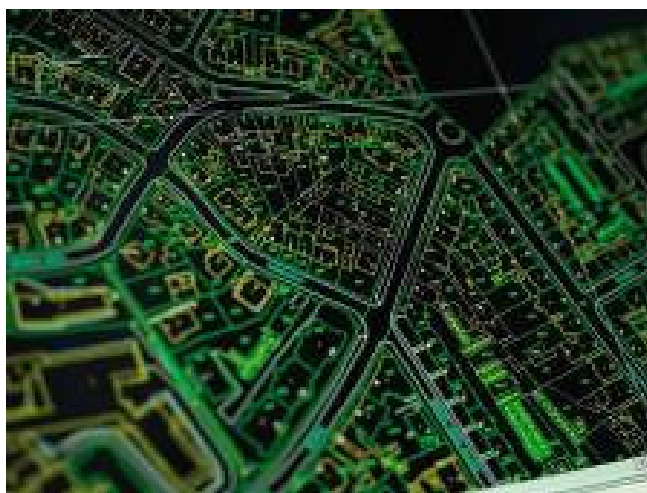

Izrada digitalnog katastarskog plana u ovoj pod-komponenti B2, financiranoj darovnicom EU CARDS 2002, uključivala je vektorizaciju 14.296 listova katastarskih planova. Katastarski planovi prethodno su skenirani na opremi za skeniranje koju je donirala Kraljevina Norveška. Angažman osoblja koje je provodilo skeniranje također je financiran sredstvima Projekta.

Slika 7. Uređaj za skeniranje koji je Državnoj geodetskoj upravi darovala Kraljevina Norveška

Razvijen je programski modul (ProCap) za unos vektoriziranih katastarskih planova u bazu katastarskih planova.

Kroz pod-komponentu B4 (EU darovnica CARDS 2004) vektorizirano je dodatnih 7.077 detaljnih listova, dok je ostale katastarske planove DGU vektorizirala vlastitim sredstvima ili kroz Projekt LPIS (Land Parcel Information System) za potrebe poticaja u poljoprivredi.

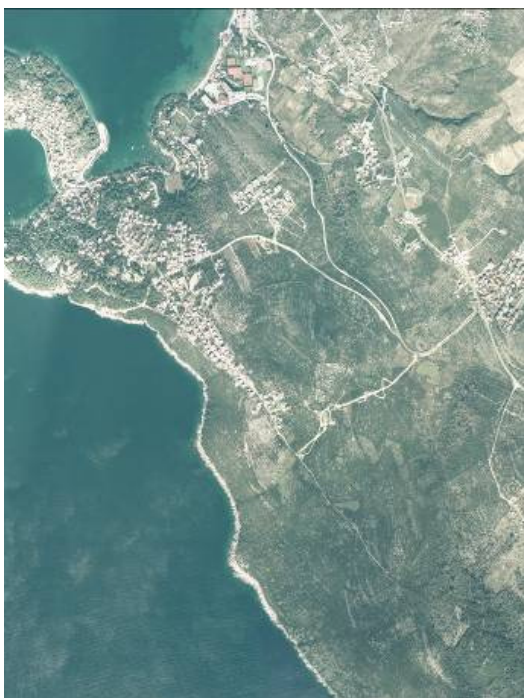

Slika 8. Digitalni katastarski plan

Do 30. lipnja 2010. u Središnju bazu pohranjeni su katastarski planovi za 98% katastarskih općina u Republici Hrvatskoj.

Za ažuriranje digitalnih vektoriziranih planova i upis u bazu podataka katastarskih planova 2007/2008. godine izrađen je novi softver. U 2008. postavljen je u katastarske urede zajedno s hardverom i proveden trening djelatnika za njegovo korištenje.

Digitalne ortofoto karte

Kao podrška provedbi katastarskih izmjera, prostornom planiranju, zaštiti prirode i okoliša te uspostave LPIS-a, DGU je u razdoblju 2002. – 2008. godina izradila digitalne ortofoto karte u mjerilu 1:5000 (DOF5) za gotovo cijeli teritorij Republike Hrvatske (99%), dok su pojedini listovi izrađeni u 2 ili 3 izdanja (različite godine snimanja). Ukupan broj listova u mjerilu 1:5000 koji pokriva teritorij Republike Hrvatske bio je 9.821 sukladno tada važećoj podjeli na listove (veličina lista 2250 x 3000 m). U tijeku je obnova tih karata za potrebe LPIS-a za 60% teritorija države, tako da je Republika Hrvatska trenutno prekrivena u cijelosti digitalnim ortofoto kartama u mjerilu 1:5000.

Slika 9. Digitalna ortofoto karta

U okviru pod-komponente B2 proizvedeno je 3.555 listova DOF5, što pokriva 36% Hrvatske. Dodatnih 3.509 DOF5 planova (36% Hrvatske) izrađeni su pomoću sredstava CARDS 2004. Ostatak DOF5 planova, DGU je izradila vlastitim sredstvima iz državnog proračuna te u okviru sporazuma i ugovora o sufinanciranju sa županijama, gradovima, općinama, drugim tijelima državne uprave te javnim institucijama, što predstavlja jedno od osnovnih načela uspostave nacionalne infrastrukture prostornih podataka.

Studija o Nacionalnoj infrastrukturi prostornih podataka

NIPP predstavlja sustav koji korisnicima omogućava pristup prostornim podacima koje pružaju jedna ili više organizacija, na temelju prihvaćenih propisa i normi na jednostavan, učinkovit i racionalni način.

Već nekoliko godina pred sveukupnom hrvatskom geoinformacijskom zajednicom stoji pitanje: kako izgraditi hrvatsku Nacionalnu infrastrukturu prostornih podataka. Stoga je DGU, koristeći darovnicu Europske unije iz programa CARDS 2002 u okviru Projekta izradila Studiju o NIPP u Hrvatskoj.

Predmetna studija predstavlja sveobuhvatan rad u kojem su, na sustavan i vrlo pregledan način, sakupljene i analizirane informacije o trenutnom stanju prostornih podataka u Hrvatskoj, u kontekstu potreba Hrvatske i očekivanja koja dolaze iz Europske unije. Na temelju analize predloženi su konkretni koraci uspostave NIPP-a u Hrvatskoj. Ova studija poslužila je kao osnova za definiranje članaka koji se odnose na NIPP u novom Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina (NN 16/07). Temeljem Zakona uspostavljena su tijela

NIPP-a i pokrenute aktivnosti na izgradnji infrastrukture prostornih podataka u Hrvatskoj koja će biti sukladna INSPIRE direktivi EU.

Prije nego što je predmetna studija materijalizirana, DGU je tijekom 2006. godine – koristeći darovnicu Ministarstva vanjskih poslova Velike Britanije i Commonweltha, izradila drugu studiju pod nazivom “*Hrvatska: Nacionalna infrastruktura prostornih podataka i INSPIRE*”, koja je evaluirala prvu studiju, te ažurirala informacije vezane uz razvoj europske infrastrukture prostornih podataka.

Slika 11. Naslovnica publikacije

Slika 12. Promocija publikacije Nacionalna infrastruktura prostornih podataka u Republici Hrvatskoj

S obzirom na vezu dviju studija koje se nadograđuju jedna na drugu, a imajući u vidu činjenicu da postoji iznimna potreba da se stručna javnost koja je neposredno uključena u izgradnju NIPP-a, bilo na nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj ili gospodarskoj razini, što bolje upozna s osnovama NIPP-a, kao i da se što šira opća javnost, tj. korisnici, informiraju o njoj, DGU objedinila je spomenute dvije studije i izdala publikaciju „Nacionalna infrastruktura prostornih podataka u Republici Hrvatskoj“. Publikacija je tiskana na hrvatskom jeziku i to u 1000 primjeraka a samu izradu potpomogla je Europska unija u sklopu Projekta. Promocija publikacije održana je 26. lipnja 2008. godine u Zagrebu (slika 12.).

GIS i razvoj internetske prodaje

Glavni cilj izrade internetskog Geoportala je objava i promicanje svih postojećih prostornih podataka koji su dostupni u Hrvatskoj. Budući da je ovo prva faza razvoja takvog portala, njegova namjena je objaviti sve dostupne prostorne podatke u vlasništvu DGU-a kao službenog nositelja portala NIPP u Hrvatskoj. Geoportal omogućava pristup prostornim podacima na strukturiran način.

Geoportal DGU je pušten u testni živi rad 26. svibnja 2009. god. Novi e-servis dostupan je na Internet adresi: <http://www.geo-portal.hr>

Geoportal će omogućavati i prodaju prostornih podataka DGU korištenjem metode On-line prodaje i isporuke, uključujući i plaćanje karticama, što je presedan u tijelima državne uprave u Hrvatskoj. Ujedno je uspostavljen OGC (The Open Geospatial Consortium) kompatibilan internet servis WMS (Web Mapping Service) koji trenutačno bez naknade omogućava direktni pristup prostornim podacima.

Trenutno je u fazi implementacije proširenje Geoportala sustavom fakturiranja, kontrole i naplate prodaje, uključujući dodatno i e-prodaju analognih proizvoda DGU (to su oni proizvodi koji su dostupni samo putem poštanske isporuke). Vršiti se i integracija s postojećim poslovnim sustavom DGU, čime će se umnogome smanjiti ručni rad na naručivanju, praćenju, isporučivanju, fakturiranju i kontroli naplate kroz cijeli sustav DGU.

Slika 13. Geoportal Državne geodetske uprave

Pilot projekt registracije pomorskog dobra

Pilot projekt registracije pomorskog dobra bio je financiran sredstvima EU darovnice CARDS 2003. Cilj pilot projekta bio je definirati i uknjižiti pomorsko dobro i postojeću imovinu za otprilike 500 km obale u 40 katastarskih općina (KO). Ovaj je pilot projekt trebao testirati načine na koje bi se ovaj posao odradio s ciljem definiranja pomorskog dobra duž čitave hrvatske obale.

U okviru pilot projekta izrađene su digitalne ortofoto karte 1:2000 (DOF2) za 41.000 ha, izvršeni geodetski poslovi i izrađeni prijedlozi granice pomorskog dobra za 40 KO. Posao utvrđivanja granica je zadatak županijskih povjerenstava za pomorsko dobro koje zatim treba odobriti Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (MMPI). Tijekom provedbe zaključeno je da su povjerenstva, a posebice povjerenstvo MMPI usko grlo kada se radi o dovršenju aktivnosti te je Projekt osigurao geodetske stručnjake kao podršku MMPI-u.

Tijekom 2006/2007. u sklopu Projekta obavljena je analiza postojećeg zakonodavstva i trenutne prakse povezane s pitanjima pomorskog dobra i razrađen prijedlog učinkovitih i djelotvornih mjera za uspostavu procedure sustavne registracije pomorskog dobra uz preporuke za izmjene pravnog okvira. Izvješće je dostavljeno MMPI-u i služi kao osnova za donošenje novog Zakona o pomorskom dobru.

Ključni pokazatelji uspješnosti u odnosu na Razvojni cilj projekta:
Katastarski uredi bi izdavali katastarske planove i ostale informacije korisnicima u vremenskom roku koji ne bi prelazio: do 31. prosinca 2003.: 10 dana; do 31. prosinca 2004.: 5 dana; do 31. prosinca 2005.: 2 dana; do 31. prosinca 2006.: 1 dan
<ul style="list-style-type: none"> - katastarski uredi izdaju izvode iz digitalnoga katastarskog plana (kopija katastarskoga plana), prijepise posjedovnog lista i izvode iz posjedovnog lista te potvrde koje se izdaju na temelju podataka katastarskog operata odmah (isti dan)
Smanjenje troškova katastarskih transakcija
<ul style="list-style-type: none"> - više od 7 milijuna upita na bazu na besplatnom web portalu e-katastar godišnje - u istraživanju zadovoljstva korisnika troškovi upisa u katastru su primjereni

3.3. Komponenta C: međuinstitucionalne aktivnosti i informacijska tehnologija

Cilj ove Komponente je bio pružiti podršku provođenju zajedničkih aktivnosti DGU i MP prilikom ažuriranja i usklađivanja podataka u katastru i zemljišnim knjigama koji odražavaju stvarnu situaciju na terenu, provođenje katastarskih izmjera i obnove zemljišnih knjiga uključujući: snimanje iz zraka, sustavne katastarske izmjere, usklađivanje podataka između dva sustava o česticama i vlasnicima nekretnina, te stavljanje u uporabu katastarskog operata i zemljišnih knjiga. Konačno, ova Komponenta pružila je podršku uspostavi Zajedničkog informacijskog sustava (ZIS) zemljišnih knjiga i katastra.

Postignuća:

Proces katastarske izmjere u svrhu uspostave katastra nekretnina te obnova zemljišne knjiga osigurava usklađene podatke katastra i zemljišne knjige sa stanjem u naravi.

Proces katastarske izmjere i stavljanja novih podataka u službenu upotrebu, iako bitno unaprijeđen u posljednjih nekoliko godina, još uvijek je složen, dugotrajan i skup, a provodi se u onim katastarskim općinama u kojima se evidentirano stanje podataka u katastru i zemljišnim knjigama u većoj mjeri ne podudara niti pokazuje stvarno stanje.

Slika 14. Otvaranje nove katastarske izmjere za katastarsku općinu Kučan

Ovisno o zatečenoj situaciji može se provesti potpuna nova katastarska izmjera cijele katastarske općine ili tehnička reambulacija koja uključuje djelomičnu izmjeru za ona područja gdje je to potrebno (na osnovu analize digitalnih ortofoto karata).

Postupak izmjere započinje odlukom DGU o provedbi katastarske izmjere uz suglasnost MP-a. Postupak geodetske izmjere vrše ovlaštene geodetske tvrtke odabrane postupkom javne nabave. Istovremeno s pokretanjem postupka izmjere o njenom provođenju se obavještavaju građani te ih se poziva na označavanje međa. Prilikom izmjere izvođači prikupljaju podatke o nositeljima prava na katastarskim česticama. Izrađuje se novi digitalni katastarski plan s česticama koje odgovaraju stvarnom stanju na terenu i novim popisnim listovima s ažurnim podacima o nositeljima prava i česticama.

Slijedi zajednički rad katastarskog i z.k. povjerenstva na izlaganju podataka prikupljenih katastarskom izmjerom na javni uvid uz istovremeno osnivanje zemljišnih knjiga, na koju se pozivaju i osobe koje su upisane u katastru i zemljišnim knjigama. Osobe koje sudjeluju na javnom izlaganju mogu dati prigovore na stanje evidentirano temeljem izmjere, a nadležna komisija dužna je razmotriti sve prigovore. Zbog toga javno izlaganje može potrajati i godinama. Zemljišnoknjižni referenti u postupku izmjere izrađuju nove zemljišnoknjižne uloške s podacima o katastarskim česticama i nositeljima prava koji odražavaju stvarno stanje. Nakon izrade svih uložaka za katastarsku općinu za koju se provela izmjera, MP donosi odluku o otvaranju nove zemljišne knjige i zatvaranju stare, a istovremeno Središnji ured DGU-a donosi odluku o stavljanju novog katastarskog operata u službenu uporabu.

Postupak izmjere je završen stavljanjem u službenu upotrebu u katastru i u zemljišnim knjigama, međusobno usklađenih podataka koji odgovaraju stvarnom stanju na terenu.

Slike 15., 16. i 17. Posjet tima Svjetske banke povjerenstvima u Ličkom Osiku i Perušiću (rujan 2006.)

Katastarska izmjera u svrhu uspostave katastra nekretnina te obnova zemljišne knjiga u okviru komponente C provedena je na 23 lokacije diljem Hrvatske pokrivajući 23.900 ha.

Neki od ugovora za katastarske izmjere i tehničke reambulacije (za ukupno 12 K.O.) nisu dovršeni u cijelosti jer nakon provedene katastarske izmjere, traje postupak izlaganja prikupljenih podataka na javni uvid s istovremenom obnovom (osnivanjem) zemljišne knjige. Kako taj postupak provode nadležni općinski sud i povjerenstvo DGU, zbog preopterećenja z.k. povjerenstava postupci su trajali duže nego što je bilo planirano. DGU i MP rade na pronalaženju rješenja za ove probleme i skraćivanje vremena potrebnog za provođenje ovog postupka.

Pored aktivnosti koje su se provodile na Projektu i kroz međunarodnu bilateralnu tehničku suradnju, Republika Hrvatska je u proteklih osam godina osigurala značajna sredstva za provedbu Programa državne izmjere i katastra nekretnina, koja su u razdoblju 2000. – 2008. dosegla iznos od 50 milijuna eura. DGU je kao inicijator provedbe ovih projekata, razvila sustav dobrovoljnog sufinanciranja u kojem sudjeluju gradovi i općine, županije, javna poduzeća i građani, vlasnici nekretnina. Tim modelom je za provedbu projekata osigurano daljnjih 50 milijuna eura. Ova sredstva su omogućila da se u proteklih desetak godina sustavno obnove brojna područja od posebnog interesa za državu i lokalnu zajednicu. Riječ je o područjima s velikim prometom nekretnina, gdje su nekretnine najvrednije i gdje ljudi žive, dakle gradovima, obali, otocima, infrastrukturnim koridorima i područjima nesređenog državnog poljoprivrednog zemljišta.

Usklađivanje zemljišnoknjižnih i katastarskih podataka

- Od ukupnog broja katastarskih općina u RH (3.346) prema procjeni obnova zemljišnih knjiga bi se trebala izvršiti za 482 glavne knjige, a osnivanje zemljišnih knjiga u 216 (uništene glavne knjige i one za koje se vode polozi ugovora)
- Od 2003. do lipnja 2010. godine usklađeni su katastarski i zemljišnoknjižni podaci u 99 katastarskih općina. Njih 88 stavljeno je u službenu uporabu u zemljišnoj knjizi i katastru, dok su ostale u procesu stavljanja u službenu uporabu
- U lipnju 2010. godine u tijeku su postupci javnog izlaganja nakon provedenih katastarskih izmjera za 67 katastarskih općina
- Za 48 katastarskih općina su dovršene katastarske izmjere i za njih se čeka početak izlaganja
- U 94 katastarske općine u tijeku su katastarske izmjere

Poboljšanje i racionalizacija u pogledu sustavnog i sporadičnog upisa i registracije stanova

Novim zakonskim okvirima (Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zemljišnim knjigama i novi Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina) stvoreni su pravni preduvjeti za postupke pojedinačnog preoblikovanja. Ovim postupkom katastarske čestice katastra zemljišta prevode se u katastarske čestice katastra nekretnina. Postupak pojedinačnog preoblikovanja zemljišnih knjiga u EOP zemljišnu knjigu provodi za jednu ili više katastarskih čestica koje su prevedene u katastar nekretnina. Time je omogućeno da se u katastarskim općinama u kojima su ostvareni propisani uvjeti harmonizacija zemljišnih knjiga i katastra može provoditi za

katastarske čestice koje su usklađene sa podacima katastra nekretnina čime se izbjegava potreba katastarskih izmjera cijele katastarske općine.

Analiza prvih nekoliko ugovora za katastarske izmjere proveden je početkom 2007. godine. Najvažniji nalazi ove studije bili su sljedeći: visoki troškovi novih izmjera s time da su terenske izmjere i određivanje međa dosegli 44% ukupnih troškova; većina ugovora uključivala je izradu ortofoto karata što je produljilo ugovorno razdoblje; ugovori su bili predugi protežući se na tri godine; nije bilo voditelja ugovora na strani naručitelja; z.k. povjerenstvima treba jedna do tri godine da obave posao ili ne rade zajedno s katastarskim povjerenstvima; te kašnjenja u rješavanju državnog zemljišta. DGU i MP usvojili su mnoge preporuke i primjenjuju ih na nove ugovore za katastarske izmjere.

U posljednjih nekoliko godina, uslijed upotrebe niza novih tehnoloških unapređenja (npr. CROPOS - sustav koji omogućava određivanje položaja na čitavom području RH, te njegov integralni dio GPPS - geodetski precizni servis pozicioniranja), organizacijskih promjena, bolje suradnje i zajedničkog rada predstavnika katastarskih ureda i zemljišnoknjižnih odjela, uočeno je znatno poboljšanje efikasnosti u ugovaranju i provedbi katastarskih izmjera, kao i smanjenje jediničnih cijena samih izmjera.

Utjecaj katastarskih izmjera na jedinice lokalne samouprave

Analiza utjecaja provedenih novih katastarskih izmjera i obnove zemljišnih knjiga na jedinice lokalne samouprave (JLS) obavljena je u 2009. godini. Analiza je pokazala da su prepoznati i brojčanim pokazateljima potvrđeni pozitivni efekti. Provedene katastarske izmjere značajno su utjecale na tržište nekretnina. Vrijednost nekretnina u uvjetima potpuno srede i transparentnog vlasništva se povećala. Povećana količina i vrijednost transakcija s nekretninama na određenom području utjecala je na financijske aspekte – prije svega na porast prihoda od poreza na promet nekretnina,.

Upotrebom modernih tehnologija dobivaju se kvalitetniji podaci i parcele preciznije definiraju obzirom na površinu, oblik i položaj. Pravo stanje s terena prelazi u službenu upotrebu u katastru i zemljišnoj knjizi te se time pojašnjava situacija za sve zainteresirane strane, uključujući investitore koji mogu biti zainteresirani za parcele. Drastično je smanjen broj sporova vezanih uz nekretnine, a smanjuje se i mogućnost sukoba s vlasnicima susjednih nekretnina, iskorištava se maksimalna površina nekretnine. To je bitno za prostorno planiranja, i uvelike doprinose provedbenom aspektu prostornih planova. Za velike razvojne projekte (infrastruktura, itd.) potrebne su velike površine zemljišta pa harmonizirani podaci olakšavaju i smanjuju troškove općinama, investitorima i ostalima prilikom stjecanja velikih površina zemljišta od više vlasnika. Usklađenost registara značajna je za osnivanje posebnih poduzetničkih zona i sličnih lokaliteta, koji snažno utječu na razvoj gospodarstva određenog kraja u cjelini što dovodi do povećanja zaposlenosti, porasta broja tvrtki, povećanja prihoda građana.

Zajednički informacijski sustav:

Jedna od najznačajnijih i najzahtjevnijih aktivnosti Projekta bila je uspostava Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra (ZIS). Sve aktivnosti institucija tijekom Projekta provodile su se s ciljem unaprjeđenja kvalitete podataka, poslovnih procedura i procesa te stvaranjem zakonodavnog okvira kao preduvjeta za implementaciju ovako kompleksnog projekta povezivanja podataka dviju institucija koji se danas održavaju u okviru dvije institucije.

Institucije zemljišne administracije u Hrvatskoj se nisu odlučile povezati u jednu instituciju, već su izabrale jedinstveno hrvatsko rješenje, povezivanje institucija na razini podataka i poslovnih procesa koje će se održavati sukladno njihovim nadležnostima. Upravo je usuglašavanje poslovnih procesa sukladno nadležnosti u održavanju podataka među institucijama i bio najveći izazov u okviru implementacije ZIS-a.

Izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama iz 2007. godine po prvi puta se definira uspostavljanje ZIS-a. Ugovor za razvoj i uspostavu ZIS-a je dodijeljen u srpnju 2007. godine, a prvobitno planirani datum završetka pomaknut je s 31. srpnja 2009. na 30. lipnja 2010. godine, kada sustav postaje operativan na dvije pilot lokacije, katastarskim uredima i z.k. odjelima u Zadru i Požegi.

Prema Zaključku Vlade Republike Hrvatske ZIS je udomljen u tvrtci APIS IT d.o.o. u Zagrebu.

Kao podrška implementaciji ZIS-a, uz Jedinicu za provedbu Projekta i Koordinacijski odbor Projekta ustrojena je struktura za koordinaciju aktivnosti Ugovora i to **Voditeljsko tijelo projekta** uspostave ZIS-a te **Zajednička radna grupa** sastavljena od djelatnika MP-a, DGU-a i Gradskog ureda za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba.

ZIS obuhvaća Bazu zemljišnih podataka (BZP) i Bazu podataka digitalnog katastarskog plana (BDKP). U BZP-u se zajednički vode EOP – zemljišna knjiga i katastar vođen elektroničkom obradom podataka. Tehničko rješenje ZIS-a omogućuje informatičku komunikaciju s temeljnim državnim registrima: bazama koje sadrže podatke o OIB-u, registru prostornih jedinica, Geoportalom DGU-a, digitalnim arhivama MP-a i DGU-a te povezivanje sa sustavom One-stop shop.

U ZIS će se unijeti (migrirati) i održavati harmonizirane katastarske općine (rezultat provedene katastarske izmjere i obnove odnosno osnivanja zemljišne knjige za određenu katastarsku općinu) i činiti će Bazu zemljišnih podataka (BZP). Osim ovih podataka unijeti će se i neharmonizirane katastarske općine. Na konceptima i principima poslovnih procesa koji su razvijeni nad harmoniziranim podacima BZP-a razrađeni su i razvijeni poslovni procesi nad neharmoniziranim podacima. Poslovni procesi implementirani na ovakav način doprinijeti će povećanju kvalitete i postotka harmonizacije podataka dvije institucije te će ubrzati uspostavu BZP-a i na ostalom dijelu Hrvatske. Ovo je i bio osnovni cilj i radni zadatak ZRG-e tj dati stručne inpute u svezi restrukturiranja procesa neophodnih za razvoj i uspostavu ZIS-a. Rasprave koje su se vodile između predstavnika institucija vezano na zajedničke poslovne procese su zahvaljujući, upravo članovima ZRG-e i VTP-a, okončane na zadovoljstvo i uz prihvaćanje obje institucije. O tim pitanjima, procesima i nadležnostima između institucija (promjena podataka o opisu katastarskih čestica mijenjati će se provođenjem promjena njihovog opisa po katastarskim uredima, a pravno stanje zemljišnoknjižnih uložaka će se mijenjati upisima i brisanjem upisa po zemljišnoknjižnom sudu) danas nitko nema nikakvih dvojbi.

Rad Zajedničke radne grupe istaknut je kao primjer najbolje prakse na razvojnim IT projektima.

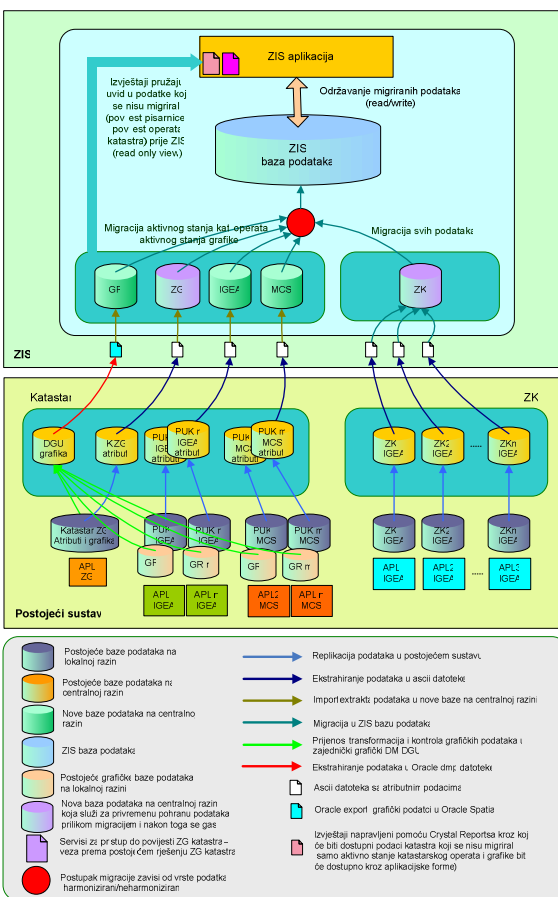
ZIS će objediniti 120 baza podataka DGU-a, 109 baza podataka koje su u općinskim sudovima i bazi podataka koju za potrebe Gradskog ureda za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba vodi APIS IT. Objediniti će se i podaci sadržani u Središnjoj bazi podataka digitalnog katastarskog plana koja se vodi u Središnjem uredu DGU i još 37 baza podataka za održavanje katastarskih planova u katastarskim uredima.

ZIS će zamijeniti servise koji su danas dostupni građanima na web stranicama www.katastar.hr (preglednik katastarskih podataka) i www.pravosudje.hr (e-izvadak).

Umjesto različitih modela u distribuiranim bazama podataka u ZIS-u je ustrojen jedinstveni model podataka. Umjesto različite prakse rada u katastarskim uredima i z.k. odjelima uspostavlja se centralno procesno definirano postupanje u ZIS-u. Umjesto dostave informacija između katastarskih i z.k. odjela (prijavni listovi i z-rješenja) papirnatim putem, uspostavlja se preuzimanje podataka putem informatičkih tehnologija.

Uspostavom ovog sustava postiže se najvažniji cilj Projekta, a to je izgradnja sigurnog, pouzdanog i učinkovitog sustava registracije nekretnina i vlasništva nad nekretninama, na način koji će, sukladno postojećim propisima, ukloniti dvostruka postupanja iz registracije i osigurati servis usmjeren korisnicima.

To će korisnicima donijeti mnoge koristi - vrijeme potrebno za pristup podacima i uknjižbu

bit će znatno skraćeno, a građani će na jednom mjestu moći vidjeti vlasničku strukturu nekretnine i njen smještaj u prostoru te brojne druge funkcionalnosti. Uspostavom ZIS-a ubrzat će se registracija nekretnina kako u katastarskom, tako i u zemljišnoknjižnom sustavu, podići razina pravne sigurnosti u prometu nekretnina, racionalizirati oba sustava i pojednostaviti poslovni procesi, osigurati da se usklađeni podaci iz dvaju sustava više ne razilaze, poboljšati odnosi s korisnicima te brzina i kvaliteta pružanja usluga. Ovaj je sustav stoga jedna od ključnih poluga izgradnje e-Hrvatske i razvoja poduzetništva i osiguranja povjerenja građana u registre.

Uspostavom ZIS-a kao procesno orijentirane aplikacije institucije su dobile alat kojim mogu promijeniti dosadašnji način upravljanja podacima, resursima, vremenom i financijama učine još jednostavnijim, efikasnijim i kvalitetnijim. Sagledavajući podatke unutar ovakve procesno orijentirane aplikacije nadopunjavati će se strategija upravljanja informacijama.

Slika 18. Konceptualni prikaz uspostave ZIS-a

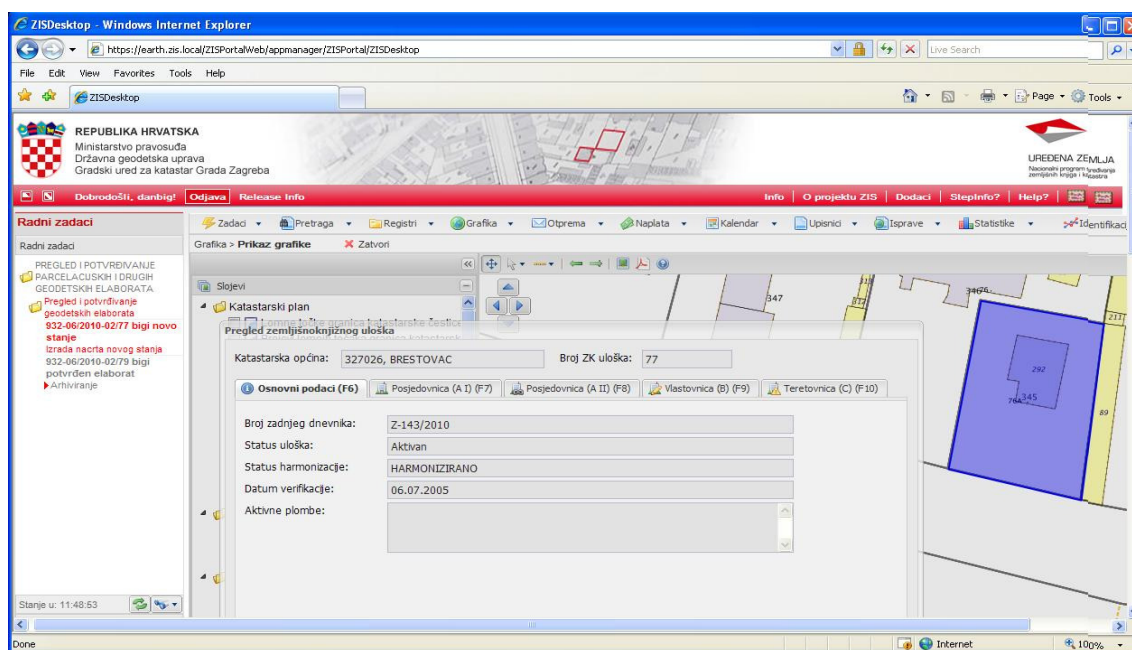
U razvoju ZIS-a primijenjen je iterativni pristup. Isporuke ZIS-a bila je razdijeljene su u 5 iteracija, a testni tim sastavljen od članova ZRG-a, IT stručnjaka i djelatnika katastra i z.k. odjela sa pilot lokacija, testirali su svaku isporuku. S obzirom na visoku važnost podataka katastra i zemljišne knjige, migraciji podataka, mora biti posvećena posebna pažnja. Na probnim migracijama, koje su obavljane za potrebe testiranja sakupilo se dragocjeno iskustvo koje će se koristiti u svim budućim migracijama. Migracija podataka će se provesti za svaki

ured posebno i to na način da se uvijek u paru migrira z.k. odjel i odgovarajući katastarski ured.

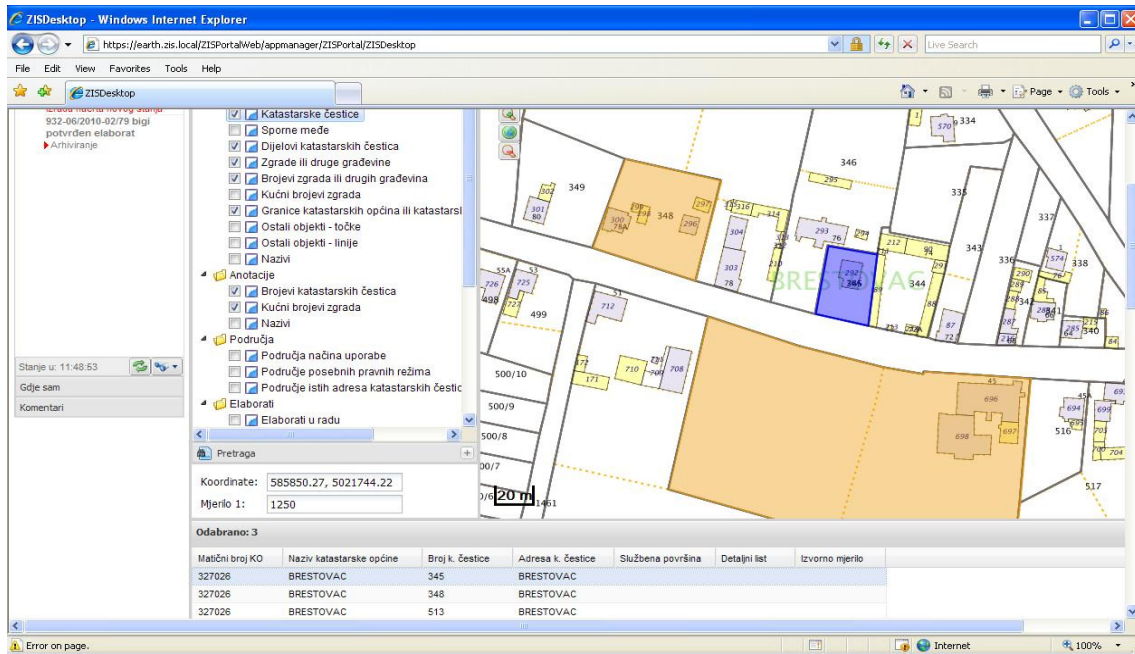
Nakon određivanja datuma migracije za svaki od pojedinih ureda koji će se u budućnosti migrirati u ZIS okruženje, BZP će se uspostaviti tako da se iz baze podataka zemljišne knjige migriraju svi podaci osim opisa katastarskih čestica. Opisi katastarskih čestica migrirati će se iz baze podataka koja se vodi u katastarskom uredu. Tako migrirani podaci morati će, prije njihovog stavljanja u službenu uporabu, proći kontrolu migracije kako bi se utvrdilo da, prilikom migracije, nije došlo do gubljenja podataka. Nakon toga će se u ZIS migrirati neharmonizirani podaci iz baza zemljišne knjige i neharmonizirani podaci iz baza katastra te podaci iz BPDKP-a. I ovi podaci će prije stavljanja u službenu uporabu trebati proći kontrolu migracije.

Iz navedenog je jasno da će institucije i u budućnosti morati koordinirati svoje aktivnosti te zajedničkim snagama upravljati uspostavljenim ZIS-om, koordinirati njegovim razvojem i nadogradnjom, nadzirati i upravljati aktivnostima oko udomljavanja baze ZIS-a u APIS-u, zajednički brinuti oko financiranja, koordinirano mijenjati i prilagođavati zakonodavni okvir, a sve u cilju izgradnje integralnog sustava zemljišne administracije.

Poslovni plan za ZIS dovršen je u lipnju 2008., uz podršku Nizozemske. Plan se usredotočuje na sporazum prema kojemu bi se koristila tvrtka APIS IT d.o.o. za udomljavanje i održavanje ZIS-a, te na druge sporazume kojima će se osigurati prateće financijske i ugovorne obveze, te potrebni ljudski resursi.

Slika 19. Izgled ZIS aplikacije

Slika 20. Izgled ZIS aplikacije

Ključni pokazatelj uspješnosti u odnosu na Razvojni cilj projekta:

Podizanje razine usklađenosti između podataka katastra i zemljišne knjige i stvarnog stanja na terenu – 100% usklađenosti u 5% države

- Ukupno usklađeno katastarskih čestica u državi: **5,56%**
 - 2,63% katastarskih općina s harmoniziranim podacima (sustavna katastarska izmjera)
 - 3,67% usklađenih katastarskih čestica po prijavnim listovima (2003.-2010.)
- 2,00 % KO u tijeku izlaganja katastarskih izmjera i obnova zemljišnih knjiga
- 4,36% KO u tijeku katastarska izmjera

3.4. Komponenta D: Upravljanje projektom, obuka i praćenje provedbe

Komponenta D projekta je osmišljena kako bi njene aktivnosti bile potpora za upravljanje Projektom, obuku, provođenje istraživanja i aktivnosti usmjerenih na postizanje održivosti komponenata A, B i C. Ova komponenta uključuje istraživanja, edukaciju, praćenje i ocjenu, kampanju informiranja javnosti i strategije razvoja učinkovitog sustava zemljišne administracije.

U sklopu komponente D određene aktivnosti tijekom provedbe Projekta postale su primjeri dobre prakse u regiji te su nastavno detaljnije opisane. Provedba Projekta od strane JPP ocjenjena je uspješnom od strane Nadzornih misija Svjetske banke, a revizijski nalazi nisu imali zamjeraka na poslovanje Projekta.

3.4.1. Kampanja informiranja javnosti

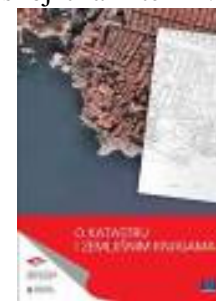
Kampanja je provedena uz potporu ugovorene agencije za komunikaciju. Uspostavljen je Odbor za koordinaciju kampanje (*Campaign Coordination Committee - CCC*), koji uključuje članove DGU-a i MP-a i koji je nadgledao sve aktivnosti kampanje i upravljao dinamikom aktivnosti. Glasnogovornica Projekta te član CCC-a je ujedno i glasnogovornica MP-a, a načelnik SZKP-a je određen za komunikacijsku točku po pitanju zemljišnih knjiga. U DGU je određena osoba za odnose s medijima koja je ujedno bila član CCC-a, a komunikaciju s medijima obavlja ravnatelj odnosno osoba koju on odredi s obzirom na tematiku. Kampanja je započela 2005. godine u cilju podizanja svijesti i boljeg razumijevanja sustava zemljišne administracije od strane javnosti te mobilizacije podrške za provedbu programa vladinih reformi u ovom sektoru.

U sklopu Kampanje, koja je financirana darovnicama EU CARDS 2002 i 2004, izrađeni su brojni materijali i proveden je čitav niz komunikacijskih aktivnosti:

- cjelokupni vizualni identitet reforme „Uređena zemlja“
- sveobuhvatna Brošura o katastru i zemljišnim knjigama u milijunskoj tiraži te 4 vrste letaka o najčešćim tipovima uknjižbe prava na nekretninama
 - TV spot kojim se građani pozivaju da vode brigu o registraciji svojih nekretnina
 - tisak i radio kampanja
 - internetska stranica „Uređena zemlja“ u svrhu jasnog informiranja o Projektu i reformi u cjelini
 - izrada i tisak publikacija, plakata, letaka i ostalih promotivnih materijala

Slika 22. Plakat izrađen u okviru kampanje informiranja javnosti

Slika 21. Brošura o katastru i zemljišnim knjigama

- izrada vizualnog identiteta DGU te komunikacijska potpora servisima i proizvodima (katastar, Crops, Geoportal, NIPP, kartografija)

Napravljen je značajan napredak na razvoju kapaciteta za **odnose s medijima unutar MP-a i DGU-a**. Uz niz konferencija za medije i vidljivog povećanja prisutnosti u medijima s pozitivnim ili neutralnim člancima (više od 3000 članaka ukupno u nepune 3 godine) razvijen

je proaktivan pristup medijima od strane DGU i MP na način da se kroz komunikaciju s ključnim novinarima objave ili najave važne informacije za javnost.

U istraživanju zadovoljstva korisnika i percepcije javnosti provedenom 2006. godine utvrđena je 60%-tna uočenost Kampanje dok je 80% tih ispitanika ispravno razumjelo poruku Kampanje o reformi zemljišne administracije. Broj zahtjeva prema zemljišnoj knjizi znatno je povećan u 2006. i 2007. godini, a izvještaji s terena govore o povećanom broju ljudi koji su u katastar i zemljišnoknjižne odjele dolazili s namjerom da provjere upisano stanje njihovih nekretnina i poduzmu potrebne radnje da se evidencija ažurira što je bio glavni cilj Kampanje. Pozitivan utjecaj kampanje pogotovo informativno-edukacijskog sadržaja (brošure, letci, Internet, članci u tisku...) vidljiv je i iz kompletnijih zahtjeva koje stranke podnose u obradu i kroz smanjenje broja odbijenih i odbačenih prijedloga. Osim toga, povećanje transparentnosti i otvorenosti sustava vidljivo je kroz iznimno korištenje besplatnih Internetskih preglednika e-katastar i e-zemljišna knjiga koji od otvaranja u 2005. godini bilježe zajedno više od 100 milijuna upita na baze podataka (godišnje više od 7 milijuna upita na bazu katastra i više od 20 milijuna na zemljišnu knjigu).

Stečeno iskustvo i preporuke:

Kampanja informiranja javnosti predstavlja sastavni dio svakog dobrog programa reforme, a ova je bila posebno uspješna zbog nekoliko zadovoljenih važnih preduvjeta.

Trogodišnji ugovor s uglednom tvrtkom za integrirane komunikacije (koja je obavljala sve zadatke od strategije i dizajna do medijske distribucije) te dovoljan iznos sredstava (1 mil. eura) osigurali su dobre temelje za sustavne aktivnosti koje su se trebale provoditi prema postavljenoj strategiji. Ugovor je sam osiguravao određenu razinu fleksibilnosti što se tiče modifikacija potreba, te ovo treba uzeti u obzir kada se ugovaraju takve usluge. Potrebe se mijenjaju i konačni proizvodi često nisu onakvi kakvi su bili prvotno planirani (primjerice, broj stranica neke publikacije).

Uspostava CCC-a koji je sastavljen od stručnjaka za menadžment i komunikacije, također uvelike pridonosi uspjehu kampanje. Nedostatak određenih stručnjaka daje prostora da se taj segment poboljša u mogućem nastavku sveobuhvatne kampanje oko službenog pokretanja ZIS-a. Važno je da se u takve odbore prema potrebi uključuju kolege iz lokalnih ureda i profesionalci.

Zahtjevne reforme u pravilu su nezanimljive medijima i široj javnosti. Međutim kada se radi o ljudskim sudbinama mediji mogu reagirati vrlo negativno te stvaraju negativnu percepciju u javnosti. Proaktivan i sustavan pristup medijima u kombinaciji s oglašavanjem, tiskanjem uputa i brošura, promoviranjem i distribucijom materijala može pomoći. Razumijevanje rada medija stečeno je tijekom uske suradnje s ugovorenim savjetnikom. Pristup odabran za Kampanju nalagao je da problemi sustava budu vidljivi i da se ne skrivaju, kako bi se građanima omogućilo da vide i razumiju probleme i poboljšanja koje donosi reforma.

Važno je postignuće razumijevanje institucija za stalnim komuniciranjem promjena, prema van i interno. Po završetku ugovora s poduzećem za komunikacije, DGU je nastavila unaprjeđivati komunikacije putem aktivnog promoviranja svojih usluga i proizvoda. MP je također usmjereno prema pristupu pružanja informacija – *“na koji način”* (odnosno, help desk, letci, internet stranica) i redovnom informiranju građana vezano uz rezultate zemljišnoknjižnih odjela u smanjenju zaostataka i koracima koji se poduzimaju.

3.4.2. Praćenje i ocjena uspješnosti Projekta

Na Srednjoročnom pregledu projekta 2006. godine dorađeni su i pojašnjeni ključni pokazatelji uspješnosti projekta (Key Performance Indicators – KPI). KPI su dorađeni nakon temeljite zajedničke analize indikatora, dostupnih podataka i planova za nastavak Projekta.

Praćenje rezultata po ključnim pokazateljima uspješnosti projekta obavljala je Jedinica za provedbu projekta uz podršku timova za podršku projekta pri DGU i MP. Aktivnosti praćenja i ocjene uspješnosti projekta (Monitoring & Evaluation – M&E) obuhvaćale su uspostavljanje M&E tablica i formata, prikupljanje i analizu podataka te pripremu kvartalnih i godišnjih izvješća. Indikatori su prikupljeni i obrađivani kvartalno, a činili su sastavni dio redovnog kvartalnog izvještaja o radu Projekta koji je distribuiran Vladi RH, Svjetskoj banci i Delegaciji EU.

Pored sustava praćenja pokazatelja koji je uspostavljen 2006. godine tijekom narednih godina informacije iz M&E sustava počele su se sve češće koristiti pri donošenju odluka i postupno su institucije razvijale svoje sustave praćenja ključnih pokazatelja prilagođene svojim poslovnim procesima. Jedan od značajnih doprinosa sustava praćenja i ocjene je i povezivanje s aktivnostima kampanje informiranja javnosti; kroz transparentno prikazivanje poslovnosti rada z.k. odjela na Internetu i korištenjem podataka u objavama za medije u svrhu informiranja medija i javnosti.

Detaljne tablice koje prikazuju KPI-e nalaze se u Dodatku [7.4 Ključni pokazatelji uspješnosti](#)

3.4.3. Izgradnja institucionalnih kapaciteta

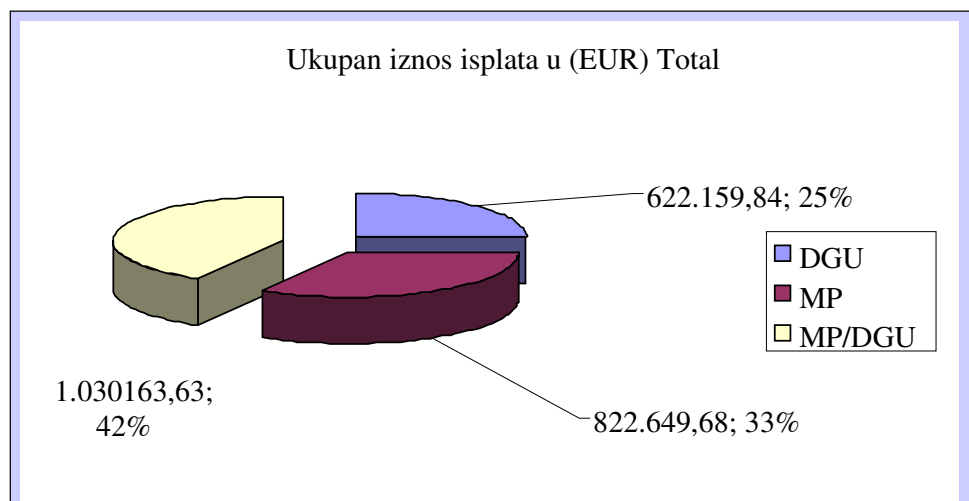
Jačanje i izgradnja kapaciteta tijekom čitavog Projekta bila je usmjerena na MP i DGU, dvije glavne institucije u sustavu zemljišne administracije. Organizacijski DGU se sastoji od Središnjeg ureda u Zagrebu, područnih ureda za katastar te pripadajućih ispostava. Sektor za zemljišnoknjižno pravo u MP organizacijski nadzire 109 zemljišnoknjižnih odjela u 65 općinskih sudova. Organizaciju svih aktivnosti obuke provodila je Jedinica za provedbu projekta u suradnji s predstavnicima DGU i MP nadležnima za edukaciju i stručno usavršavanje.

Temeljem općih razvojnih ciljeva Projekta definirani su ciljevi jačanja institucionalnih kapaciteta MP i DGU koji su obuhvaćali:

- edukacijsko-informativni skupovi s ciljem jedinstvenog postupanja u z.k. i katastarskom sustavu
- IT obuka djelatnika katastarskog i z.k. sustava
- jačanja voditeljskih kapaciteta
- podršku sudjelovanju na važnijim skupovima o zemljišnoj administraciji

Edukacijske aktivnosti Projekta bile su usmjerene na preko **2000** djelatnika zaposlenih u oba sustava sukladno provedenih analiza potreba za treningom. Implementacija treninga se prilagođavala geografskom razmještaju djelatnika i dekoncentriranom ustroju institucija. Opsežni trening programi organizirani su uz asistenciju službenika za trening iz DGU i MP, a financiranje se gotovo u cijelosti oslanjalo na Projekt (većinom EU CARDS darovnice). Ukupan iznos isplata temeljem ugovora za potrebe edukacije iznosi gotovo 2,5 milijuna eura.

Grafikon 5. Raspodjela isplata za edukacijske aktivnosti prema institucijama (EUR)

Uvažavajući kompleksnost treninga, JPP je njime upravljala u uskoj suradnji s korisnicama tako da su uspješno izbjegnuta potencijalna preklapanja i preopterećenja ljudskih resursa institucija. Većina aktivnosti provedena su od strane vanjskih tvrtki. U projektnim aktivnostima 2005. uvedena je kategorija trening logistike u svrhu pokrivanja pratećih troškova vezanih za provedbu trening programa.

Poseban naglasak stavljen je na Praćenje i evaluaciju treninga kroz uspostavljene ključne indikatora uspješnosti za sustavno praćenje 3 glavna područja obuke: područje informatičkih vještina, specifičnu profesionalnu edukaciju na području zemljišne administracije (pravo, postupanja u katastru i zemljišnoj knjizi i slično) te voditeljske i meke vještine.

Tablica 4. Statistički podaci obuke MP/DGU (2002.-2010.)

KVARTALNI pokazatelji uspješnosti	Ukupno
Broj organiziranih seminara i radionica i savjetovanja u organizaciji Projekta za MP/DGU	557
Broj educiranih djelatnika MP/DGU - IT edukacija	2588
Broj educiranih djelatnika MP/DGU - pravna edukacija	4842
Broj educiranih djelatnika MP/DGU - voditeljske vještine i osobni razvoj	2891
Sve ukupan broj djelatnika MP/DGU	10321
Opća ocjena tečaja IT edukacije za MP/DGU (% ispitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5)	92%
Opća ocjena tečaja pravne edukacije za MP/DGU (% ispitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5)	85%
Opća ocjena tečaja za voditeljske vještine i osobni razvoj za MP/DGU (% ispitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5)	91%
Prosječna kvaliteta svih treninga	89%

Tablica 5. Broj educiranih djelatnika MP prema područjima i godinama

KVARTALNI pokazatelji uspješnosti	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Ukupno
Broj educiranih djelatnika - IT edukacija za MP	116	252	81	228	646	207	-	-	1530
Broj educiranih djelatnika - pravna edukacija za MP			330	213	544	515	315	-	1917
Broj educiranih djelatnika - voditeljske vještine i osobni razvoj za MP			75	150	180	89	185	293	972
Sve ukupno	116	252	486	591	1370	811	500	293	4419

Tablica 6. Broj educiranih djelatnika DGU prema područjima i godinama

KVARTALNI pokazatelji uspješnosti	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Ukupno
Broj educiranih djelatnika - IT edukacija za DGU	-	70	146	72	351	419	-	0	1058
Broj educiranih djelatnika - stručna edukacija za DGU	-	-	-	278	915	962	770	0	2925
Broj educiranih djelatnika - voditeljske vještine i osobni razvoj za DGU	126	127	151	298	674	299	91	153	1919
Sve ukupno	126	197	297	648	1940	1680	861	153	5902

MP obuku temelji na sustavnom programu edukacije za sve djelatnike z.k. sustava korištenjem vlastitih internih trenera regrutiranih iz redova iskusnih praktičara u zemljišnim knjigama i pravnoj zajednici, uzimajući u obzir regionalni pristup organizaciji obuke. Važan aspekt obuke bio je usmjeren na razvoj kompetencija djelatnika u z.k. sustavu (menadžerske i tehničke vještine) kao nužne pretpostavke provedbe modernog zemljišnoknjižnog sustava posebice djelatnika koji sudjeluju u z.k. postupcima (predsjednici općinskih sudova, z.k. suci, voditelji z.k. odjela i z.k. referenti).

Obukom za DGU se planiralo obuhvatiti razvoj kompetencija djelatnika u katastarskom sustavu kao nužne pretpostavke provedbe modernog katastarskog sustava. Težište je bilo na treningu djelatnika područnih ureda za katastar u svjetlu Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina.

Obukom za DGU se planiralo obuhvatiti menadžerske i tehničke tečajeve usredotočene, tamo gdje je to primjereno, na višu i srednju razinu menadžera, tehničko osoblje i pomoćno osoblje. Programi obuke su uglavnom povjereni vanjskim izvođačima te su se planirali temeljem rezultata Procjene potreba obuke (PPO) koja se izvršila tijekom priprema i koja se trebala ažurirati u ranoj fazi projekta. Tečajevi su podijeljeni na pet modula: osnovno poznavanje računala, katastar, uknjižba nekretnina, informacijske tehnologije te menadžment i marketing.

Projekt je dao podršku DGU-u u vidu savjetnika za ljudske potencijale kako bi potpomoguo daljnjem razvoju Odjela za ljudske potencijale. Sada edukacijske programe preuzima Odjel za ljudske potencijale u DGU. DGU je također uspostavila i 4 centra za obuku u okviru svojih regionalnih ureda te nekolicinu trenera koji obučavaju trenere među višim djelatnicima. Informacije o provedenim programima su dostavljeni Pravosudnoj akademiji. Svi materijali za obuku su trenutno u sustavu digitalne arhive Projekta te su dostupni objema provedbenim institucijama.

Tehnička pomoć koja je pokrenuta u sklopu CARDS 2002 obuhvaćala je pomoć u razvoju strategija treninga MP-a i DGU-a te aktivnosti procjene treninga koji obuhvaća upravljanje aktivnostima obuke i razmatranje vještina koje su stečene u prve tri godine Projekta. Temeljem dobivenih rezultata, dane su preporuke za buduće programe obuke koji su bili organizirani kako bi obje organizacije dosegnule standarde organizacija zemljišne uprave u Europskoj uniji.

Prva analiza potreba obuke obavljena je 2003. godine te ponovno 2006. godine. Rezultati su ugrađeni u programe obuke koje su se razvili i za DGU i za MP. Revizija obuke obavljena je 2006. godine, a njeni ključni nalazi bili su: potrebno je bolje planirati vremenski raspored potreba obuke; potreba izgradnje kapaciteta za odjele koji su odgovorni za obuku pri DGU i MP-u; intenzivnije korištenje internih resursa (osoblja) za obuku; dugoročno praćenje i ocjena obuke (koriste li djelatnici u svom svakodnevnom radu ono što su naučili); te potreba institucionalizacije programa obuke s MP-om i DGU-om. Ova mišljenja su uklopljena u konačnu fazu programa obuke koji je usredotočen na institucionalizaciju i prijenos na DGU i MP.

Uspostava Baze znanja

Izgradnja kapaciteta z.k. sustava na području upravljanja znanjem te uspostava Baze znanja Sektora za zemljišnoknjižno pravo Ministarstva pravosuđa i Projekta, nije bila prvotno planirana kao aktivnost Projekta.

U sklopu Projekta, izrađene su brojne studije i analize, kao i tehničke specifikacije te natječajni dokumenti. Sklopljeno je više od 400 ugovora, a obuka zaposlenika MP-a i DGU-a rezultirala je brojnim dokumentima. Cjelokupna zabilježena dokumentacija, zajedno sa znanjem koje je Projektni tim stekao, predstavlja cjelokupno znanje Projekta kao najveću vrijednost zajedničkog pothvata. Prije završetka Projekta ovo znanje je pohranjeno i stavljeno na raspolaganje korisnicima i budućim projektima na način da je lako dostupan, pristupačan i da ga je lako koristiti.

Stečeno iskustvo i preporuke

Obje su organizacije zabilježile značajan napredak za vrijeme trajanja Projekta, te je izuzetno važno da se u budućnosti nastavi izgradnja kapaciteta putem prijenosa vještina nakon završetka Projekta. Nadalje, važno je osigurati dovoljno podrške kako bi one mogle razvijati svoje strategije i planove, te biti adekvatno opremljene za postizanje svojih poslovnih ciljeva.

4. UTJECAJ PROJEKTA NA TRŽIŠTE NEKRETNINA, KORISNIKE SUSTAVA I DRUŠTVO U CJELINI (STUDIJE I OCJENE)

4.1. Tržište nekretnina

Tijekom 2001. i 2002. godine, u fazi pripreme Projekta, izrađena je prva Studija tržišta nekretnina. Krajem 2009. godine izrađena je nova Studija tržišta nekretnina.

Studija tržišta nekretnina predstavlja analizu stanja na tržištu nekretnina, s posebnim naglaskom na područja tržišta nekretnina koja su pod direktnim utjecajem aktivnosti provedenih u okviru Projekta, te pravna sigurnost u prometu nekretninama.

Istraživanje je potvrdilo značajan napredak, i to naročito u sljedećim elementima:

- (a) bitno je unaprijeđen rad zemljišnoknjižnih odjela i u smislu rješavanja zaostataka i u smislu rješavanja novih predmeta,
- (b) provedena je digitalizacija zemljišnih knjiga i olakšan je pristup podacima i provjera podataka o nekretninama o čemu svjedoči broj upita online
- (c) kroz provedene nove katastarske izmjere, ali i drugim metodama, učinjeni su pomaci u ujednačavanju podataka o nekretninama između katastarske evidencije, zemljišnih knjiga i stvarnog fizičkog stanja,
- (d) bitno je ubrzana uknjižba nekretnina te prava na nekretninama, što je preduvjet za porast prometa na tržištu nekretnina, posebno u dijelu kupnje nekretnina hipotekarnim kreditima,
- (e) uslijed aktivnosti informiranja javnosti u okviru Projekta Uređena zemlja o značaju upisa nekretnina, uočen je povećan broj zahtjeva za uknjižbu i ostale upise postojećih nekretnina te inicijative građana oko usklađivanja stanja evidencija na nekretninama
- (f) novim propisima u velikoj mjeri se smanjila bespravna gradnja,
- (g) uslijed aktivnosti provedenih u okviru Projekta Uređena zemlja dat je pozitivan predznak inače „sivom“ tržištu nekretnina koji je inicirao snažan zamašnjak rasta i razvoja tržišta.

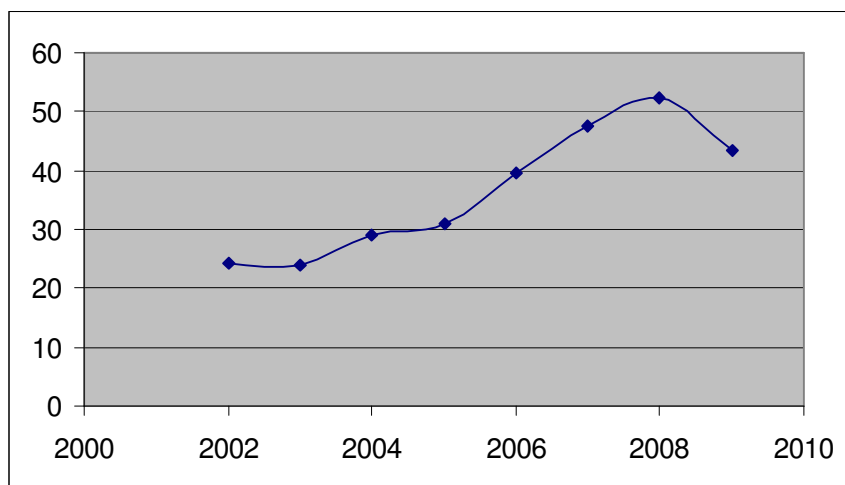
U provedbi dubinskih intervjua za potrebe istraživanja tržišta nekretnina uočena su dva fenomena. Prvi fenomen odnosi se na činjenicu da je tržište nekretnina zbog globalne

ekonomske krize u drugoj polovici 2008. te tijekom cijele 2009. bilježilo snažan pad aktivnosti, probleme u prodaji postojećih nekretnina, te potpuno zaustavljanje novih projekata, kroničan nedostatak kapitala na tržištu, te općenito vrlo negativne trendove.

Drugi fenomen je činjenica da danas sudionici na tržištu nekretnina pozitivne promjene koje je donio ovaj Projekt doživljavaju „zdravo za gotovo“. Rijetki se uopće sjećaju perioda unatrag desetak i manje godina, kada je podrška koju bi trebale nuditi zemljišne knjige i katastar bila gotovo pa nepostojeća, odnosno slikovito rečeno, za najjednostavnije postupke kao što je vađenje vlasničkog lista bio je potreban višetjedni angažman i općenito je proces bio neusporediv s razinom usluge koju institucije pružaju danas.

U prikazanim statistikama zemljišnoknjižnih odjela jasno je vidljiv pozitivan trend u rješavanju z.k. predmeta, te skraćivanju broja dana potrebnih za uknjižbu različitih prava u zemljišnoknjižnim odjelima, pa je tako vidljivo da je broj dana potreban za uknjižbu hipoteke na razini RH gotovo 4 puta manji u odnosu na 2004. godinu, a broj dana za uknjižbu prava vlasništva na razini RH smanjen je na pola. Ovi podaci jasno sugeriraju utjecaj reforme na rast tržišta općenito, posebno u dijelu nekretnina financiranih kroz hipotekarne kredite, gdje je općenito važna brzina rješavanja upisa zaloga i pravna sigurnost. Pod ovim pozitivnim utjecajem većina komercijalnih banaka odustala je od tradicionalno uvriježenog pristupa osiguranja stambenih kredita sustavom jamaca i sudužnika, te je danas većini banaka kao jedini instrument osiguranja kredita prihvatljiv zalog na nekretnini.

Grafikon 6. Kretanje ukupnog tržišta nekretnina u Hrvatskoj (u milijardama kuna)

Dodatno je na rast tržišta nekretnina utjecala donesena pravna regulativa koja je pojednostavljena: licenciranjem posrednika u uslugama trgovine nekretninama, reduciranjem birokracije pri izdavanju potrebnih dozvola, decentralizacijom državnog aparata nadležnog za izdavanje istih te licenciranjem izvođača građevinskih radova po pojedinim segmentima tržišta.

Tablica 7. Ključni pokazatelji uspješnosti razvoja tržišta nekretnina

2000.	2008.-2010.
<p>Godišnji promet na tržištu nekretnina iznosio je *US\$ 1.5 milijardi u 2000. To je usporedivo s GDP-om od US\$ 24.9 milijarde (udio 6%).</p> <p>*Podaci iz PAD-a koji su bazirani na procjenama s obzirom da su nedostupnost baza podataka u tom vremenu.</p>	<p>Godišnji promet na tržištu nekretnina iznosio je oko US\$ 10 milijardi u 2008. GDP je iznosio od US\$ 69.3 milijarde (udio 15%).</p>
<p>Profesionalne usluge, koje podržavaju tržište, naročito u posredovanju nekretninama i procjeni, su tek u začetku.</p>	<p>2007.g je donesen je Zakon o posredovanju u prometu nekretnina, a u registar 2009. je upisano 874 posrednika iz RH i inozemstva koji imaju pravo rada na hrvatskom tržištu nekretnina</p>
<p>Velika zakašnjenja se javljaju na sudovima prilikom rješavanja predmeta</p>	<p>Broj dana koji su potrebni da ZKO uknjiži hipoteku na razini države iznosi 6 dana, a za vlasništvo na razini države iznosi 52 dana; 44 zemljišnoknjižna odjela rješavaju predmete za u okviru 7 dana.</p>

4.2. Studija društvenog utjecaja

Tijekom 2001. i 2002. godine, u fazi pripreme Projekta, izrađena je prva Studija društvenog utjecaja. Krajem 2009. godine izrađena nova Studija društvenog utjecaja.

U istraživanju 2001. godine vlasnici nekretnina su izjavili da je glavni razlog zbog kojeg upisuju svoju imovinu jamstvo da će njihova djeca imati veću mogućnost nasljeđivanja imovine. Vrlo slično, ali i šire 2009. ispitanici za osnovnu korist od uknjižbe najčešće navode pravnu sigurnost i legalizaciju općenito.

Katastarski uredi i zemljišnoknjižni odjeli nalaze se među institucijama kojima vlasnici nekretnina u većoj mjeri vjeruju. Tako za katastarske urede oko 38% ispitanika smatra da im se može vjerovati, a isto vrijedi za 36% ispitanika kad ih se upita o zemljišnoknjižnim odjelima. Nešto više od polovice ispitanih vlasnika nekretnina ne vjeruje Službi za izdavanje građevinskih dozvola. Negativna percepcija ove institucije može predstavljati problem za percepciju funkcionalnosti čitavog sklopa institucija vezanog uz gradnju i trgovanje nekretninama.

Sličnim istraživanjem provedenim 2001. godine ustanovljeno je stanje u sustavu vlasničkih prava nad nekretninama, primarno kroz temeljitu analizu stanja katastra i zemljišne knjige. Ispitanici iz katastarskih ureda navodili su potrebu sustavnog rada na području novih izmjera, digitalizacije i usklađivanja sa zemljišnim knjigama. Zemljišnoknjižni suci navodili su da je situacija izrazito loša, pri čemu je najočitija posljedica toga bio velik broj neriješenih predmeta. Uknjižba nekretnina bila je izuzetno spora, posebno u većim zemljišnoknjižnim odjelima, a posljedica je bila vrlo neučinkovit sustav vlasničkih prava nad nekretninama.

Današnja je situacija, prema mišljenju ispitanika, mnogo bolja. Uspješnost katastarskih ureda je od strane djelatnika ocijenjena pozitivno, a isto vrijedi i za gotovo sve zemljišnoknjižne

odjele, osim zagrebačkog koji prema mišljenju ispitanika još ne pruža prihvatljivu razinu usluge. Poboljšanja u sustavu odnose se primarno na 3 aspekta:

- poboljšanja u brzini izdavanja relevantnih dokumenata
- poboljšanja u brzini rješavanja predmeta
- poboljšanja u kvaliteti i dostupnosti informacija

Kao najistaknutiji problem u postupku uknjiženja nekretnine, vlasnici nekretnina obuhvaćeni društvenom studijom koji su uknjižili nekretninu i nadalje navode sporost postupka uknjiženja. Troškovi postupka uknjiženja rijetko su percipirani kao problem u postupku uknjiženja nekretnine. To potvrđuje i nalaz da se većina ispitanika niti približno ne sjeća koliki su bili troškovi postupka ili navode da su troškovi bili niži od 500 kuna. U studiji iz 2001. stranke su smatrale da je postupak upisa nekretnina preskup.

Nove tehnologije su donijele veću transparentnost i lakši pristup postojećim podacima u katastarskim uredima i u zemljišnoknjižnim odjelima. Katastarskim uredima je ovo poboljšanje prvenstveno omogućilo brže izdavanje kopija katastarskih planova, pojedinih potvrda i time omogućilo efikasniji rad. Zaposlenici zemljišnoknjižnih odjela u velikoj mjeri primjećuju kako se dostupnost informacija odrazila i na bolju informiranost korisnika, što je rad učinilo kvalitetnijim. Ipak, najveći pomak u radu zemljišnoknjižnih odjela donijelo je zapošljavanje novih djelatnika čime je omogućeno rješavanje zaostalih predmeta.

Poboljšanja suradnje između katastarskih ureda i zemljišnoknjižnih odjela ostvarena su kvalitetnijom direktnom komunikacijom. Poboljšanja rada oba ureda utjecala su i na rad institucija s kojima surađuju (kao što su banke, jedinice lokalne samouprave, itd.), što se posebno odnosi na smanjivanje zaostataka u zemljišnoknjižnim odjelima, koje je omogućilo institucijama koje s njima surađuju bolje obavljanje zadaća.

Ispitanici iz kućanstava obuhvaćeni društvenom studijom pozitivno ocjenjuju promjene kvalitete rada katastra i gruntovnice. 42% ispitanika smatra da se situacija poboljšava i u gruntovnici i u katastru, a tek 3% ispitanika smatra da se situacija pogoršava i u gruntovnici i u katastru. Prema tome, može se zaključiti da je percepcija promjene rada u gruntovnici i katastru pozitivna te da su poduzete mjere većim dijelom prepoznate u javnosti.

Ispitanici u institucionalnoj studiji su identificirali još neke specifične društvene skupine koje imaju problema s ostvarivanjem prava vlasništva nad nekretninama:

Institucionalnom studijom nisu utvrđeni klasični oblici diskriminacije prema bilo kojoj društvenoj skupini. Građani srpske nacionalnosti obuhvaćeni društvenim istraživanjem, kao potencijalno ugrožena skupina, ne razlikuju se od ostatka ispitanika prema svojim navikama i iskustvima vezanima za proces uknjižbe. Čini se kako su građani srpske nacionalnosti koji žive u Hrvatskoj u proteklih desetak godina uspjeli većim dijelom riješiti svoja imovinsko-pravna pitanja, iako to ne može sa sigurnošću tvrditi na temelju obuhvaćenog uzorka.

Ono što jest primjetno je latentna diskriminacija osoba koje se slabije služe modernim tehnologijama, ne posjeduju znanja ili svijest o važnosti vlasničkih prava i onih koji ne posjeduju ekonomske ili socijalne resurse za uspješno vođenje postupka u vezi vlasničkih prava na sudu. Ovaj nalaz potvrđuje društvena studija: Stopa uknjižbe je niža u siromašnim kućanstvima, tj. onima s prihodom kućanstva manjim od 2.500 kn. Ovoj ranjivoj skupini očito treba posvetiti dodatnu pozornost, od dodatnog smanjenja naknada za ova kućanstva do

komunikacije važnosti i koristi od uknjižbe vlasništva nekretnina i možda daljnje aktivne uloge u pomaganju ovakvim građanima prilikom registracije njihovih nekretnina.

4.3. Ispitivanje zadovoljstva korisnika i opće predodžbe

U cilju praćenja razvoja Projekta i utjecaja na društvo 2006. i 2009. godine provedena su istraživanja zadovoljstva korisnika. Istraživanja 2006. godine bila su predstavljena na konferenciji za medije i interno svim katastarskim uredima i sudovima, a istraživanja 2009. godine su pripremljena u obliku brošure za sve dionike.

Iako je metodologija istraživanja 2009. godine nešto izmijenjena mogu se uočiti slični trendovi kao i u istraživanju 2006. godine.

Više od polovice korisnika je svoj predmet riješilo u jednom danu. Kao i u prošlom istraživanju, pojedine vrste predmeta (upis objekta, brisanje doživotnog uživanja) su zahtijevale duži vremenski period.

Velika većina korisnika zadovoljna je uslugom. Ocjene su nešto niže nego u prošlom istraživanju, ali to prvenstveno treba pripisati promjeni metodologije (izlazne ankete umjesto ispunjavanja anketnog listića) te smanjenju broja lokacija na samo glavna županijska središta koja uglavnom imaju zahtjevnije i kritičnije stranke.

Velika većina korisnika (71%) ZKO smatra kako su troškovi primjereni; za katastarske urede to navodi nešto manje korisnika, njih 57%.

Oko 61% korisnika navodi kako se kvaliteta usluga ZKO poboljšava, a to navodi i 62% korisnika katastarskih ureda.

Oko 1/3 korisnika obje vrste ureda je zamijetilo brošuru koja je izdana u sklopu projektne aktivnosti Kampanje informiranja javnosti.

Velika većina ključnih korisnika katastra prvenstveno vadi posjedovni list ili izvod iz katastarskog plana. U ZKO najčešće vade vlasnički list ili rade uknjižbu vlasništva.

Korisnici o katastru

Ocjena zadovoljstva uslugama i različitih aspekata rada katastra nije se značajno promijenila u odnosu na prethodno istraživanje, ključni korisnici su upravo najzadovoljniji uslugama koje najčešće i koriste. Iako je zadovoljstvo pojedinim uslugama i aspektima rada katastra relativno dobro ocijenjeno, opća ocjena rada katastra iznosi u prosjeku 3 (ocjene od 1 do 5, gdje je 5 najviša ocjena).

Nešto više od polovice korisnika uočava napredak u radu katastra i to prvenstveno u brzini rada što je najveća razlika u odnosu na prethodno istraživanje. Ovo ne iznenađuje s obzirom da su se značajne promjene u radu sustava zemljišne administracije dogodile tijekom nekoliko proteklih godina te su korisnici sada već naučeni na novi i kvalitetniji sustav rada.

Korisnici o zemljišnoj knjizi

Kao i kod rada katastra ocjena zadovoljstva uslugama zemljišnoknjižnih odjela i različitih aspekata rada nije se značajno promijenila. Slično kao i kod katastarskih ureda, iako je zadovoljstvo pojedinim uslugama i aspektima rada relativno dobro ocijenjeno, opća ocjena rada ZKO iznosi u prosjeku 2,8 (ocjene od 1 do 5, gdje je 5 najviša ocjena).

Nešto više korisnika navodi kako je uočen pomak u radu ZKO, oko 2/3 korisnika navodi kako je došlo do napretka.

Opća predodžba – telefonsko istraživanje

Telefonska istraživanja opće predodžbe javnosti o zemljišnoj administraciji provedena su u 2006. i 2009. godini. Oba istraživanja pokazala su slične rezultate jer je već 2006. uočen značajan napredak u radu katastra i zemljišne knjige u odnosu na stanje prije Projekta. Doprinos Projekta ocijenjen je prosječnom ocjenom 3,1 (ocjene od 1 do 5, gdje je 5 najviša ocjena).

Građani su relativno dobro upoznati s radom katastarsa i gruntovnica iako i dalje postoje nedoumice oko funkcija pojedinih ureda i dokumenta koje izdaju.

Rad i jednih i drugih ureda u prosjeku je ocijenjen iznad 3, slično kao i u prethodnom istraživanju.

Oko 46% građana je koristilo usluge ZKO, a 37% je koristilo usluge katastra.

Građani nisu bitno promijenili stajalište kada je u pitanja procjena koristi uknjižbe vlasništva za građane i državu. I dalje navode kako su glavna korist za građane pravna sigurnost, legalizacija te potvrda vlasništva. Velika većina građana, njih 87%, koji su vlasnici nekretnine ima uknjižen stan ili kuću u kojoj žive.

5. NABAVA I FINANCIJSKO UPRAVLJANJE

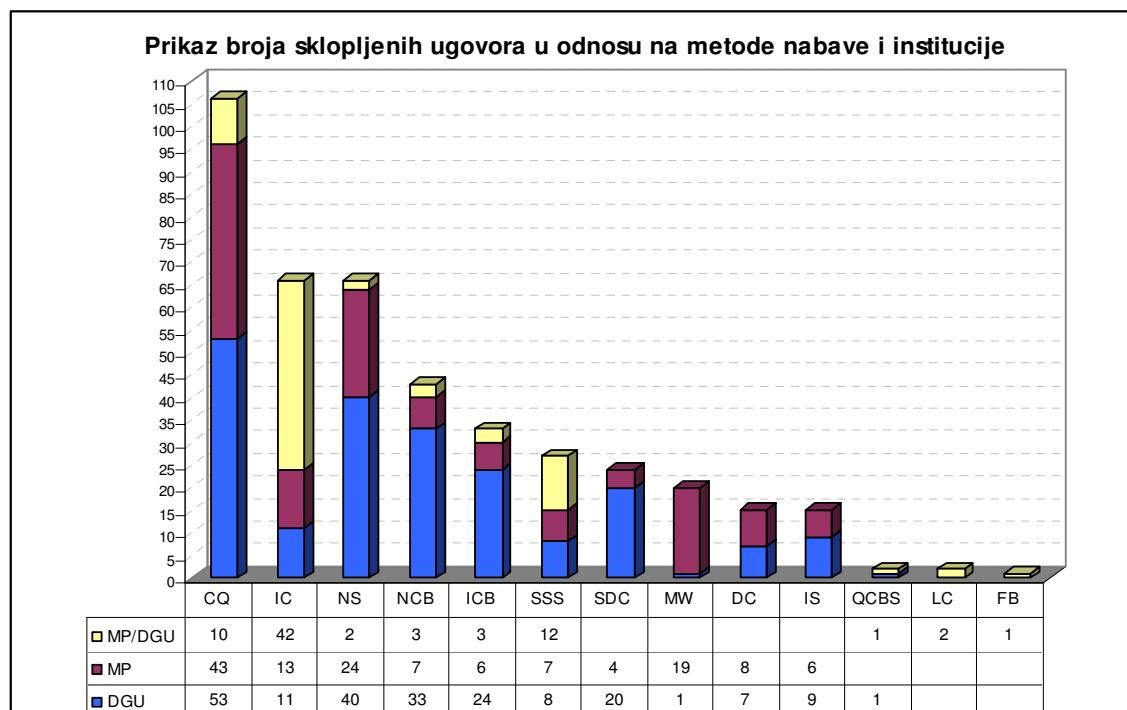
5.1. Nabava

Od početka Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra do njegovog završetka 30. lipnja 2010. procedure nabave provedene su u skladu sa sljedećim dokumentima:

- Roba, radovi i tehničke usluge nabavljane se u skladu s odredbama Odjeljka I. »Smjernica za nabavu temeljem zajmova IBRD-a i kredita IDA-a« koje je Banka izdala u siječnju 1995. a dopunila u siječnju i kolovozu 1996., rujnu 1997. i siječnju 1999.
- Nabava savjetodavnih usluga provedena je u skladu s odredbama Uvoda i Odjeljka IV. »Smjernice: Odabir i zapošljavanje savjetnika od strane Zajmoprimaca Svjetske banke« koje je Banka objavila u siječnju 1997. i dopunila u rujnu 1997., siječnju 1999. i svibnju 2002. (Smjernice za savjetnike) stavka 1. Dodatka Smjernicama, Dodatak 2. Smjernicama
- Priloga 4 Ugovora o zajmu potpisanog 18. rujna 2002. između RH i Međunarodne banke za obnovu i razvoj.

U sklopu Projekta sklopljeno je ukupno 420 ugovora za koje su provedene nabave za korisnike Zajma/darovnica, Ministarstvo pravosuđa i Državnu geodetsku upravu, prema metodama nabave kako slijedi:

Grafikon 7.

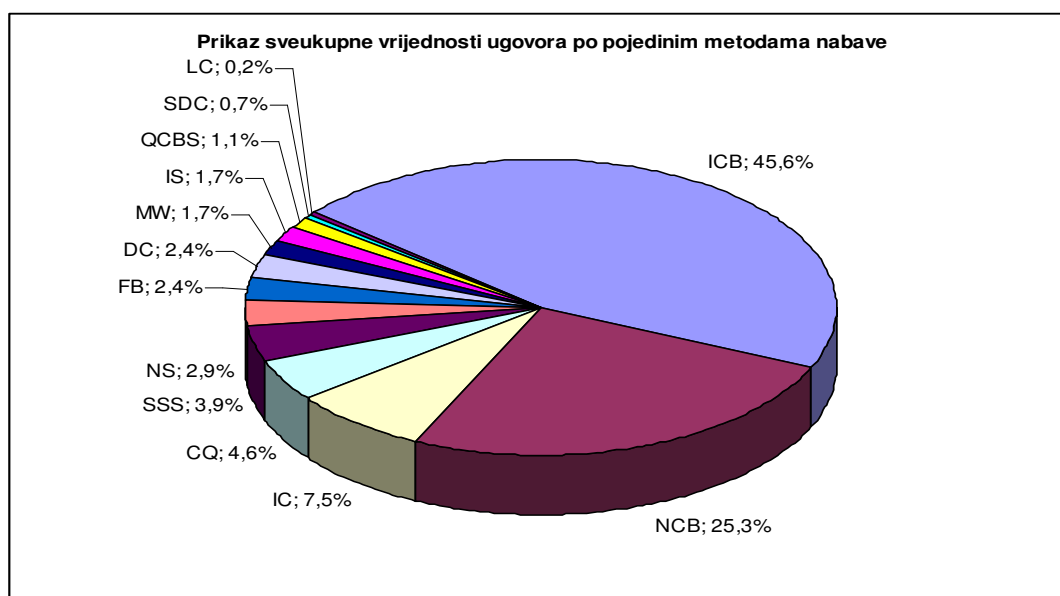

Tablica 8. Popis skraćenica korištenih u grafikonima 7. i 8.

DGU	Državna geodetska uprava	SDC	Izvođači usluga
MP	Ministarstvo pravosuđa	MW	Nabava manjih radovi
CQ	Odabir temeljen na kvalifikacijama savjetnika	DC	Direktno ugovaranje
IC	Individualni savjetnici	IS	Međunarodna kupovina
NS	Domaća kupovina	QCBS	Odabir temeljen na kvaliteti i cijeni
NCB	Domaći konkurentni natječaj	LC	Odabir prema najnižoj cijeni
ICB	Međunarodni konkurentni natječaj	FB	Odabir temeljen na fiksnom budžetu
SSS	Odabir iz jednog izvora		

Od ukupne vrijednosti sklopljenih ugovora najveća vrijednost je isplaćena za ugovore sklopljene prema ICB i NCB metodama nabave. Korištenjem navedenih metoda postignuta je maksimalna konkurentnost kako na domaćem tako i na međunarodnom tržištu te su postignute niže cijene ponuda.

Grafikon 8.

Napomena: popis skraćenica vidjeti na prethodnom dijagramu

Kroz provedbu nabava prema Smjernicama Svjetske banke na Projektu osigurano/a je:

- transparentnost procesa nabave
- da se nabava robe i usluga potrebnih za Projekt provodi s dužnom pažnjom prema ekonomičnosti i učinkovitosti
- da se sredstva zajma/darovnica koriste samo za kupnju robe i usluga potrebnih za provedbu Projekta
- svim kvalificiranim ponuđačima koji dolaze iz zemalja članica Banke mogućnost natjecanja na Projektu.

Stečeno iskustvo i preporuke u nabavi:

- Kroz provedbu Projekta uočeno je da je za provedbu zahtjevnog broja nabavnih aktivnosti potrebno osigurati **dovoljan broj educiranog osoblja** koje će osigurati pravovremeno i simultano odvijanje velikog broja zahtjevnih nabava, kako po sadržaju tako i po predviđenoj proceduri nabave. Nedostatak istoga definitivno doprinosi

kašnjenju u realizaciji projektnih aktivnosti što prouzrokuje dalekosežne posljedice. Korisnici trebaju imati na umu da se često paralelno odvija veliki broj nabavnih aktivnosti koje su u različitom statusu te fizički nije moguće s nedovoljnim brojem osoblja za nabavu realizirati zacrtane planove.

Stoga je na Projektu pored dva stručnjaka za nabavu angažiran i suradnik za nabavu koji je u početku pomagao na administrativnim poslovima nabave, a kasnije kroz stečeno iskustvo samostalno provodio određene nabave.

- Korisnici zajma i JPP su tijekom provedbe Projekta shvatili da je nužno na vrijeme pripremiti i pridobiti sve potrebne suglasnosti za detaljan **Plan nabave** koji je usklađen s financijskim planovima. Plan nabave treba biti ostvariv u odnosu na materijalne i ljudske potencijale te izvediv u skladu s metodama nabave. Procijenjene vrijednosti nabave moraju biti bazirane na važećim tržišnim vrijednostima rada, materijala i ostalih troškova.

Temeljem stečenog iskustva na prvim nabavama kad procijenjene vrijednosti nabave nisu uvijek bile u skladu s ponudama koje su bile više od procijenjenih te je isto predstavljalo problem s obzirom na osigurani budžet, kasnije procjene su pomno i temeljitije pripremljene te je na taj način osigurano pravovremeno sklapanje ugovora uz osigurana odgovarajuća financijska sredstva.

- Za svaku od aktivnosti iz Plana nabave nužno je imenovati **odgovornu osobu** koja će biti uključena u proces nabave od samog početka i kasnije koordinirati ugovor.

Na samom početku provedbe Projekta nije bilo ovakve prakse te je bilo teško pratiti provedbu ugovora. Kasnije je uvedena praksa da se za svaki ugovor imenuje osoba kao koordinator ugovora za pojedinu instituciju, a usporedno s tim, određena je i osoba u JPP koja je pratila pojedinu ugovor te davala prema potrebi upute o praćenju ugovora u skladu sa Smjericama Svjetske banke. Ovime je postignut nadzor i kontrola u svakom trenutku implementacije ugovora.

- Na pripremi **tehničkih specifikacija i opisa obveza** za savjetodavne usluge radi provedbe nabave za pojedine aktivnosti trebaju uključiti stručnjake iz pojedinih područja kako bi se u maksimalnoj mjeri pripremila kvalitetna dokumentacija koja odgovara potrebama naručitelja. Dokumentacija ne smije biti restriktivna te mora omogućavati konkurentnost među potencijalnim natjecateljima.

Na Projektu je posvećena posebna pažnja pripremi tehničkih specifikacija odnosno opisa obveza jer na temelju ranijeg iskustva naučeno da isto predstavlja ključ uspjeha ukoliko se želi dobiti kvalitetan traženi proizvod odnosno odgovarajuća usluga. Stručnjaci iz institucija zajedno sa stručnjacima JPP-a surađivali su na pripremi specifikacija te je u svakoj novoj nabavi primijenjeno dragocjeno stečeno iskustvo prijašnjih nabava i provedbi ugovora.

- Ukoliko se provodi **zajednička nabava za više institucija** potrebno je uključiti i uskladiti zahtjeve svih institucija.

Budući da je Projekt davao podršku dvjema institucijama, stručnjaci JPP-a su često bili medijatori te povezivali iste. Kroz Projekt institucije su postigle odličnu suradnju te su njihovi stručnjaci u svakoj narednoj nabavi međusobno dolazili do usklađenog zajedničkog zahtjeva i cilja.

- Važnu stavku u nabavi predstavljaju **povjerenstva za ocjenu ponuda**, koja trebaju biti imenovana na početku provođenja procesa nabave te moraju uključivati stručnjake iz relevantnih područja kako bi se što kvalitetnije mogla provesti ocjena ponuda. Ažuran rad povjerenstva je ključan za postizanje ciljeva Projekta. Njegovi članovi moraju biti upoznati te raditi u skladu s procedurama nabave opisanim u Smjericama Svjetske banke. Povjerenstva trebaju voditi računa o tajnosti procesa ocjene te ne smiju iznositi podatke o ocjenama osobama koje nisu nadležne za to.

Na početku Projekta Povjerenstva su radila sporijim tempom jer nisu bila upoznata s dokumentacijom i procedurama nabave Svjetske banke te nije bilo sasvim jasno koliko je bitan faktor vremena u provedbi Projekta. Stečenim iskustvom, u povjerenstva su imenovane stručne osobe institucija za pojedina područja, a stručnjaci za nabavu i prema potrebi pojedini stručnjak iz JPP, vodili su računa da se proces nabave odnosno rad povjerenstva i ocjena ponuda odvija u skladu sa zadanim procedurama odnosno Smjernicama. Odluke o imenovanjima Povjerenstava su donesene na samom početku procesa nabave, a povjerenstva su na vrijeme bila upoznata s vremenskim okvirima za provedbu pojedine nabave.

- **Sukob interesa** treba biti spriječen i u svakom trenutku voditi računa da sve osobe uključene u procese nabave nisu u sukobu interesa.

Prije svake ocjene ponuda članovi povjerenstva na Projektu su potpisali izjavu o nepristranosti i povjerljivosti te na taj način potvrdili da nisu u sukobu interesa.

- Jasno definiranje **procedura odobravanja i potpisivanja dokumentacije** doprinosi pravovremenom izvršenju plana nabave.

Ova procedura često predstavlja ključ pravovremenog izvršenja procesa nabave i potpisivanja ugovora. Ukoliko dođe do promjene vladajuće strukture, što je nekoliko puta bio slučaj za vrijeme provedbe Projekta, dolazi do zamrzavanja ovih aktivnosti do trenutka imenovanja novih osoba zaduženih za Projekt. Nakon istog, obično je bio potreban duži period do preuzimanja obveza i upoznavanja rada na Projektu. Stoga je JPP pripremila Priručnik o provedbi projekta (*Project Operations Manual*) gdje je jasno opisan rad na provedbi Projekta.

- Nužno je osigurati dobar **sustav čuvanja i održavanja dokumentacije**, mehanizme unutarnje kontrole kvalitete i vremenskog okvira. Posebna pažnja treba biti usmjerena na pravovremenu isporuku, implementaciju ugovora u skladu s traženim zahtjevima.

Na Projektu je provedeno skeniranje cjelokupne dokumentacije koja je dostupna za pretraživanje korisnicima, a arhivirana je i dokumentacija u papirnatom obliku, kao vrijedna baza znanja. Čuvanju odnosno arhiviranju dokumentacije je tijekom cijelog Projekta pridavana velika važnost između ostalog zbog raznih revizija koje se provode svake godine. Tijekom Projekta, sva dokumentacija je bila raspoloživa te su revizori pohvalili sustav čuvanja i arhiviranja dokumentacije.

- Treba osigurati **transparentnu i nekorumpiranu nabavu**. Svaki pritisak može dovesti do tzv. krivo vođene nabave koja može dovesti do otkazivanja dijela ili cijelog zajma od strane Svjetske banke.

Tijekom cijelog Projekta, pridavana je velika važnosti i strogo se vodilo računa o transparentnosti nabave. U provedbi se vodilo računa da se osigura konkurentnost kroz što veći broj odgovarajućih ponuda, a time su postignute niže cijene što je predstavljalo uštedu za naručitelje.

- Potrebno je osigurati **dobru suradnju sa Svjetskom bankom** radi pravovremenih odobrenja za nastavak procesa nabave.

Na Projektu je ostvarena izvrsna suradnja u pogledu provedbe nabave s predstavnicima Svjetske banke od kojih je dobivena puna podrška i razumijevanje. Svi problemi na koje se naišlo u provedbi nabave su uzajamno rješavani, a podrška od strane predstavnika Svjetske banke koji nadziru provedbu nabave je bila promptna i efikasna. Predstavnici Banke su uvijek bili spremni na davanje korisnih savjeta i profesionalne pomoći te su na vrijeme odgovarali na upite i na taj način sa svoje strane doprinijeli pravovremenom odvijanju aktivnosti nabave kao i cjelokupnog Projekta.

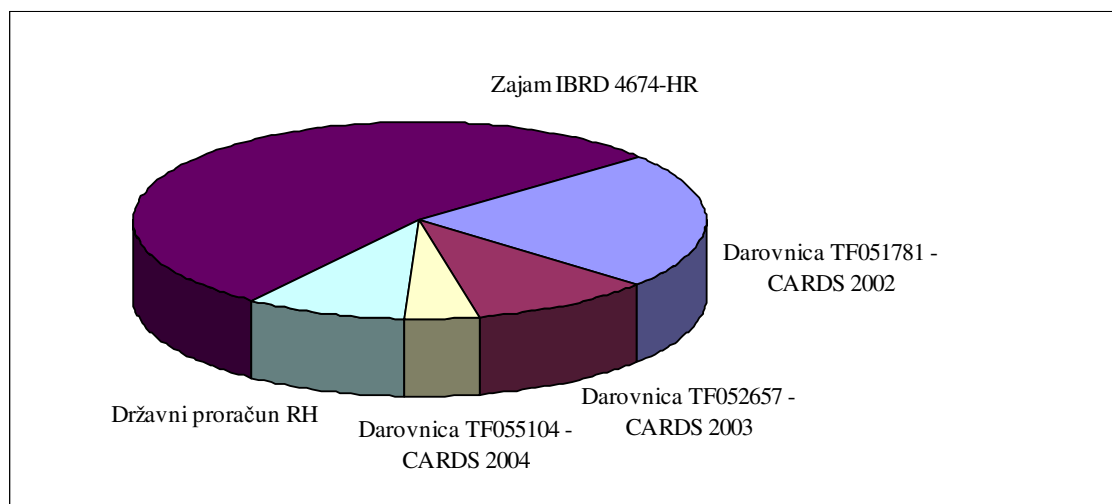
5.2. Financijsko upravljanje

Realizacija Projekta otpočela je nakon potpisivanja Ugovora o zajma 4674-HR 18. rujna 2002. godine. S obzirom na opsežan postupak aktiviranja, korištenja zajma počelo je tek u travnju 2003. godine. Zbog nedostupnosti samog zajma na početku Projekt se financirao sredstvima Državnog proračuna RH za nabavku neophodne informatičke opreme i namještaja. Kasnije su se počela koristiti i sredstva Europske unije iz CARDS programa za 2002., 2003. i 2004. godinu kroz darovnice Svjetske banke. Naime, sporazumom između Europske unije i Svjetske banke definirano je da se sredstva iz CARDS programa za Projekt administriraju procedurama Svjetske banke. Temeljem takvog sporazuma između RH i IBRD-a potpisivane su darovnice tako da su se nabava i financije provodile po procedurama Svjetske banke. Ukupna sredstva Projekta iznose 48,188 mil. EUR i raspoređena su po slijedećim izvorima:

Tablica 9. Pregled izvršenja po izvorima financiranja Projekta (u milijunima eura)

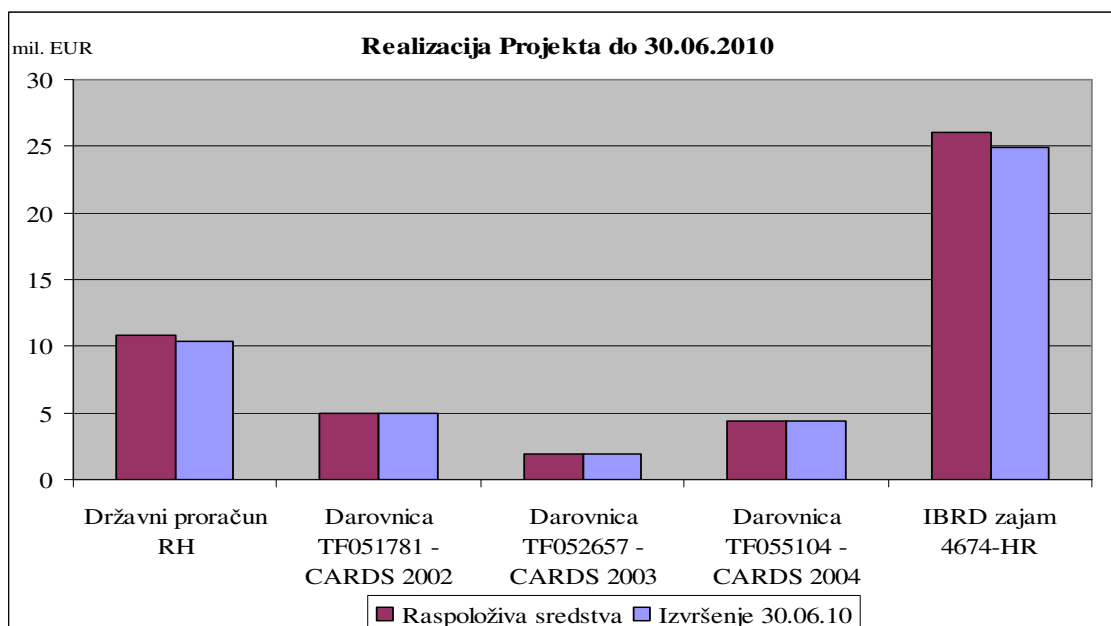
Izvor	Raspoloživa sredstva (mil. EUR)	Izvršenje 30.06.2010. (mil. EUR)	Postotak izvršenja
Državni proračun RH	10,800	10,357	95,05%
Darovnica TF051781 – CARDS 2002	5,018	5,018	99,99%
Darovnica TF052657 – CARDS 2003	1,960	1,960	100,00%
Darovnica TF055104 – CARDS 2004	4,410	4,410	100,00%
IBRD zajam 4674-HR	26,000	24,887	96,21%
Ukupno Projekt	48,188	46,631	96,85%

Grafikon 9. Pregled financijskih sredstava Projekta po izvorima sredstava

Izvršenje do 30. lipnja 2010. prikazano je u tablici koja pokazuje da je u 2010. godini za izvršenje ostao samo IBRD zajam i Državni proračun kako to i pokazuje slijedeći graf:

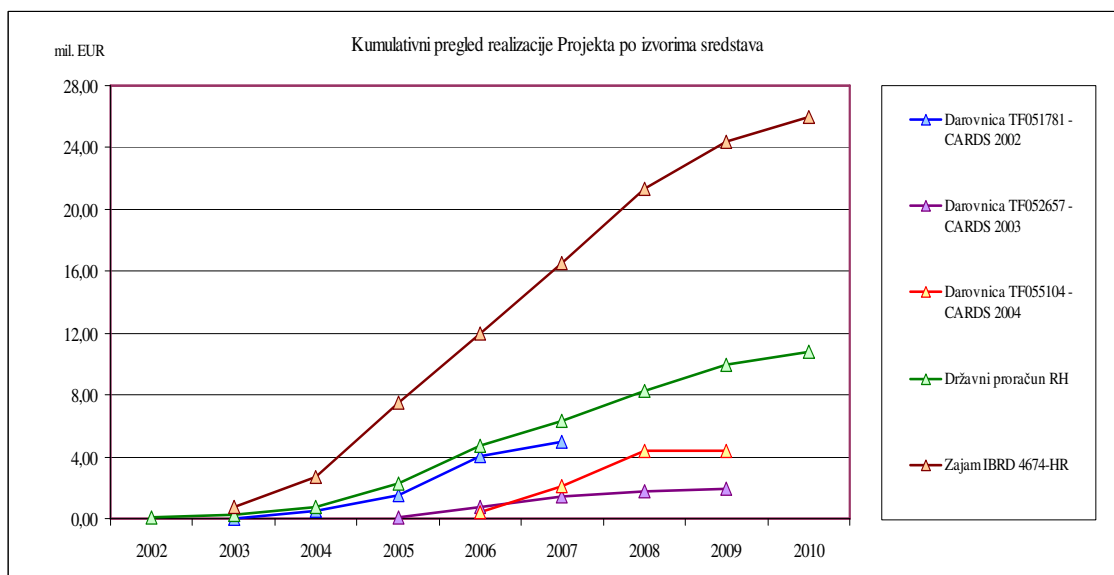
Grafikon 10.

Isplate iz Zajma za aktivnosti izvršene do 30. lipnja 2010. nastavljaju se u periodu od 4 mjeseca od datuma završetka Projekta, tako da će po isteku tog roka prema vrijednosti izvršenih i odobrenih aktivnosti izvršenje Zajma biti 99,9%.

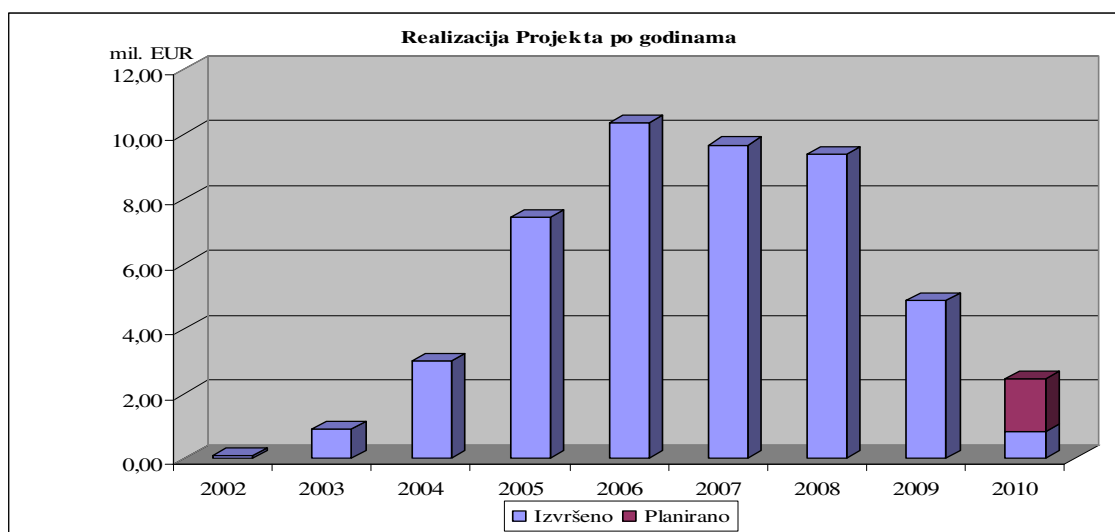
Realizacija sredstava Europske unije kroz darovnice Svjetske banke provodila se prema procedurama Svjetske banke što je uvelike pridonijelo uspješnijoj provedbi cjelokupnog Projekta. Kumulativni pregled realizacije Projekta po izvorima i periodi provedbe pojedinih izvora dani su u sljedećem grafu:

Grafikon 11.

Tijekom provedbe Projekta vidljiv je različit intenzitet realizacije sredstava. Tijekom najintenzivnijih godina provedbe Projekta angažirani su financijski suradnici za potrebe rada u računovodstvima Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave. Provedba Projekt je započela 2002. godine i završava 2010. godine, a realizacija po godinama dana je u slijedećem grafu:

Grafikon 12:

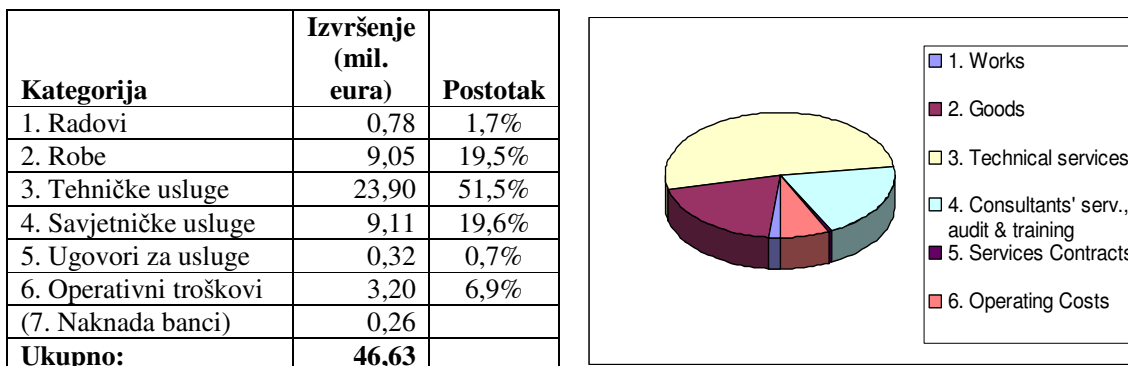
Projekt je sadržajno raspodijeljen u četiri komponente i tri pod-komponente, te je zajedno sa Svjetskom bankom dan okvirni plan izvršenja sredstava po svakoj pojedinoj komponenti i pod-komponenti. Ukupnom realizacijom Projekta izvršenje po komponentama pokazuje lagana odstupanja sukladno izmijenjenim potrebama u tijeku same provedbe Projekta. Slijedeća tablica daje pregled izvršenja do 30. lipnja 2010. po komponentama:

Tablica 10. Pregled izvršenja po komponentama Projekta (u milijunima eura)

Komp.	Naziv komponente	Plan (mil. eura)	Izvršenje (mil. eura)
A	Razvoj zemljišnoknjižnog sustava	10,77	11,14
B1	Razvoj katastarskog sustava	4,02	2,16
B2	Višenamjenski prostorno informacijski sustav	4,14	4,20
B3	Pomorsko dobro	2,10	2,09
B4	Višenamjenski prostorno informacijski sustav	5,11	5,85
C	Međuinstitucionalne aktivnosti i informacijska tehnologija	14,42	13,89
D	Upravljanje projektom, obuka i praćenje provedbe	7,63	7,29
Ukupno:		48,19	46,63

Ugovorima o zajmu i darovnicama definirane su kategorije troška, postoci učešća svakog pojedinog izvora u svakom pojedinom trošku i iznosi sredstava za svaku pojedinu kategoriju troška. U nastavku dani su podaci izvršenja po kategorijama troška do 30. lipnja 2010. godine:

Tablica 11. i Grafikon 13. Pregled izvršenja po kategorijama troška (u milijunima eura)

Sustav financijskog upravljanja okvirno je definiran člankom IV. Ugovora o zajmu i odredbama Ugovora o darovnicama. U tehničkom smislu razvoj Sustava financijskog upravljanja proveo je sam financijski savjetnik iz Jedinice za provedbu projekta bez korištenja vanjskih konzultanata. Sustav se koristi bazama podataka i programima za obradu istih koji su dio standardno instaliranih aplikacija, te nije bilo potrebe ni za nabavku dodatnih aplikacija. Sustav je nakon detaljne provjere odobren od strane Svjetske banke.

Financijsko poslovanje Projekta prolazilo je kroz brojne preglede i revizije. Financijski stručnjaci Svjetske banke obavljali su jednom godišnje pregled financijskog poslovanja. Završne ocjene ovih pregleda bile su odlične. Projekt je sukladno odredbama Ugovora o zajmu svake godine revidiran i od strane neovisnih revizora. Svi ovi izvještaji su bili bez primjedbi. Osim toga, i Državni ured za reviziju je svake godine provodio reviziju Projekta bilo kroz zasebnu kontrolu Projekta ili kroz kontrolu cjelokupnog poslovanja Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave. Nalazi ovih revizija također su bili bez ozbiljnih primjedbi.

5.3. Glavni izazovi tijekom provedbe i naučene lekcije

Tijekom provođenja Projekta Jedinica za provedbu projekta i timovi Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave stekli su važna iskustva na području provođenja projekata i zajedničkoj suradnji.

Za uspjeh projekta od presudne je važnosti nužna predanost institucija koje projekt provode, uključujući spremnost na prilagodbe zakonodavstva i ustroj pouzdanog i kvalitetnog tima za provedbu projekta.

Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra imao je krizu upravljanja i provođenja na samom početku projekta tijekom 2003. i prve polovice 2004. Ministarstvo pravosuđa na početku zbog slabijih kapaciteta i političkih promjena nije imalo potpunu ulogu pravog provedbenog tijela Projekta. Sredinom 2004. godine odnos prema Projektu i reformi u cjelini doživio je veliki preokret i rezultati su postajali ubrzo vidljivi pogotovo u zemljišnoknjižnom sustavu.

Osnivanje i osnaživanje upravljačkih kapaciteta u zemljišnoknjižnom sustavu pokazala su se važnijim od tehničkih. Jačanjem kapaciteta i ustrojstvene jedinice odgovorne za zemljišnoknjižni sustav jačala je i kvaliteta provedbe Projekta. Državna geodetska uprava je osigurala stabilnost i institucionalno znanje od same pripreme Projekta pa sve do kraja što je bio važan čimbenik stabilnosti Projekta i privlačenja novih bilateralnih inicijativa u reformi.

Veliki reformski projekti se moraju uvelike usredotočiti na ostvarive ciljeve.

Tijekom pripreme svakog projekta potrebno je sve detalje dobro komunicirati s korisnicima i postići potpuno razumijevanje o svim detaljima koji mogu utjecati na razvoj samog projekta. Naravno da se sve okolnosti tijekom razvoja projekta ne mogu predvidjeti, a uočene promjene treba na vrijeme uskladiti s početnim ciljevima.

Ovako složeni i sveobuhvatni projekti trebaju također omogućiti i dovoljnu razinu fleksibilnosti u redefiniranju ciljeva. Razvoj informacijske tehnologije, dostupnost opreme i napredak na području komunikacijske tehnologije, doveo je do toga da se je Strategija informacijske tehnologije značajno izmijenila prvobitno zacrtane ciljeve Projekta u tom dijelu. Naime, izvornim planom projekta bilo je predviđeno informatičko povezivanje katastarskog ureda i z.k. odjela na 5 lokacija, dok je uspostava ZIS sustava kao izmijenjenog cilja integralno rješenje za cijelu RH i cjelokupni proces evidentiranja i registracije nekretnina i prava na njima.

Fleksibilnost koju diktira brzi razvoj informacijsko-komunikacijske tehnologije treba podržati i u planiranju, nabavi i provedbi projekata.

Nedovoljna saznanja o sustavu praćenja i ocjene projekta i nedostatak kapaciteta u tom segmentu u trećoj godini provedbe Projekta utjecalo je na intenzivne aktivnosti koje su morale biti poduzete kako bi se ojačali kapaciteti i izradili detaljni pokazatelji uspješnosti koji su sustavno praćeni u nastavku projekta.

Iskustva vezana za aktivnosti praćenja i ocjene govore da su pri izradi logičkih matrica i ključnih pokazatelja uspješnosti projekata potrebno obratiti pažnju na njihovu relevantnost i adekvatnost te fleksibilnost prema prioritetima korisnika posebice kod dugogodišnjih projekata.

6. ZAKLJUČCI I ODRŽIVOST PROJEKTA

Rezultati reforme i uloženi napor jasno su vidljivi. U ljudskoj prirodi je tražiti unaprjeđenja i još veće pomake u kvaliteti usluge, lako se zaboravlja kako su stvari izgledale prije i postajemo prekritični oko toga kako stvari izgledaju danas, pa ih nismo u mogućnosti objektivno ocijeniti. To se najviše vidi upravo kod najjednostavnijih postupaka koje više uopće nisu tema kada se raspravlja o proceduri registracije nekretnine, budući da su te transakcije postale zaista jednostavne, efikasne i cjenovno prihvatljive.

Međutim, raspon problema i nesređeno stanje registara kao i veliki broj novih zakona na području prostornog planiranja i gradnje, zaštite prirode i okoliša, te gospodarstva i poljoprivrede, konstantno povećavaju pritisak (priljev novih predmeta) na zemljišnoknjižni i katastarski sustav, stoga je dio pažnje bio usmjeren na rješavanje pritiska, umjesto na srž reforme. Stoga je danas reforma sustava zemljišne administracije na pola puta: Stvoreni su osnovni preduvjeti za dovršetak učinkovitog sustava zemljišne administracije. Potrebno je nastaviti napore za postizanje modernog, preciznog, ažurnog, učinkovitog i racionalnog sustava zemljišne administracije. Ključni aspekt, pouzdanost i usklađenost stanja zemljišne knjige i katastra, bitno ovisi o punoj funkcionalnosti ZIS-a, informiranim i motiviranim korisnicima, za koje je uvjet laka dostupnost informacija i pojednostavljena procedura. Internet je iz mnogih razloga optimalan medij za prikaz ovih informacija, ali valja obratiti pozornost na društvene skupine kojima je Internet teže dostupan: starije i slabije obrazovane osobe, te osobe slabijeg imovinskog stanja. Iz tog je razloga lak pristup informacijama u zemljišnoknjižnim odjelima i katastarskim uredima i dalje bitan.

S obzirom na postavljene ciljeve Republike Hrvatske, kao i proces pristupanja EU, sustav zemljišne administracije značajno pridonosi razvoju moderne Hrvatske i ispunjenju kriterija za članstvo u EU. Ovo se tiče same reforme pravosuđa, ali isto tako poglavlja vezanih uz investicijsku klimu, poljoprivredu i okoliš.

U tom kontekstu, reforma zemljišne administracije u Hrvatskoj se nastavlja kako se sve dosada učinjeno ne bi prekinulo i kako bi se reforma ubrzala.

6.1. Novi Projekt implementacije integriranog sustava zemljišne administracije

Dosadašnji rezultati reforme vidljivi su ponajviše u skraćenom vremenu rješavanja predmeta, smanjenju zaostataka i ubrzanju uknjižbe hipoteka, digitalizaciji oba registra, transparentnosti osiguranoj putem Internet preglednika e-zemljišna knjiga (više od 70 milijuna upita na bazu) i e-katastar (više od 30 milijuna upita na bazu). Nastavak reforme kroz nastavni projekt suočit će se s izazovima dovršetka implementacije ZIS-a, migracijom podataka iz postojećih baza u novi sustav i izgradnjom servisa za elektroničko poslovanje registara. Potrebno je također provesti sveobuhvatnu reformu institucija kako bi mogle u novim uvjetima uspješno i efikasno voditi registre.

Kao rezultat pozitivne ocjene napretka na ovom području, koje je od najveće važnosti i za gospodarstvo i za građane, nastavak razvoja sustava zemljišne uprave od vitalne je važnosti za ubrzani gospodarski razvoj Hrvatske. Stoga su Europska unija i Svjetska banka iskazale spremnost da i dalje pružaju podršku sektoru zemljišne uprave u Hrvatskoj.

Izrađen je prijedlog nastavnog Projekta implementacije integriranog sustava zemljišne administracije, koji je uvršten u prioritete reforme. Banke će podržati ovaj novi projekt i daje

predujam za pripremu projekta za financiranje ključnih studija i ostalih potrebnih pripremnih aktivnosti.

6.2. One Stop Shop

Europska unija sredstvima darovnica IPA, nastavlja podržavati reformu u dijelu podsustava ZIS-a namijenjenog vanjskim korisnicima. Cilj implementacije One-Stop-Shop-a je podizanje kvalitete i brzine usluga registra nekretnina za ključne korisnike i građane, a omogućit će:

- Javni uvid u podatke BZP i ZIS (opisni i grafički podaci)
- Uvid u podatke za registrirane korisnike
- Predaju zahtjeva za pokretanje procesa
- Pregled stanja procesa
- Izdavanje javnih isprava
- Izdavanje podataka o nekretninama za vanjske korisnike (fizičke osobe, tvrtke)
- Povezivanje vanjskih sustava na web servise ZIS-a u svrhu izdavanja podataka o nekretninama
- Integraciju s vanjskim sustavima
 - Sustav za naplatu
 - DGU Geoportal (DOF, karte RH, itd. na podlozi standardnih OGC servisa)

Svi vanjski korisnici će imati uvid u podatke koji se replikacijom prenose iz interne u javnu bazu ZIS-a. Javna baza će biti realizirana kao djelomična replika podataka, a sam model javne baze imat će istu strukturu kao model interne baza podataka ZIS-a.

6.3. Direktna organizacija za upravljanje ZIS-om

U sklopu bilateralnog projekta s Kraljevinom Nizozemskom izrađen je Poslovni plan za ZIS i razvijen poslovni model upravljanja ZIS-om kroz Direktnu organizaciju.

Poslovnim modelom je definirano kvalitetno upravljanje poslovnim informacijama u skladu sa BISO (Business Information Service library) standardom te upravljanje infrastrukturom ZIS-a kroz ITIL (IT infrastructure library) standardom, dok se samom aplikacijom upravlja kroz ASL (Applications Service Library) standard.

Direktna organizacija za upravljanje ZIS-om uspostavlja se kako bi se omogućilo upravljanje ZIS-om od strane dviju institucija, MP i DGU. Zadatak direktne organizacije je osigurati zajedničko i jedinstveno upravljanje potrebama, funkcionalnostima i financijama ZIS-a, integralno upravljanje ugovornim obavezama i isporukama usluga te tehničko upravljanjem aplikativnim rješenjem i upravljanje informacijama.

Direktna organizacija će se uspostaviti kao posebna agencija, a do pune uspostave trenutna projektna organizacija će nastaviti rad na širenju sustava ZIS-a i obavljanju ostalih aktivnosti.

7. DODACI

7.1. Međunarodna suradnja

Financiranje Projekta sredstvima zajma Svjetske banke osiguralo je stabilnost reforme zemljišne administracije. Projekt je dao prepoznatljivost reformi, a naponi institucija na sređivanju zemljišnih knjiga i katastra, prepoznati su i podržani pogotovo od pretpristupnih fondova EU. Značajan doprinos kroz brojne bilateralne projekte tehničke suradnje pružile su i vlade druge zemlje.

Tako su u proteklom razdoblju provedeni sljedeći projekti:

EU PROGRAM PHARE 2005 – Tehnička pomoć za integrirani sustav zemljišne administracije u Republici Hrvatskoj – (ILAS) predstavlja program tehničke pomoći s proračunom od 1.5 milijuna eura kojeg financira Europska komisija, koji je završio u srpnju 2009.

Ciljevi ovog projekta uključuju strateške konzultacije vezane uz procese zemljišne reforme i pružanje tehničke pomoći u razvoju tržišta nekretnina, jačanje relevantnih državnih institucija i ispunjavanje ciljeva edukacije. U tom smislu, projekt je podijeljen na četiri komponente:

1. Procjena informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) katastarskih ureda te praćenje ICT napretka zemljišnoknjižnih odjela općinskih sudova;
2. Podrška provedbi Nacionalne infrastrukture prostornih podataka (NIPP) u Hrvatskoj
3. Hrvatski pozicijski sustav (CROPOS): podrška izgradnji kapaciteta i širenju informacija među profesionalnim korisnicima
4. Edukacija i izgradnja kapaciteta među zaposlenicima općinskih sudova i katastarskih ureda u ciljanim područjima.

EU PROGRAM PHARE 2006 – Uspostava Sustava upravljanja rasterskim slikama (RIMS) – projekt s proračunom od 82.000 eura završen je u siječnju 2010. Opći cilj Sustava upravljanja rasterskim slikama je transparentan pristup i korištenje prostornih rasterskih, vektorskih i visinskih podataka koje proizvodi DGU, uključujući i njihove metapodatke kako bi se podržala proizvodnja, arhiviranje i isporuka prema korisnicima.

Cilj ovog projekta je uspostava RIMS-a putem integracije geoprostornih rasterskih i vektorskih podataka, i infrastrukture za pohranu visina (*elevation storage infrastructure*) u zadatke korištenja istih, kako bi se postigli učinkovita pohrana, upravljanje, pristup i isporuka.

EU PROGRAM IPA 2008 trenutno je u fazi ugovaranja s ciljem nadogradnje i pružanja dodatne podrške Zajedničkom informacijskom sustavu.

Svrha Projekta vrijednog 600.000 eura je sljedeća:

- Poboljšanje kvalitete i brzine pružanja usluga zemljišnih knjiga ključnim korisnicima i građanima kroz uspostavu One-Stop-Shop-a, u sklopu podsustava Zajedničkog informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra.
- Poboľjšati kvalitetu podataka te izbrisati suvišne podatke iz sustava svih 109 zemljišnoknjižnih odjela 65 općinskih sudova Ovo je preduvjet za proceduru migracije podataka u ZIS koja će se zasebno provoditi u svakom ZKO i katastarskom uredu iste lokalne ovlasti.
- Dizajnirati, provoditi, koordinirati, ocjenjivati i upravljati programom edukacije ZIS-a koji se razvija diljem zemlje kako bi se zadovoljile potrebe zaposlenika MP- a i DGU-a u zemljišnoknjižnim odjelima i katastarskim uredima.

- **Njemačka** 1.288.000 EUR (Njemačko društvo za tehničku suradnju /GTZ/) za definiranje modela katastarskih podataka za katastar nekretnina, razvoj učinkovitog pristupa modernizaciji katastra i zemljišnih knjiga u miješanoj urbano-ruralnoj situaciji i povezivanje lokalne samouprave s registrima u katastru i sudu radi boljeg upravljanja (dovršeno 2003. godine)
- **Njemačka** (Savezno ministarstvo za gospodarsku suradnju i razvoj /BMZ/ i Njemačko društvo za tehničku suradnju /GTZ/) 700.000 EUR za proširenje tehničke suradnje za modernizaciju katastarskog sustava u Hrvatskoj vezano uz model katastarskih podataka, nove metode u katastarskoj izmjeri, razmjenu podataka između katastra, suda i jedinica lokalne samouprave (dovršeno 2005. godine)
- **Nizozemska** 937.000 EUR za katastarski pilot projekt Babina Greda za modernizaciju postupka katastarske izmjere i obnove katastra i zemljišnih knjiga (dovršeno 2002. godine)
- **Velika Britanija** 1.288.000 EUR za pružanje savjetodavnih usluga Vladi Republike Hrvatske u pripremi Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra, uključujući prioritetnu izradu planova za sveukupnu modernizaciju uknjižbe nekretnina i katastarskog upravljanja, radi osiguranja da predložena ulaganja budu financijski i institucionalno održiva i imaju pozitivan društveni utjecaj, jačaju vještine projektnog upravljanja putem tehničke, pravne i društvene podrške i edukacije (dovršeno 2002. godine)
- **Nizozemska** 95.000 EUR radi otkrivanja problema u sustavu uknjižbe i predlaganja mjera za poboljšanje i uspostavu kapaciteta unutar odjela MP i DGU sposobnih za provođenje obnove i modernizacije putem koordiniranih aktivnosti (prekinuto 2004. godine)
- **Norveška** 2.229.000 EUR za projekt CRONO GIP I za poboljšanje kapaciteta u DGU za vektorizaciju i pohranu digitalnih topografskih karata, za poboljšanje kapaciteta u HGI za poduzimanje kontrole kvalitete ortofoto i topografskih karata (dovršeno 2003. godine)
- **Norveška** 2.125.000 EUR za projekt CRONO GIP II za poboljšanje kapaciteta u DGU za snimanje i vektorizaciju katastarskih planova, uključujući privremenu bazu podataka digitalnih katastarskih planova, nastavljanje poboljšanja kapaciteta u HGI za temeljne geodetske radove i ponovnu katastarsku izmjeru za ekološki zaštićeno područje – nacionalni park Kornati (dovršeno 2005. godine)
- **Švedska** 1.373.108 EUR (faza I i II) za izgradnju kapaciteta u DGU, MP i Jedinici za provedbu projekta za upravljanje i realizaciju domaćih i međunarodnih projekata, podršku i provedbu pilot projekta za razvoj sustava dokumentarnog upravljanja (dovršeno 2005. godine)
- **SAD** projekt modernizacije zemljišnih knjiga na Općinskom građanskom sudu u Zagrebu (1999.-2002. godine)
- **Norveška** 1.150.000 EUR za CRONO GIP III projekt vezano uz uknjižbu parcela pomorskog dobra i izradu priručnika za odnosni rad i postupke (dovršeno 2006. godine)
- **Švedska** 1.675.000.EUR izgradnja kapaciteta za Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra (faza III) RH za poboljšanje institucijskog kapaciteta DGU i MP-a radi provedbe domaćeg sustava upisa u katastar i zemljišne knjige (2005- 2007.)
- **Velika Britanija** 15.000 EUR za pružanje savjetodavnih usluga DGU u provedbi aktivnosti uspostavljanja Nacionalne infrastrukture prostornih podataka /NSDI/ u Hrvatskoj i njihovog usklađivanja s nedavnim INSPIRE-om.(2005. - 2006.)

- **Norveška** 831.000 EUR za projekt CRONO GIP IV za nastavak poboljšanja kapaciteta u HGI s ciljem izrade proizvodnih specifikacija za proizvode ponovne katastarske izmjere (za DGU) i postupke kontrole kvalitete za njih (za HGI), kao i uspostavljanja sustava za prikupljanje, sistematizaciju, održavanje i vođenje geografskih naziva. (2005. -2008.)
- **Njemačka** (BMZ i GTZ) 500.000 EUR za produljenje tehničke suradnje za modernizaciju katastarskog sustava u Hrvatskoj vezano uz model katastarskih podataka, uspostavu trajne GPS mreže, ispitivanje organizacijskih aspekata ustrojavanja službi za korisnike i registraciju urbanih naselja sagrađenih u prethodnom sustavu koja nisu registrirana na odgovarajući način (2005. - 2007.)
- **Nizozemska** 250.000 EUR projekt izrade Poslovnog plana za Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra u Hrvatskoj (2006.-2008.)
- **Nizozemska** 200.000 EUR za projekt razvoja Poslovnog plana za Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra u Hrvatskoj i podrška provedbi (2009.-2010.)

U svrhu koordinacije projekata tijekom Projekta redovno su održavane Donatorske konferencije na kojima su prezentirana ciljevi i postignuća aktualnih projekata. U svrhu informiranja javnosti o postignućima petogodišnje međunarodne suradnje u pogledu upravljanja nekretninama u Hrvatskoj, za tu prigodu ažurirana je matrica tehničke suradnje i objavljena posebna publikacija.

Tijekom proteklih nekoliko godina DGU, MP i JPP su posjetile brojne službene delegacije (Azerbajdžan, Makedonija, Bosna i Hercegovina, Srbija, Albanija, Crna Gora) koje su željele ostvariti kontakte za daljnju suradnju i doznati više o iskustvima Hrvatske u provođenju reforme zemljišnih knjiga i katastra

Slika 23. Posjet delegacije Bosne i Hercegovine

7.2. Uvjeti zajma

Svi uvjeti definirani Ugovorom o zajmu su ispunjeni.

Kod pojedinih uvjeta tijekom provedbe Projekta usuglašen je i revidiran sa Svjetskom bankom rok ispunjenje uvjeta. Uvjet koji se odnosi na obvezu definiranja aktivnosti i poslovnih planova za institucije pretrpio je izmjene i dopune koje su bile neophodne zbog prilagodbe projektnih aktivnosti. Državna geodetska uprava i Sektor za zemljišnoknjižno pravo su proračunske jedinice te, prema tome, za njih nisu bili potrebni poslovni planovi. No, s obzirom da su to provedbena tijela ZIS-a, postojala je potreba za pažljivim poslovnim planiranjem u svezi ZIS-a. Stoga je općenita formulacija: *razvoj planova aktivnosti koje obuhvaćaju analizu izdataka i prihoda*, promijenjena tj. jasnije definirana kao *razvoj zajedničkog poslovnog plana za Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra (ZIS)*. Poslovni plan za ZIS bavi se temama koje su od značaja za uspostavu ZIS-a te su od ključne važnosti za njegovo funkcioniranje, uključujući i dugoročnu održivost i financiranje njegovog rada i održavanja.

Tablica 12. Uvjeti definirani Ugovorom o zajmu (**Prilog 5. Provedbeni program**)

Provedba Projekta (Ugovor o zajmu, Prilog 5)

Aktivnosti	Miljokazi		
	Originalan datum	Revidirani datum	Dovršeno
Uspostavljen sustav izvještavanja za praćenje i ocjenu (M&E)	30.9.2005.		30.9.2005.
Pregled M&E izvještavanja od strane Banke	10.2.2006.		9.3.2006.
Usvojene smjernice koje pružaju upute katastarskim uredima, geodetima i z.k. odjelima o provođenju izmjera, kartografskih aktivnosti i prikupljanju vlasničkih podataka u šumskim područjima.	31.3.2003.		31.3.2003.
Izrada zajedničkog poslovnog plana za provedbu Zajedničkog informacijskog sustava	30.6.2008.		30.6.2008.
Provedba zajedničkog poslovnog plana	31.1.2009.		22.12.2008.
Propis o registraciji stanova	31.1.2004.	31.12.2008.	23.12.2008.
Izrada ICT/IM strategije	31.12.2003.	31.12.2005.	7.11.2005.
Početak provedbe ICT/IM strategije	28.2.2004.	1.3.2006.	1.3.2006.
Podnošenje prijedloga godišnjeg radnog Plana Projekta za 2009.	30.11.2008.		29.11.2008.

U nastavku su navedeni izvorni uvjeti iz *Priloga 5. Ugovora o zajmu, Provedbeni program*:

1. Tijekom provedbe Projekta, Zajmoprimac je obavezan:

(a) držati Jedinicu za provedbu projekta uz sredstva, funkcije i odgovornosti prihvatljive za Banku, s osobljem čije će kvalifikacije, iskustvo i djelokrug rada zadovoljiti Banku; i

(b) držati Koordinacijski odbor projekta kojim će su-predsjedati imenovani predstavnici Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave i u kojem će biti i drugi predstavnici usuglašeni s Bankom, uključujući direktora projekta, koji će biti odgovorni za nadzor i ocjenjivanje provedbe projekta, te obavljanje funkcija koje se temelje na za Banku zadovoljavajućem mandatu (TOR).

(c) držati timove u okviru Ministarstva pravosuđa i Državne geodetske uprave koji će voditi, pratiti i nadgledati rad Jedinice za provedbu projekta; i

(d) držati radnu grupu sastavljenu, između ostaloga, od predstavnika Ministarstva pravosuđa, Državne geodetske uprave, zemljišnoknjižnih ureda u općinskim sudovima, područnih ureda za katastar Državne geodetske uprave i Gradskog zavoda za katastar i geodetske poslove Grada Zagreba koji će osigurati savjete o provedbi projekta Koordinacijskom odboru projekta, Uredu za provedbu projekta, Ministarstvu pravosuđa i Državnoj geodetskoj upravi.

2. Zajmoprimac je obavezan:

(a) pridržavati se odgovarajuće politike i postupaka kako bi neprestano mogao pratiti i ocjenjivati provođenje projekta u skladu s pokazateljima prihvatljivima za Banku, te ostvarivanje u njemu postavljenih ciljeva;

(b) pripremiti u okviru mandata prihvatljivog za Banku, te Banci dostaviti na ili oko 30. rujna 2005. izvješće s rezultatima praćenja i ocjene aktivnosti obavljenih temeljem stavka (a) ovog Odjeljka, o postignutom napretku u provođenju projekta tijekom razdoblja koje je prethodilo datumu spomenutog izvješća, te poduzeti predložene mjere kako bi se osiguralo provođenje projekta i postizanje u njemu postavljenih ciljeva tijekom razdoblja nakon toga datuma; i

(c) pregledati zajedno s Bankom do 10. veljače 2006. ili nekog kasnijeg datuma kao što to Banka zatraži, izvješće spomenuto u stavku (b) ovog Odjeljka, i, nakon toga, poduzeti potrebne mjere kako bi se osigurao uspješan završetak projekta i postizanje u njemu postavljenih ciljeva, na temelju zaključaka i preporuka spomenutog izvješća te mišljenja Banke o tom pitanju.

3. Zajmoprimac je obavezan održati Odsjek za zemljišno knjižno pravo u okviru Ministarstva pravosuđa s mandatom, osobljem, financijskim i drugim resursima prihvatljivim za Banku a koji će, između ostaloga, nadzirati provedbu Dijela A Projekta zajedno s Jedinicom za provedbu Projekta, a provedbu Dijelova C i D projekta u suradnji s Državnom geodetskom upravom i Jedinicom za provedbu projekta.

4. Najkasnije do 31. ožujka 2003., Zajmoprimac će Banci dostaviti za Banku prihvatljive prihvaćene smjernice, s napatcima katastarskim uredima, geometrima i gruntovnicama, o provođenju izmjere, snimanju i prikupljanju informacija o vlasnicima u šumskim područjima na način koji će dugoročno osigurati podrška održivom upravljanju šumama.

5. Zajmoprimac je obavezan: (a) potaknuti Državnu geodetsku upravu, i kroz Odsjek za zemljišno-knjižno pravo, općinske sudove da izrade najkasnije do 30. lipnja 2004., planove aktivnosti za izvršenje njihovih funkcija katastra odnosno uknjižbe nekretnina, uključujući ali se ne ograničavajući na, analizu projiciranih operativnih troškova i prihoda koje će ostvariti svojim odgovarajućim aktivnostima; i (b) osigurati da provedba gore spomenutih planova poslovanja započne najkasnije do 31. siječnja 2005.

6. Najkasnije do 31. siječnja 2004., Zajmoprimac je obavezan Banci dostaviti regulativu

zadovoljavajuću za Banku, u kojoj će navesti izmijenjene postupke za djelotvornu i svrsishodnu uknjižbu zgrada, stanova graničnog i zajedničkog vlasništva te ih provesti u dogovorenom roku.

7. Zajmoprimac je obvezan: (a) najkasnije do 31. prosinca 2003., razviti strategiju informacijske tehnologije i informacijskog upravljanja, zadovoljavajuću za Banku, i (b) započeti provedbu do 28. veljače 2004.

8. Najkasnije do 30. studenoga svake godine tijekom provedbe Projekta, počevši od 30. studenoga 2002., Jedinica za provedbu projekta će pripremiti te Banci i Koordinacijskom odboru projekta dostaviti, godišnji plan rada projekta, uključujući proračun i plan nabave, koji moraju zadovoljiti Banku i Koordinacijski odbor projekta.

7.3. Promjene zakonskog okvira za zemljišnu administraciju u Republici Hrvatskoj (2003.-2010.)

Novi zakoni	Objavljen	Razlog donošenja
Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina	Narodne novine (NN) 16/2007	Zakon uz izmjene postojećih rješenja definira i nova područja aktivnosti i odgovornosti za DGU (Nacionalnu infrastrukturu prostornih podataka)
Zakon o obavljanju geodetske djelatnosti	NN 152/2008	Zakon uređuje obavljanje djelatnosti, geodetsku komoru, licenciranje i obavljanje poslova od strane stranaca.
Izmjene zakona	Objavljen	Razlog donošenja
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (ZV)	NN 153/2009	Izmjenom Zakona je utvrđeno ovlaštenje i dužnost upravitelja zgrade da podnese zahtjev sudu za povezivanje knjige položenih ugovora i glavne knjige
Zakon o izmjenama i dopunama ZV	NN 146/2008	Izmjenom Zakona kojim je liberalizirano stjecanje prava vlasništva stranih fizičkih i pravnih osoba na način da se osobe iz država članica EU izjednačuju s državljanima RH i pravnim osobama RH, a primjenjivat će se od 1. veljače 2009.
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama (ZZK)	NN 152/2008	Izmjenom Zakona kojim se regulira primjena osobnog identifikacijskog broja (OIB) u registraciji nekretnina u zemljišnim knjigama. OIB će omogućiti bolji pregleda nad imovinom građana i pravnih osoba, te prilikom i tijekom novca što je ključan preduvjet za transparentnu ekonomiju i sustavno suzbijanje korupcije. OIB će povećati pravnu sigurnost kod identifikacije korisnika z.k. prava.
Zakon o izmjenama i dopunama ZZK	NN 107/2007	Izmjenom Zakona propisuje se da će se Baza zemljišnih podataka (BZP) i podaci baze digitalnih katastarskih planova povezati u Zajednički informacijski sustav, te propisuje postupak pojedinačnog preoblikovanja zemljišnih knjiga u EOP zemljišnu knjigu koje se provodi za jednu ili više katastarskih čestica koje su prevedene u katastar nekretnina
Zakon o izmjenama i dopunama ZZK	NN 100/2004	Izmjenom Zakona zemljišnoknjižni službenici postali ovlašteni za samostalno donošenje odluka u predmetima te su propisani i uvjeti za stjecanje naslova «ovlaštenog zemljišnoknjižnog službenika» i prvostupanjski sudovi ovlašćuju se za odlučivanje o žalbama protiv odluka koje donesu ovlašteni zemljišnoknjižni službenici, tako da isti mogu preinačiti njihovu odluku, što smanjuje broj žalbenih predmeta na prizivnim sudovima te ubrzava sudski postupak

Novi pravilnici	Objavljen	Razlog donošenja
Pravilnik o katastru zemljišta	NN 84/2008, NN 148/2009	Pravilnik propisuje način vođenja katastra zemljišta u prijelaznome razdoblju i način njegovog postupnog prilagođivanja katastru nekretnina
Pravilnik o sadržaju i obliku katastarskog operata katastra nekretnina	NN 142/2008, NN 148/2009	Pravilnik se određuju podaci koji se vode o katastarskim prostornim jedinicama, ostali podaci koji se vode u katastarskim operatima, te sastavni dijelovi tih operata.
Pravilnik o parcelacijskim i drugim geodetskim elaboratima	NN 86/2007, NN 25/2009, NN 148/2009	Pravilnik propisuje sadržaj i oblik parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata te način njihove izradbe, pregledavanja i potvrđivanja
Pravilnik o katastarskoj izmjeri i tehničkoj reambulaciji	NN 147/2008	Pravilnik propisuje način prikupljanja i obrade podataka prikupljenih u okviru katastarske izmjere i tehničke reambulacije, te postupke koji se provode u okviru katastarske izmjere i tehničke reambulacije.
Pravilnik o topografskoj izmjeri i izradbi državnih karata	NN 109/2008	Pravilnik propisuje način prikupljanja, obrađivanja i pohranjivanja podataka topografske izmjere, način vođenja i održavanja topografskih i kartografskih baza podataka te način izrade službenih državnih karata odgovarajućih mjerila
Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije državne granice	NN 109/2008	Pravilnik propisuje sadržaj i način vođenja evidencije državne granice Republike Hrvatske
Pravilnik o načinu izvođenja osnovnih geodetskih radova	NN 87/2009	Pravilnik propisuje način izvođenja osnovnih geodetskih radova, uspostavljanje i održavanje stalnih točaka geodetske osnove, izradbu i sadržaj tehničke dokumentacije, pohranjivanje podataka, te postupke transformacije između povijesnog i službenog geodetskog referentnog sustava.
Pravilnik o određivanju visine stvarnih troškova uporabe podataka dokumentacije državne izmjere i katastra nekretnina	NN 148/2008	Pravilnik utvrđuje uvjete i mjerila za određivanje visine stvarnih troškova uporabe podataka dokumentacije državne izmjere i katastra nekretnina, korištenje servisa DGU, te za postupanja i obavljanje poslova na zahtjev stranaka
Pravilnik o katastru vodova	NN 71/2008	Pravilnik propisuje sadržaj katastra vodova na način da određuje vrste vodova i pripadajućih objekata za koje se u katastru vodova vode podaci, sastavni dijelovi katastra vodova te podaci koji se vode o vodovima, pripadajućim objektima i upraviteljima vodova.
Pravilnik o registru prostornih jedinica	NN 37/2008	Ovim pravilnikom uređuje se sadržaj registra prostornih jedinica, način osnivanja i vođenja, te sadržaj, oblik i način dostavljanja podataka registra Državnom zavodu za statistiku.

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja očevidnika o obavljenim inspekcijskim nadzorima geodetske inspekcije	NN 85/2007	Pravilnik propisuje obrazac, sadržaj i način vođenja očevidnika o obavljenim inspekcijskim nadzorima geodetske inspekcije
Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja upisnika obavljanja geodetske djelatnosti	NN 67/2009	Pravilnik propisuje sadržaj i način vođenja Upisnika obavljanja geodetske djelatnosti za koju je pravna osoba, ovlaštenu inženjer geodezije ili fizička osoba, dobila suglasnost DGU.
Pravilnik o obrascima u zemljišnoknjižnom postupku	NN 123/2004	Propisivanjem obrazaca prijedloga za uknjižbu stvorene su pretpostavke za donošenje sudskih odluka u skraćenom postupku i omogućen je jednostavniji pristup strankama sudu i ostvarivanju njihovih zakonskih prava
Pravilnik o polaganju posebnog stručnog ispita i imenovanju ovlaštenih zemljišno-knjižnih referenata	NN 136/2005	Pravilnikom se uređuje sadržaj programa i način polaganja posebnog stručnog ispita, sastav i rad ispitnog povjerenstva, te pobliže određuje postupak imenovanja ovlaštenih zemljišnoknjižnih referenata.
Pravilnik o povezivanju o zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisu vlasništva posebnog dijela nekretnine	NN 60/2010	Pravilnikom se uređuje se postupak povezivanja knjige položenih ugovora i zemljišne knjige. Predmet postupka povezivanja je upis: katastarske čestice, promjene izgrađenosti, posebnih dijelova nekretnine, prava na toj nekretnini i njenim posebnim dijelovima, prava vlasništva na posebnim dijelovima nekretnine koja prava su stečena do stupanja na snagu ZV i ZZK i upis posebnih dijelova vraćenih ranijim vlasnicima po odredbama posebnog zakona.
Izmjene pravilnika i podzakonskih akata	Objavljen	Razlog donošenja
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem ustroju, vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišnoknjižnim odjelima sudova (Zemljišnoknjižnom poslovniku)	NN 14/2005	Izmjene Pravilnika odnose na postupak vođenja zemljišne knjige elektroničkom obradom podataka, postupak zatvaranja ručno vođenih zemljišnih knjiga, te je propisana zakonska mogućnost pojedinačnog prijepisa u digitalni oblik i zatvaranja zemljišnoknjižnih uložaka
Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Državne geodetske uprave	NN 79/2009	Uredbom se u DGU uspostavlja Samostalni odjel za međunarodnu suradnju i projekte i Sektor za Nacionalnu infrastrukturu prostornih podataka

7.4. Ključni pokazatelji uspješnosti

	KVARTALNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Ožujak 2010	Lipanj 2010
A	Komponenta A - Razvoj sustava uknjižbe nekretnina										
A.1	Broj zaprimljenih (novih) ZK predmeta u cijeloj državi	356.693	357.914	416.228	457.075	528.348	550.415	540.901	512.131	123.715	125.353
A.2	Broj zaprimljenih (novih) ZK predmeta u Zagrebu	44.344	48.882	53.462	69.669	85.724	81.721	75.194	65.538	17.034	16.006
A.3	Broj riješenih ZK predmeta u cijeloj državi	337.164	351.293	450.637	571.040	593.523	576.296	561.182	524.726	132.906	130.189
A.4	Broj riješenih ZK predmeta u Zagrebu	38.399	42.541	57.540	114.579	111.876	89.383	90.870	76.961	20.651	19.021
A.5	Broj zk predmeta u radu (rješavanje u tijeku) u cijeloj državi	314.243	339.412	318.650	214.528	149.214	122.501	105.123	95.217	85.687	79.936
A.6	Broj zk predmeta u radu (rješavanje u tijeku) u Zagrebu	123.337	129.718	125.640	80.718	54.566	46.904	31.228	19.805	16.188	13.360
A.7	% riješenih ZK predmeta u cijeloj državi	95%	98%	108%	125%	112%	105%	104%	102%	107%	104%
A.8	% riješenih ZK predmeta u Zagrebu	87%	87%	108%	164%	131%	109%	121%	117%	121%	119%
A.9	Broj uknjiženih hipoteka u cijeloj državi	25.753	28.183	35.302	45.756	52.204	50.315	42.758	30.374	7.366	8.843
A.10	Broj uknjiženih hipoteka u Zagrebu	6.717	7.141	8.273	8.836	10.384	10.854	9.828	7.272	1.648	1.997
A.11	Broj dana za uknjižbu hipoteke u ZKO u cijeloj državi	58	20	23	4	11	8	7	6	7	6
A.12	Broj dana za uknjižbu hipoteke u ZKO u Zagrebu	64	39	30	8	15	10	14	11	11	11
A.13	Broj dana za uknjižbu prava vlasništva u ZKO u cijeloj državi	100	78	88	25	63	72	78	62	65	52
A.14	Broj dana za uknjižbu prava vlasništva u ZKO u Zagrebu	480	356	255	65	141	181	194	154	117	106
A.15	Ukupan broj izdanih vlasničkih listova /izvadaka ZKO u cijeloj državi	1.152.207	1.217.041	1.364.035	1.526.430	1.693.991	1.750.645	1.751.873	1.636.356	421.015	392.385
A.16	Ukupan broj izdanih vlasničkih listova /izvadaka ZKO u Zagrebu	138.505	130.105	126.224	146.048	163.002	153.437	145.423	138.674	32.020	31.380
A.17	% ZK uložaka digitaliziranih u državi			22%	56%	93%	98%	99%	100%	100%	100%

	KVARTALNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Ožujak 2010	Lipanj 2010
A.18	% ZK uložaka digitaliziranih u Zagrebu			70%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
A.19	% ZK uložaka digitaliziranih i verificiranih u državi			1%	9%	27%	40%	52%	84%	93%	99%
A.20	% ZK uložaka digitaliziranih i verificiranih u Zagrebu			17%	58%	95%	98%	100%	100%	100%	100%
A.21	Broj parcela u ZK				14.676.291	14.636.323	13.627.304	13.674.191	13.837.560	14.061.200	13.448.772
A.22	Ukupan broj stanova uknjiženih u ZK u državi-kumulativno				356.156	519.019	554.012	612.023	665.258	679.540	690.667
A.23	Broj stanova uknjiženih u ZK u Zagrebu - kumulativno				177.355	194.961	168.498	187.855	205.754	209.034	212.067
A.24	Broj ZK sudaca			112	112	173	198	225	253	253	253
A.25	Broj stalno zaposlenih referenata				647	712	695	659	670	652	655
A.26	Broj privremeno zaposlenih referenata				432	408	407	263	242	222	220
A.27	Broj ZK referenata ovlaštenih za donošenje rješenja				220	221	225	209	226	224	225
A.28	Broj prigovora/žalbi					5.305	7.942	6.583	7.508	1.938	2.007
A.29	Ukupna zarada ZK odjela u cijeloj državi (u kunama)					9.751.816	40.041.453	42.037.976	37.307.140	8.793.856	9.703.010
A.30	Ukupna zarada ZK odjela u Zagrebu (u kunama)					1.382.270	4.790.685	4.290.755	4.629.772	1.037.530	1.011.800
A.31	Broj osoba s malim primanjima kojima pomoć pružaju pravni savjetnici angažirani ili podržani od strane Projekta							11	0	0	0
A.32	% ureda koji rješavaju predmete unutar 7 dana ili manje					36%	33%	34%	34%	39%	40%
A.33	Broj telefonskih poziva na servisne informacije Info-zemljišna knjiga							13.020	17.640	-	-
A.34	Broj zaostataka u cijeloj državi							74.895	67.624	57.833	55.278
A.35	Broj zaostataka u Zagrebu							24.858	14.017	9.314	8.385
B	Komponenta B - Razvoj katastarskog sustava										
B.1	Broj izdanih podataka od katastarskih ureda u državi	1.321.311	1.574.238	1.423.409	1.506.668	950.135	978.963	1.251.697	1.122.195	297.655	212.481
B.2	Broj izdanih podataka od katastarskih ureda u Zagrebu	150.304	171.391	173.269	82.505	76.438	71.011	99.562	95.035	27.655	25.424

	KVARTALNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Ožujak 2010	Lipanj 2010
B.3	Broj podataka koje katastarski uredi dnevno izdaju u državi	5.285	6.297	5.694	6.027	3.801	3.885	4.967	4.453	4.725	4.804
B.4	Broj podataka koje katastarski uredi dnevno izdaju u Zagrebu	601	686	693	330	306	282	395	377	439	452
B.5	Broj katastarskih općina s vektorizacijom katastarskih planova u tijeku	87	90	214	775	436	1.122	1.076	421	185	27
B.6	% katastarskih općina sa vektoriziranim katastarskim planovima i vektorizacijom u tijeku (% ukupnog broja 3.315 3346 - općina)	2,62%	5,34%	11,80%	35,18%	48,33%	82%	100%	100%	100%	100%
B.7	Broj katastarskih općina s vektoriziranim katastarskim planovima u bazi podataka - u službenoj upotrebi				104	559	1339	1.840	2.938	3.128	3.280
B.8	% katastarskih općina s vektoriziranim katastarskim planovima u bazi podataka - u službenoj upotrebi (% ukupnog broja 3.315 3346 općina)				3%	16,86%	40,39%	56%	88%	93%	98%
B.9	Ukupan prihod katastarskih ureda DGU - Hrvatska (u kunama)	20.261.093	18.180.203	17.750.417	16.999.517	17.060.900	5.465.386	19.835.715	15.328.000	3.785.690	5.820.640
B.10	Ukupan prihod Gradskog ureda za katastar - Zagreb (u kunama)				6.693.565	4.217.555	3.618.250	7.228.365	8.430.000	2.256.000	4.015.670
B.11	Broj ovlaštenih geodeta	167	187	207	230	237	246	242	227	225	226
B.12	Broj ovlaštenih geodetskih tvrtki	214	232	252	268	286	295	268	296	297	321
B	Komponenta B2 - višenamjenski sustav prostornih podataka										
B.13	% gotovih DOF 5 - Hrvatska (% ukupnog broja -9821)				74%	78%	85%	99%	99%	99%	100%
B.14	% gotovih DOF 5 - Hrvatska - CARDS donacija (% ukupnog broja - 9821)				27%	36%	45%	72%	72%	72%	72%
B.15	Broj izdanih digitalnih proizvoda (Sektor za informacijski sustav DGU)								3.227	529	613

	KVARTALNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Ožujak 2010	Lipanj 2010
B.16	Naplaćena vrijednost izdanih digitalnih proizvoda iz B.15 u kunama								757.224	71.165	82.428
C	Komponenta C – Međuinstitucijska suradnja i IT										
C.1	Broj katastarskih općina s harmoniziranim podacima	2	5	8	22	25	38	61	77	84	88
C.2	% katastarskih općina s harmoniziranim podacima (% ukupnog broja 3.315 3.346)	0,06%	0,15%	0,24%	0,66%	0,75%	1,15%	1,84%	2,32%	2,51%	2,63%
C.3	Ukupan broj harmoniziranih parcela (C.3a + C.3b)				1,911%	2,592%	3,385%	4,20%	5,07%	5,29%	5,56%
C3a	% harmoniziranih parcela - Hrvatska (% ukupnog broja od 16.950.534 14.411.630 parcela - korekcija 8.7.2009. po katastar.hr) - Sustavna harmonizacija - kumulativno				0,491%	0,572%	0,715%	1,08%	1,51%	1,62%	1,76%
C3b	% harmoniziranih parcela - Sporadična harmonizacija - Provedba prijavnih listova u ZKO (Izvor: Centralni registar MP-a) - kumulativno				1,420%	2,020%	2,670%	3,12%	3,56%	3,67%	3,80%
C.4	% harmonizirane površine u hektarima (% ukupne površine Ha 5.674.174)				0,50%	0,54%	0,78%	1,37%	1,50%	1,60%	1,69%
C.5	Broj katastarskih općina s harmoniziranim podacima – financiranje Svjetska banka - kumulativno					2	3	6	11	13	13
C.6	% katastarskih općina s harmoniziranim podacima - financiranje Svjetska banka (% ukupnog broja 3.315 3.346)					0,06%	0,09%	0,18%	0,33%	0,39%	0,39%
C.7	Broj katastarskih općina gdje je proces harmonizacije u tijeku		1	8	20	24	48	58	64	64	67
C.8	% katastarskih općina gdje je proces harmonizacije u tijeku (% ukupnog broja 3.315 3.346)					0,72%	1,45%	1,75%	1,93%	1,91%	2,00%

	KVARTALNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Ožujak 2010	Lipanj 2010
C.9	Broj katastarskih općina gdje je proces harmonizacije u tijeku (financiranje Svjetska banka)					9	11	16	13	11	11
C.10	% katastarskih općina gdje je proces harmonizacije u tijeku - financiranje Svjetska banka(% ukupnog broja 3.315 3.346)					0,27%	0,33%	0,48%	0,39%	0,39%	0,39%
C.11	Broj katastarskih općina s procesom izmjere u tijeku					104	102	124	121	146	146
C.12	% katastarskih općina s procesom izmjere u tijeku (% ukupnog broja 3.315 3.346)					3,00%	3,08%	3,74%	3,65%	4,36%	4,36%
D	Komponenta D - Upravljanje projektom, edukacija i praćenje										
	Edukacija										
D.1	Broj organiziranih seminara, radionica i savjetovanja u organizaciji Projekta za MP				56	121	42	31	20	-	-
D.2	Broj educiranih djelatnika-IT edukacija za MP	116	252	81	228	646	207	-	0	-	-
D.3	Broj educiranih djelatnika-pravna edukacija za MP			330	213	544	515	315	0	-	-
D.4	Broj educiranih djelatnika-voditeljske vještine i osobni razvoj za MP			75	150	180	89	185	293	-	-
D.5	Dostignut cilj edukacije 200 djelatnika MP (Da/Ne)	N	Y	Y	Y	Y	Y	Y	Y	-	-
D.6	Opća ocjena tečaja IT edukacije za MP (% upitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5).					96%	96%	-	-	-	-
D.7	Opća ocjena tečaja pravne edukacije za MP (% upitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5).				88%	91%	84%	93%	-	-	-
D.8	Opća ocjena tečaja za voditeljske vještine i osobni razvoj za MP (% upitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5).					98%	94%	95%	92%	-	-

	KVARTALNI POKAZATELJI USPJEŠNOSTI	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009	Ožujak 2010	Lipanj 2010
D.9	Broj organiziranih seminara, radionica i savjetovanja u organizaciji Projekta za DGU				41	130	84	24	8	-	-
D.10	Broj educiranih djelatnika-IT edukacija za DGU		70	146	72	351	419	-	0	-	-
D.11	Broj educiranih djelatnika-stručna edukacija za DGU				278	915	962	770	0	-	-
D.12	Broj educiranih djelatnika-voditeljske vještine i osobni razvoj za DGU	126	127	151	298	674	299	91	153	-	-
D.13	Dostignut cilj edukacije 200 djelatnika DGU (Da/Ne)	N	N	Y	Y	Y	Y	Y	N	-	-
D.14	Opća ocjena tečaja IT edukacije za DGU (% upitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5).				84%	90%	92%	-	0	-	-
D.15	Opća ocjena tečaja stručne edukacije za DGU (% upitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5).				91%	83%	78%	71%	0	-	-
D.16	Opća ocjena tečaja edukacije za voditeljske vještine i osobni razvoj za DGU (% upitanika ocjenjuje obuku 4 ili 5 od 1 do 5).				89%	86%	88%	85%	87%	-	-
	WEB portali										
D.17	Broj upita na katastarskom portalu				1.117.499	4.932.197	6.282.257	7.213.411	7.211.830	1.725.000	2.343.894
D.18	Broj upita na portalu e-zemljišna knjiga				8.000.000	8.695.565	14.722.910	20.672.996	20.125.738	6.280.822	8.355.939

Godišnji indikatori:

	GODIŠNJI pokazatelji uspjehnosti	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009
	Pokazatelji rezultata u svezi nekretnina								
E.1	Broj prodanih nekretnina (poljoprivredno i građevinsko zemljište, stambeni, poslovni i mješoviti prostor) - prema Mfin. Poreznoj upravi	100.947	110.955	120.702	118.511	126.473	144.833	130.580	74.848
E.2	Broj agencija za prodaju nekretnina koji rade na teritoriju RH (domaći i strani)	318	406	493	585	637	726	840	874
E.3	Cijena po m2 za stan u Hrvatskoj (prosječna cijena u eurima)	960	1.070	1.200	1.320	1.520	1.611	1.743	1.720
E.4	Cijena po m2 za stan u središtu Zagreba (prosječna cijena u eurima)	1.478	1.402	1.547	1.601	1.920	2.130	2.363	2.315
E.5	Cijena po m2 za stan na periferiji Zagreba (prosječna cijena u eurima)	767	721	1.001	1.246	1.347	1.418	1.512	1.438
E.6	Cijena po m2 za stan u Splitu (prosječna cijena u eurima)	915	1.388	1.520	1.714	1.912	2.110	2.278	2.323
E.7	Cijena po m2 za zemljište (obala) (prosječna cijena u eurima)	67	73	89	118	138	147	152	145
E.8	Kamatne stope na zajmove za nekretnine (prema HNB)	7,8	7,0	6,2	5,2	4,8	4,9	5,8	6,4
E.9	Stanje stambenih kredita banaka, milijuni kuna	12.363	16.896	21.398	27.571	36.927	45.219	52.306	52.949
	GODIŠNJI pokazatelji uspjehnosti	Total 2002	Total 2003	Total 2004	Total 2005	Total 2006	Total 2007	Total 2008	Total 2009
E.15	Porez plaćen na promet nekretninama (Ministarstvo financija u kunama)	729.917.000	714.938.000	875.111.000	925.692.000	1.189.242.000	1.422.653.000	1.567.910.000	1.306.535.000*
	Studije								
	Studija tržišta nekretnina						-	-	x
	Istraživanje zadovoljstva korisnika				x	x	-	-	x

	Rezultati anketa korisnika								
F.1	Informiranost javnosti o uslugama katastarskih ureda				70%	56%	-	-	55%
F.2	Informiranost javnosti o uslugama zemljišnoknjižnih ureda				79%	89%	-	-	66%
F.3	Zadovoljstvo korisnika katastarskim uslugama (prosjeak od 1 do 5)				3,8	4,7	-	-	4,4
F.4	Zadovoljstvo korisnika ZK uslugama (prosjeak od 1 do 5)				3,4	4,2	-	-	4,1
	Kampanja osvješćivanja javnosti								
F.5	Broj članaka izdanih u novinama i časopisima					365	1.055	1.924	x
F.6	Broj izrađenih informativnih brošura					3	2	6	0

*Nepotpun podatak

7.5. Srednjoročni pregled Projekta

Srednjoročni pregled (Mid Term Review - MTR) Projekta je bitna aktivnost na sredini svakog projekta financiranog iz zajma Svjetske banke. Pored predstavljanja dotadašnjih rezultata provedbe Projekta javnosti, tijekom pregleda provode se i pregovori o potrebnim izmjenama i dopunama Projekta. Srednjoročni pregled Projekta sređivanja zemljišnih knjiga i katastra održan je u Zagrebu u trećem tjednu veljače 2006. godine. Uspješna provedba srednjoročnog pregleda važna je za daljnju uspješnu provedbu i dovršenje Projekta, kao i predstavljanje dotadašnjih rezultata, naročito u perspektivi pregovora između Europske unije i Republike Hrvatske za učlanjenje u ovu asocijaciju.

Ciljevi

Osnovni ciljevi MTR-a bili su:

- Predstaviti javnosti do tada ostvarene rezultate na Projektu.
- Predstaviti javnosti kako se Projekt uklapa u sveobuhvatne napore Vlade Republike Hrvatske (VRH) na provedbi Akcijskog plana VRH s posebnim naglaskom na reformi pravosuđa, uspostavi učinkovitih registara o nekretninama i vlasništvu na nekretninama, projekta e-Hrvatska.
- Predstaviti inozemnim partnerima rezultate Projekta i kako se oni uklapaju u Avis i obaveze koje je Hrvatska preuzela na putu u članstvo u EU.

Operativni ciljevi MTR-a bili su:

- Sagledati implikacije procesa pregovora s EU na provedbi Projekta i cjelokupne reforme, te predložiti mjere u cilju ispunjenja postavljenih ciljeva i zadataka.
- S misijom Banke sagledati status Projekta i doraditi ga u cilju njegovog uspješnog dovršenja.
- S inozemnim partnerima održati 6. donatorsku konferenciju i sagledati stanje kako Projekta, tako i bilateralnih projekata, te odrediti nastavne korake i projekte.
- Predstaviti najširoj javnosti Projekt i njegovu provedbu koristeći instrumente kampanje informiranja javnosti.
- Predstaviti stručnoj javnosti Projekt i dotadašnje rezultate njegove provedbe, te perspektivu u nastavnom razdoblju.
- Predstaviti djelatnicima katastra i z.k. odjela koliko je postignuto i što je još potrebno provesti do kraja Projekta.

7.6. Tijela Projekta

Tijela nadležna za provedbu Projekta su Koordinacijski odbor Projekta, Jedinice za podršku provedbi pri MP i DGU i Jedinica za provedbu projekta.

7.6.1. Koordinacijski odbor

Supredsjedatelji Koordinacijskog odbora:

Dražen Bošnjaković, ministar, Ministarstvo pravosuđa
Željko Bačić, ravnatelj, Državna geodetska uprava

Članovi Koordinacijskog odbora:

- Davor Mrduljaš, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva
- Zoran Avramović, Sektor za zemljišnoknjižno pravo, Ministarstvo pravosuđa
- Damir Pahić, Državna geodetska uprava
- Jasna Brežanski, Vrhovni sud RH
- Vladimira Ivandić, Ministarstvo financija
- Boris Koketi, Državno odvjetništvo RH
- Petar Mandarić, Ministarstvo pravosuđa
- Zdenka Pogarčić, Ured za zakonodavstvo Vlade RH
- Andrea Gustović-Ercegovac, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
- Tomislav Belovari, Središnji državni Ured za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU
- Dunja Jurica, APIS IT d.o.o.

U periodu od 2003. do 2009. g. u radu KO-a sudjelovali su:

- Snježana Bagić, Ministarstvo pravosuđa
- Mladen Ružman, Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja
- Olga Jelčić, Vrhovni sud RH
- Vanja Bilić, Ministarstvo pravosuđa
- Miljenko Kovač, Ministarstvo pravosuđa
- Josip Kulišić, Ministarstvo financija
- Ana Hrastović, Ministarstvo financija
- Boris Šprem, Ured za zakonodavstvo Vlade RH
- Slavica Banić, Ured za zakonodavstvo Vlade RH
- Jadranko Jug, Državno odvjetništvo RH
- Davor Čilić, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
- Igor Mihaljević, Ministarstvo pravosuđa

7.6.2. Jedinice za podršku provedbi Projekta

U MP (Sektoru za zemljišnoknjižno pravo) i DGU, imenovani su djelatnici zaduženi za usmjeravanje, praćenje i nadziranje rada Jedinice za provedbu projekta.

<p>Jedinica za podršku provedbi Projekta pri Ministarstvu pravosuđa:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Zoran Avramović, voditelj Jedinice▪ Mirela Fučkar▪ Erika Kaločira-Reljić▪ Rudolf Van Hemert▪ Saša Vojnović▪ Lidija Husar▪ Martina Šilić▪ Mario Čupić▪ Violeta Dančuo▪ Nada Stančić Kentrić▪ Petra Bagarić	<p>Jedinica za podršku provedbi Projekta pri Državnoj geodetskoj upravi:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Antonio Šustić, voditelj Jedinice▪ Zlatko Medić▪ Irena Magdić▪ Ljerka Rašić▪ Daroslav Šušnjić▪ Luka Polić▪ Maja Pupačić▪ Velimir Vresk▪ Snježana Đuretek▪ Ana Slović▪ Lidija Semak▪ Mojca Čavar▪ Ivana Marinčić▪ Josipa Crvenka
---	--

U periodu od 2003. do 2009. u radu Jedinica za podršku provedbi Projekta sudjelovali su:

<p>Ministarstvo pravosuđa:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Sanda Šimić-Petrinjak▪ Ljiljana Antonić▪ Nikola Raguz▪ Majna Rajić▪ Ankica Topić▪ Lovorka Jonić▪ Francika Zefić▪ Jelena Bulum▪ Alida Vrbanić▪ Miljenko Frankulin▪ Igor Kozina▪ Joško Oršulić▪ Merita Roić▪ Ana Vukas	<p>Državna geodetska uprava:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Boris Deverić▪ Vlatka Pandža
---	---

7.6.3. Jedinica za provedbu Projekta

Sastav Jedinice za provedbu Projekta:

- Sanja Vurin, voditeljica Projekta
- Igor Kreitmeyer, stručnjak za praćenje i ocjenu, zamjenik voditeljice Projekta
- Tomislav Penić, stručnjak za pravna pitanja
- Violeta Ajhner-Bolfan, stručnjak za zemljišne knjige
- Davorka Bogović, stručnjak za nabavu
- Zvonimir Bilić, stručnjak za financijsko upravljanje
- Mario Josić, stručnjak za edukaciju i stručno usavršavanje
- Ivan Lež, voditelj Projekta uspostave ZIS-a
- Duško Stajić, stručnjak za informacijsku tehnologiju
- Corinne Enquist, prevoditeljica
- Maja Kuhta, prevoditeljica
- Marijana Dujmović, poslovna tajnica

U periodu od 2003. do 2009. g. u radu Jedinice za provedbu Projekta sudjelovali su:

▪ Jela Bilandžija▪ Ivan Hromatko▪ Zvonko Nogolica▪ Sanja Zekušić▪ Vladimir Sršan▪ Hrvoje Čar▪ Marija Labrtić▪ Vlatka Kos▪ Buga Zeković	▪ Iva Špoljar▪ Ivana Amerl▪ Nino Gunjača▪ Violeta Dančuo▪ Anđelka Slonje▪ Sanja Badrić▪ Nena Latas▪ Renata Heinrich▪ Iva Kontić

7.6.4. Tijela za provedbu ZIS Projekta

S obzirom da je uspostava ZIS-a bila jedna od ključnih i najzahtjevnijih aktivnosti Projekta, uspostavljena su tijela za provedbu ZIS projekta: Voditeljsko tijelo ZIS projekta (VTP) i Zajednička radna grupa za provedbu aktivnosti restrukturiranja poslovnih procesa (ZRG).

Voditeljsko tijelo Projekta uspostave ZIS-a:

U radu VTP-a sudjelovali su:

- Damir Kontrec, Ministarstvo pravosuđa
- Zoran Avramović, Ministarstvo pravosuđa
- Damir Pahić, Državna geodetska uprava
- Zoran Vujić, Državna geodetska uprava
- Blanka Lozo, Gradski ured za katastar i geodetske poslove Grada Zagreb
- Sanja Batić, APIS IT d.o.o.
- Ivan Lež, Jedinica za provedbu Projekta
- Krešimir Đuračić, Ministarstvo pravosuđa
- Marija Šimunović, Ministarstvo pravosuđa
- Maja Pupačić, Državna geodetska uprava
- Erika Kaločira – Reljić, Ministarstvo pravosuđa
- Jan Van Bennekom, COWI, savjetnik za kontrolu kvalitete
- Dario Mikić, Jedinica za provedbu Projekta

Zajednička radna grupa za restrukturiranje procesa:

U radu ZRG-a sudjelovali su:

- Maja Pupačić, voditeljica ZRG-a, Državna geodetska uprava
- Tomislav Maras, za Ministarstvo pravosuđa
- Goran Milaković, za Ministarstvo pravosuđa
- Vesna Kolčeg, Ministarstvo pravosuđa
- Anamarija Kovačević Turac, Ministarstvo pravosuđa
- Ana-Marija Končić, za Ministarstvo pravosuđa
- Saša Vojnović, Ministarstvo pravosuđa
- Marija-Vesna Bajutti, za Ministarstvo pravosuđa
- Antonio Šustić, Državna geodetska uprava
- Ivica Ivšić, Državna geodetska uprava
- Josip Mikšik, Državna geodetska uprava
- Nenad Javoran, Državna geodetska uprava
- Svjetlana Sredić-Krnic, Gradski ured za katastar i geodetske poslove grada Zagreba
- Irena Benasić, Državna geodetska uprava
- Senka Maršić, APIS IT d.o.o.
- Nives Radišić, za Ministarstvo pravosuđa
- Danijela Marović, APIS IT d.o.o.

U periodu od 2001. do 2003. g. u timu za pripremu Projekta sudjelovali su:

<ul style="list-style-type: none">▪ David Sharp▪ Ailsa Robertson▪ John G. Price▪ Mark Probert▪ Paul Bullock▪ Alistair Rennie▪ Anne MacLeod▪ Louise Perrota▪ Mark Heywood▪ Neil Smith▪ Robin Waters	<ul style="list-style-type: none">▪ Stuart Lees▪ Gavin Adlington▪ Sanja Zekušić▪ Sanja Vurin▪ Anita Heršak▪ Igor Kreitmeyer▪ Hrvoje Čar▪ Vlatka Kos▪ Marijana Dujmović▪ Suzana Anić-Antić
--	--

Sastav tima nadzorne misije Svjetske banke

<ul style="list-style-type: none">▪ Victoria Stanley, voditeljica projektnog tima▪ Andrej Bolfek, pravni savjetnik▪ Vera Dugandžić, analitičar operacija▪ Lynn C. Holstein, savjetnik▪ Ireneusz M. Smolewski, savjetnik za nabavu▪ Anneliese Viorela Voinea, savjetnik▪ Rumyana Tonchovska, savjetnik▪ Mirela Mart▪ Karin Shepardson▪ Maria Bina Palmisano▪ Alexandra Montealegre

Sastav tima nadzorne misije Svjetske banke na pripremi Projekta u periodu 2001-2003:

<ul style="list-style-type: none">▪ Lynn Holstein, voditelj tima▪ Milena Messori▪ Miroslav Ruzica▪ Hiran Heart▪ Naushad Khan	<ul style="list-style-type: none">▪ Vladimir Skendrović,▪ Irina Kichigina▪ Stephen Bulter▪ Ivan Ford▪ Suha Satana
--	---